

TAMPEREEN YLIOPISTO
VIESTINTÄTIETEIDEN TIEDEKUNTA

LINDA LAINE

Isis väijyy verkkouutisissa

Vertailevatutkimus Al Arabiya Englishin, CNN:n ja Yleisradion Isis-uutisoinnista
heinäkuussa 2016

JOURNALISTIIKAN JA MEDIATUTKIMUKSEN PRO GRADU -TUTKIELMA
SYYSKUU 2017

TAMPEREEN YLIOPISTO

Viestintätieteiden tiedekunta

LAINÉ, LINDA: Isis väijyy verkkouutisissa – vertailevatutkimus Al Arabiya Englishin, CNN:n ja Yleisradion Isis-uutisoinnista heinäkuussa 2016

Pro gradu -tutkielma, 93 s.

Journalistiikka

Syyskuu 2017

Terroristijärjestö Isis on saanut valtavasti näkyvyyttä mediassa. Etenkin verkossa julkaistut artikkelit leviävät nopeasti ja vaikuttavat suureen määrään ihmisiä. Verkoartikkelit jäävät myös elämään digitaalisiin arkistoihin julkaisunsa jälkeen.

Tässä tutkimuksessa vertaillaan Al Arabiya Englishin, CNN:n ja Ylen Isis-järjestöä käsittelevää verkkouutisointia heinäkuussa 2016. Tuolloin tehtiin muun muassa rekkaisku Nizzassa, pommi-isku Bagdadissa ja panttivanki-isku Dhakassa. Monipuolisten tulosten saamiseksi tässä tutkimuksessa vertailua suoritetaan niin määrällisestä kuin laadullisesta näkökulmasta. Määrään perustuvassa vertailussa keskityn erilaisten juttuelementtien vertailuun. Laadullisessa vertailussa tutkin Dhakan panttivanki-iskun kehyksiä ja keskityn erityisesti eri julkaisujen käyttämien kotouttamiskehysten vertailemiseen. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on luoda kuva siitä, mitä Isis-järjestöstä uutisoitiin ja millä tavalla. Tutkimusaineistoon kuuluu yhteensä 504 artikkelia.

Terrorismiuutisiin on tärkeä kiinnittää huomiota, koska medianäkyvyys on yksi terroristien tavoitteista. Tämän vuoksi on tärkeää tietää, miten Isis-järjestön teoista on uutisoitu, jotta uutisoinnin malleja voidaan muokata siten, että ne palvelisivat mahdollisimman vähän terroristien tarkoitusperiä, mutta tarjoaisivat edelleen lukijoille kattavaa informaatiota. Tässä tutkimuksessa käy ilmi esimerkiksi se, että Isisin propagandaa levittävään Amaqiin viitattiin useissa jutuissa uutistoimistona. Tästä tutkimuksesta selviää myös, että Isis-uutisoinnin piirteet ovat melko samanlaisia tutkittavien medioiden kesken. Suurimmat erot löytyvät käytettyjen elementtien ja juttujen määristä ja erilaisista laadullisista painotuksista. Huomattava piirre on, että Isis mainitaan usein myös sellaisissa uutisissa, jotka eivät suoraan käsittele järjestöä tai sen tekoja.

Asiasanat: pro gradu -tutkielma, terrorismi, verkkouutisointi, Isis, uutiskehys, vertailututkimus

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	1
2. Tutkittava ilmiö	3
2.1. Isisin lyhyt oppimäärä	3
2.2 Keskeiset käsitteet	5
2.2.1 Terrorismi	6
2.2.2 Uutiskriteerit	8
2.2.3 Portinvartija	11
2.2.4 Uutiskehys	12
2.3 Aiempi tutkimus	14
2.3.1 Terroriuutisten tutkimus 9/11-iskun jälkeisenä aikana	14
2.3.2 Isis-järjestöön keskittyvän uutistutkimuksen trendit	18
3. Ongelmanasettelu	23
3.1 Teoreettinen viitekehys	23
3.1.1 Uutisvirtatutkimukset – mistä maailmalla puhutaan	23
3.1.2 Kotouttaminen ulkomaanuutisten normina	26
3.1.3 Dewesternization ja länsikeskeisyyden murtaminen	28
3.1.4 Ulkomaanuutinen maailmankuvan muokkaajana	29
3.2. Tutkimusongelma	30
3.2.1 Tutkimuskysymykset	32
4. Aineisto ja menetelmät	33
4.1 Aineisto	33
4.1.1 Miksi juuri heinäkuu 2016	34
4.1.2 Al Arabiya English, CNN ja Yle	34
4.1.3 Keräystapa	36
4.1.4 Määrällisen aineiston kuvaus	38
4.1.5 Laadullisen aineiston kuvaus	39
4.2 Menetelmät	40
4.2.1 Kvantitatiivinen vertailututkimus	41

4.2.2 Kvalitatiivinen kehysanalyysi	43
5. Analyysi	46
5.1 Määrällinen analyysi	46
5.1.1 Yhteenveto	55
5.2 Laadullinen analyysi	60
5.2.1 Yle	64
5.2.2 Al Arabiya English	68
5.2.3 CNN	70
5.2.4 Yhteenveto	73
6. Pohdinta ja päätelmät	76
6.1 Tutkimuksen rajoitukset	80
6.2 Tutkimusetiikka	81
6.3 Mitä vielä pitäisi tutkia	81
7. Lähteet	84
7.1 Kirjat ja artikkelit	84
7.2 Verkkosivut	90
8. Rahoitus	93

1. Johdanto

Panttivankitilanne kahvilassa Dhakassa, rekkaisku Promenade de Anglais'lla Nizzassa ja pommi-isku Karradan ostosalueella Bagdadissa, yhteensä lähes 400 kuolonuhria. Tässä esimerkkejä heinäkuussa 2016 tehdyistä terroriteoista, joiden tekijäksi ilmoitautui väkivaltainen äärijärjestö Isis (Islamic State in Iraq and Syria). Lisäksi järjestöön yhdistettiin muun muassa junassa Saksan Würzburgissa riehunut kirveshyökkääjä, Münchenissä ihmisiä surmannut ampuja, Ansbachin reppupommittaja, Kabulin pommi-iskun toteuttajat ja Ranskan kirkkoiskun tekijät.

Terrorismiuutisoinnista on tullut lähes jokapäiväinen osa median toimintaa. Terroriteot ja niiden yritykset saavat valtavasti mediahuomiota, mutta painotukset eri iskujen välillä vaihtelevat suuresti. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää terrorismiuutisoinnin juttuelementtejä ja rakenteita sekä tutkia, miten terrorismiuutisoinnin kehikset eroavat Yleisradiolla (Yle), Cable News Networkilla (CNN) ja Al Arabiya Englishillä.

Terrorismiuutisoinnin syvälinen ymmärtäminen on tärkeää, sillä uutisoinnilla voidaan tahallisesti tai tahattomasti edesauttaa iskujen tekijöiden tarkoituksperiä. Tämän tosiseikan huomiointi on korostunut entisestään terrorismiin yhdistettyjen iskujen näkyvyyden yleistyttyä Aasiassa, Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Yleisesti hyväksytty lähtökohta on, että terrorismilla pyritään vaikuttamaan poliittisiin päätöksiin iskemällä pehmeisiin kohteisiin kuten siviileihin. Tämän näimme heinäkuussa 2016 niin Ranskassa, Saksassa, Irakissa, Bangladeshissa kuin Afganistanissa. Iskujen tekijät ja organisoijat toivovat näiden iskujen aiheuttaman laajan pelkotilan painostavan kohdemaiden poliitikkoja taipumaan terroristien vaatimuksiin. Pelkotilaa lietsovat ja ylläpitävät iskujen lisäksi myös niistä kertovat uutiset. Tämän takia on tärkeä ymmärtää, millaisia terrorismia käsitteleviä uutisia Suomessa ja maailmalla tehdään sekä millaisista juttuelementeistä ne rakentuvat.

Terrorismista pitää uutisoida, mutta se on tehtävä vastuullisesti. Yksi tämän tutkimuksen tekemiseen kannustanut tekijä on oma kokemukseni terrori-iskujen uutisoinnista. Työskennellessäni ulkomaantoimittajana kesällä 2016 seurasin useita kotimaisia ja kansainvälisiä julkaisuja ja huomasin, että niiden tavat uutisoida terrorismista vaikuttavat noudattavan samoja pääpainotuksia ja uutisointitapoja.

Isis-järjestö valikoitui tämän tutkimuksen kohteeksi, koska se on ollut viime vuosina erittäin aktiivinen ja sen nimissä on tehty iskuja tiuhaan tahtiin eri mantereilla. Isis on ilmiö, joka on pystynyt tunkeutumaan yhteiskuntiin kaukana omasta välittömästä vaikutuspiiristään Syyrian ja Irakin alueella. Muita kiinnostavia tutkimuskohteita olisivat olleet muun muassa Nigeriaa terrorisoiva Boko Haram tai Somaliassa vaikuttava al-Shabaab.

Terrori-iskujen lisääntyessä ja tekotapojen muuttuessa mediahuomion toivossa yhä julmemmiksi ja speaktaakkelimaisemmiksi median on tärkeää kiinnittää huomiota tapaansa uutisoida näistä tapahtumista ja kantaa vastuunsa. Helppoa se ei ole, mutta portinvartijan rooli on pidettävä vahvana.

2. Tutkittava ilmiö

Tässä luvussa kuvaan tutkittavan ilmiön, eli Isis-järjestöön liittyvän terrorismiuutisoinnin piirteitä ja trendejä. Jotta tutkimukseni asettuu oikeaan kontekstiin, käyn myös lyhyesti läpi Isisin peruspiirteet ja teot, joilla järjestö on aiemmin päässyt uutisotsikoihin. Tässä luvussa esittelen lisäksi tutkimukseni keskeiset käsitteet ja aihepiiriin liittyvää aiempaa tieteellistä tutkimusta.

2.1 Isisin lyhyt oppimäärä

ISIS (Islamic State in Iraq and Syria), ISIL (Islamic State in Syria and Levant), IS (Islamic State) ja Daesh (akronyymi arabiankielisestä fraasista al-Dawla al-Islamiya al-Iraq al-Sham) -nimillä tunnettu väkivaltainen, uskonnolliseen ekstremismiin nojaava terroristijärjestö (US Department of State; Australian National Security; Lister 2016, 55) julisti kalifaatin Syyrian ja Irakin valtioilta valtaamilleen alueille kesäkuussa 2014. Järjestö oli aiemmin samana vuonna rikkonut välinsä terroristijärjestöksi luokitellun Irakin al-Qaidan (US Department of State, Australian National Security; Edwards 2015, 12) kanssa, jonka osana se oli aiemmin toiminut.

Abu Bakr al-Baghdadin johtama Isis-ryhmittymä on tullut tunnetuksi julmista teloituksistaan, jotka ovat kohdistuneet niin paikallisiin asukkaisiin kuin alueella toimiviin muiden valtioiden edustajiin. Länsimaissa paljon huomiota ovat saaneet etenkin toimittajina työskennelleiden James Foleyn ja Steven Sotloffin sekä avustustyötä tehneiden Alan Henningin, Peter Kassigin ja David Hainesin mestaukset, joista kertova videomateriaali levisi sosiaalisessa mediassa ympäri maailmaa. Isis kohdistaa väkivaltaa myös valtaamansa alueen muiden uskontokuntien edustajiin kuten shiioihin, jesideihin ja alaviitteihin, joita järjestö pitää vääräuskoisina. YK:n raportin (Rule of Terror: Living Under ISIS in Syria, 2014) mukaan Isis on toteuttanut valtaamallaan alueilla muun muassa naisten kuoliaaksi kivittämistä, pakkoavioliittoja, lapsiavioliittoja ja orjuuttamista. Samaisessa raportissa Isisin todettiin syyllistyneen sotarikoksiin ja rikoksiin ihmisyyttä vastaan.

Isis on saanut kansainvälistä huomiota myös sen nimissä Aasiassa, Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa tehdyistä terrori-iskuista sekä kyvystään houkutella riveihinsä huomattavia määriä taistelijoita ympäri maailmaa sosiaalisen median avulla (Macnair & Frank 2017, 2). Esimerkiksi ulkoministeri Timo Soini kertoi vuonna 2016, että Suomesta on lähtenyt satakunta

taistelijaa Isisin riveihin (Ilta-Sanomat 2016) sisäministeriöstä puolestaan kerrottiin Isisiin lähteneiden henkilöiden määräksi noin 70 (Keskisuomalainen 2016). Globaalisti Isisin arvioidaan houkutelleen riveihinsä Syyriaan ja Irakiin kymmeniätuhansia ulkomaalaisia vuosien 2013–2016 välillä (Lister 2016, 55).

Järjestö pyrkii oikeuttamaan toimensa ja houkuttelemaan kannattajia vetoamalla omaan tulkintaansa islamista, jota pidetään erittäin radikaalina ja vääristyneenä (Miqdad 2015, 35–36; Brown 2015, 204–205; Lister 2016, 57; Edwards 2015, 13). Sunnalaisuuteen itsensä identifioiva järjestö käyttää argumenttinaan etenkin uskonnollista sotaa, jossa se väittää puolustavansa islamia lännen ja vääräuskoisten tukahdutusyrityksiltä ja väkivallalta. Järjestölle sen oma tulkinta islamista on ainoa oikea.

Tutkija Patrick N. Therosin (2015) mukaan Isis toivoo alueensa ulkopuolella toteutettujen terroritekojen houkuttelevan lisää kannattajia, luovan pelkoa vastustajissa ja provosoivan länsimaita, etenkin Yhdysvaltoja, sotilaallisiin toimiin Irakissa ja Syyriassa. Täten järjestö pystyy todistelemaan kannattajilleen, että heidän henkensä, alueensa ja uskontonsa on lännen hyökkäyksen kohteena (Theros 2015, 87; Macnair, Frank 2017, 12–13). Lisäksi lännen tekemissä ilmaiskussa sukulaisiaan ja tuttaviaan menettäneet henkilöt muodostavat järjestölle uuden potentiaalisten rekrytoitavien ryhmän. Näille ihmisille järjestö tarjoaa tilaisuutta kostaa menetyksensä tavalla tai toisella (Theros 2015, 87).

Tutkijat ovat havainneet, että Isisin väitteiden ja toimien välillä on ideologisia ristiriitoja. Esimerkiksi yhdysvaltalainen tutkija Cody McClain Brown kuvaa artikkelissaan *Mobilizing the Caliphate: Isis and the Conflict in Iraq and Syria* (2015) Isisin sotilasstrategian perustuvan pikemminkin lahkomaiseen kuin uskonnolliseen ajattelutapaan, mistä kertovat sadat vuosina 2011–2013 Irakissa ja Syyriassa tehdyt iskut, jotka näyttäytyvät pikemminkin tavallisina sotatoimina kuin globaalina jihadina. Brownin mukaan Isisin yritys luoda puhdas sunnivaltio on pikemminkin yhdistettävissä äärimmäisen nationalismiin kaltaisiin ilmiöihin kuin uskonnolliseen vakaumukseen. (Brown 2015, 206–208, 212–213)

Ryhmittymän syntyyn on haettu selitystä niin vuonna 2010 alkaneesta arabikeväänä tunnetusta ilmiöstä kuin Yhdysvaltojen vuonna 2003 tekemästä invaasiosta Irakiin (Hazbun 2015, 63–64). Nämä molemmat vaikuttivat omalta osaltaan Isisin nousuun. Arabikevään rauhanomaiset mielenosoitukset muuttuivat väkivaltaiseksi sisällissodaksi, joka muodosti Syyrian alueelle

valtatyhjiön, jonka Isis täytti. Yhdysvaltojen presidentti George W. Bushin kaudella aloitettu Irakin miehitys puolestaan tarjosi järjestölle valtavia määriä kokeneita taistelijoita kultalautasella. Bushin hallinto hajotti Irakin lukuisissa taisteluissa kokemusta kerryttäneen armeijan ja lähetti kotiin lukuisia sotilaita, joilla ei ollut enää työtä, mutta joilla oli aseensa ja taisteluosaamisensa (Theros 2015, 84). Osa heistä päätyi Isisin riveihin. Lisäksi sunnien rekrytointia Isisin riveihin on helpottanut etenkin Irakin alueella paikallisten sunnien ja shiiojen väliset jännitteet ja sunneihin kohdistetut väkivaltaisuuksien Irakiin tehdyn Yhdysvaltain invaasion jälkeen (Brown 2015, 209–210).

Järjestön alkutaipaleella Isis valtasi nopeasti alueita haltuunsa, mutta kesään 2016 mennessä se oli menettänyt suuria alueita kalifaatistaan, joka laajimmillaan oli noin Belgian kokoinen (CNN, Isis Fast Facts 2017). Alueiden menettäminen alkoi jo vuonna 2014, kun Yhdysvaltojen johtama liittouma aloitti toimet järjestöä vastaan (Lister 2016, 57). Toimintaansa Isis on rahoittanut muun muassa kidnappauksilla, veroilla, varastettujen tavaroiden myynnillä, ihmiskaupalla, kiristyksellä sekä öljyn tuottamisella ja salakuljetuksella (Martin & Solomon 2017, 20, 22–23). Syyrian ja Irakin lisäksi järjestöllä on taistelijoita myös sekasortoisessa Libyassa, jossa maa on edelleen jakautunut eri ryhmittymien alaisuuteen. Lisäksi useat jihadistiliikkeet yhdistivät voimansa Isisin kanssa vuoden 2014 lopulla luoden Isisille toimintapohjan muun muassa Egyptiin, Algeriaan, Saudi-Arabiaan ja Jemeniin. Vuonna 2015 puolestaan Nigeriää terrorisoivan Boko Haramin johtaja vannoi uskollisuutta Isisille (Independent 2016; New York Times 2016; Lister 2016, 55). Samana vuonna Isis laajensi kannattajakuntansa myös Afganistaniin, Pakistaniin ja Pohjois-Kaukasukselle. Vuoden 2016 alkuun mennessä järjestö oli joko muodostanut toimintaa tukevia soluja tai yhteistyöryhmittymiä ainakin Libanoniin, Turkkiin, Filippiineille, Indonesiaan, Tunisiaan, Bangladeshiin, Bosnia-Herzegovinaan ja Gazaan (New York Times, Yourish, Watkins & Giratikanon 2016; New York Times, Yourish, Watkins, Giratikanon & Lee 2016; Lister 2016, 56). Nämä kontaktit kalifaatin ulkopuolella ovat osaltaan mahdollistaneet lukuisia iskuja Isisin nimissä Aasiassa, Euroopassa, Amerikassa ja Afrikassa sekä kasvattaneet Isisin vaikutusvaltaa ja toimintamahdollisuuksia.

2.2 Keskeiset käsitteet

Tässä alaluvussa käyn läpi tutkimukseni ymmärtämisen kannalta keskeiset käsitteet, joita ovat terrorismi, uutiskriteerit, portinvartija ja uutiskehys. Suureen osaan niistä ei ole yhtä, yksinkertaista

määritelmää, minkä takia pyrin esittämään mahdollisimman selkeästi, missä kontekstissa ja millä painotuksilla tässä tutkimuksessa kyseisiä termejä käytän.

2.2.1 Terrorismi

Terrorismille ei ole olemassa yhtä, yleisesti hyväksyttyä määritelmää, vaan sanalla on satoja eri tulkintoja. Vanha ja kulunut klisee “toisen terroristi on toisen vapaustaistelija” kuvaa kuitenkin hyvin termin kansainväliseen määrittelyyn liittyviä ongelmakohtia. Tässä tutkimuksessa huomio kiinnittyy etenkin uskonnollisesti painottuneeseen terrorismiin, mutta se ei tarkoita, että terrorismi ylipäätään olisi uskontoihin tai erityisesti islamiin liittyvä ilmiö. Isis-järjestön kohdalla terrorismiin liittyy oleellisesti järjestön käsitys jihadista eli uskonnollisesta pyhästä sodasta. On huomionarvoista, että termi jihad ei itsessään tarkoita terrorismia tai kannusta Isisin kaltaiseen toimintaan.

Terrorismin käsite popularisoitiin Ranskan suuren vallankumouksen yhteydessä vuonna 1789 (Munson 2008, 1; Hoffman 2006, 25). Toisin kuin nykyään 1700-luvulla terrorismilla oli positiivinen kaiku ja se yhdistettiin muun muassa hyveellisyyteen ja demokratian tavoittelemiseen. Terrorismia esiintyi myöhemmin muun muassa 1800-luvun Venäjällä, jossa Narodnaya Volya -niminen liike halusi kaataa tsaarinvallan ja hyökätä eliittiä vastaan näiden symbolisen arvon takia. Ryhmä kuitenkin korosti, ettei sivullisten turha verenvuodatus kuulu sen toimintatapoihin (Hoffman 2006, 28). 1800–1900-lukujen vaihteessa Euroopassa esiintyi terrosristiryhmittymiä muun muassa Irlannissa (Clan na Gael, IRB, 1800-luvun jälkipuolisko) ja Balkanilla (Inner Macedonian Revolutionary Organization IMRO, 1800-luvun loppu; Narodna Obrana, 1900-luvun alku) (Hoffman 2006, 29–36). Etenkin Balkanin kohdalla terrorismin merkitys oli muuttunut eliitin vastaisesta taistelusta valtioiden tukemaksi toiminnaksi, tosin toimintaan liitettiin edelleen vahvasti vallankumouksellisuus, jota vieraat valtiot rahoittivat (emt., 36).

1930-luvulla terrorismin merkitys muuttui kuvaamaan totalitaaristen valtioiden, kuten Stalinin Venäjän tai Natsi-Saksan omaa väestöään kohtaan harjoittamaa väkivaltaa ja sortoa (Munson 2008, 1). Vastaavia toimia ovat harjoittaneet 1970-luvulla muun muassa sotilasjuntat Kreikassa, Chilessä ja Argentiinassa (Hoffman 2006, 36–38). Toisen maailmansodan jälkeen terrorismi sai takaisin vallankumouksellisen merkityksensä nationalististen liikkeiden noustua Aasiassa, Afrikassa ja Lähi-idässä vastustamaan läntisten maiden imperialismia 1940- ja 1950-luvuilla. Tällöin nousi

esiin myös termi “vapaustaistelija”, jolla kuvattiin väkivaltaan turvautuviin nationalistisiin ryhmiin kuuluneita henkilöitä. Aikakauteen kuului vapaustaistelijoihin kohdistuva sympatia ja kansainvälinen tuki. Termiä vapaustaistelija käytettiin etenkin silloin, kun terroritekoja tekeviä ryhmittymiä ei haluttu yhdistää yleiseen käsitykseen terrorismista ja terroristeista (emt., 38).

1990-luvulla terrorismi puolestaan yhdistettiin etenkin ei-valtiollisten toimijoiden harjoittamaan toimintaan, joka uhkasi tai horjutti kansallisvaltioita (Hoffman 2006, 40). 2000-luvulla toteutettu 9/11-isku muutti jälleen yleistä käsitystä terrorismista, yhdisti sen uskonnolliseen ääriliikehdintään ja aloitti globaalin ‘terrorismin vastaisen sodan’ (Hoffman, 2006 40–42). Viimeisten kahden vuosikymmenten aikana uskonnollisesti ja etnisesti motivoituneet toimijat ovat olleet yleisimpiä ei-valtiollisen terrorismin toimeenpanijoita (Tilly 2004, 10).

Uskontoon nojautuvalla terrorismilla on muutamia erikoispiirteitä, jotka erottavat sen maallisemmasta terroristista. Tutkija Bruce Hoffmanin (2006) mukaan uskonnollisessa terrorismissa uhriluvut ovat usein suurempia kuin maallisessa. Taustalla ovat hänen mukaansa erilainen käsitys moraalista ja tekojen oikeudenmukaisuudesta sekä radikaalimpi arvomaailma, jossa vihollisiksi mielletään suuria ihmisryhmiä kuten kokonaisen uskontokunnan tai kansalaisuuden edustajat. Tällöin mahdollisimman suuri tuho on terroristien näkökulmasta välttämätöntä tavoitteen saavuttamiseksi. Usein taustalla on pyhiin teksteihin liittyvä tulkinta, ja väkivalta esitetään ensimmäisenä ja tärkeimpänä välineenä jumalallisen tuomion levittämiseksi. (Hoffman 2006, 136–137)

Edellä mainittu koskee kaikkia uskontokuntia ja niiden radikalisoituneita edustajia, ei ainoastaan islamin eri suuntauksia.

Kuten yllä kuvattiin, terrorismin määritelmä on vaihdellut vuosikymmenten saatossa poliittisten diskurssien ja puhetapojen mukana. Määrittelyä vaikeuttaa se, että terrorismi-termi on sosiaalisen konstruktion tulos, eli terrorismin kulloistakin määritelmää ylläpidetään muun muassa arkipuheessa, mediaesityksissä ja poliittisissa puheenvuoroissa lokeroimalla tietty teko terroristiseksi tai tietty henkilö terroristiksi. Mitä tai keitä nämä tapahtumat ja henkilöt kulloinkin ovat, vaikuttaa yhteisölliseen käsitykseen siitä, millaista terrorismi on ja ketkä sitä harjoittavat. Tietyistä terrorismin piirteistä tutkijat ovat melko samoilla linjoilla. Esimerkiksi useimmat sosiaalitieteilijät luokittelevat terrorismin siviileihin kohdistetuksi väkivallaksi, jolla on poliittisia tarkoitusperiä. (Munson 2008, 1)

Määrittelemisen vaikeudesta huolimatta terrorismin keskeinen mekanismi on pelon aiheuttaminen kohdeväestössä. On myös huomioitava, että terrorismi on suunniteltua strategista toimintaa, jolla on päämäärä. Terrorismi ei siis ole yksittäisen häiriintyneen henkilön tekemää, eikä se perustu puhtaasti yhden henkilön tuntemaan vihaan. Terrorismin kohteiksi valikoituvat kohteet, joiden kautta terroristit uskovat saavansa huomiota ja kannattajia. (emt., 1)

Yleisesti voidaan sanoa, että terrorismia määrittävät seuraavat tunnuspiirteet riippumatta siitä, mikä on terrorismin takana oleva motivaattori ja missä päin maailmaa teot esiintyvät:

1. terrori-iskun kohteet ovat yleensä siviilejä.
2. tekijöitä ei voi ulkoisesti tunnistaa sotilaallisiksi toimijoiksi, eli he eivät käytä tunnuksia tai kanna aseita avoimesti.
3. terroristit eivät tunnusta tai noudata sodan sääntöjä (esimerkiksi Geneven sopimuksia).
4. iskut ovat symbolisia.
5. iskun välittömät uhrit eivät ole iskun kohde, vaan teko on suunnattu luomaan yhteiskunnassa pelkoa, minkä toivotaan painostavan päättäjiä ja poliitikkoja taipumaan terroristien vaatimuksiin.

(Cunningham 2003, 8)

Terroristien taktikat sisältävät muun muassa pommi-iskuja, salamurhia, aseistettuja hyökkäyksiä, kidnappauksia, kaappauksia ja panttivankien ottamista [Jenkins in Kegley: 1990, 36] (Cunningham 2003, 10–11).

2.2.2 Uutiskriteerit

Uutiskriteerit ovat neuvoa-antavia elementtejä, jotka ohjaavat toimittajia tunnistamaan uutisarvoisen tapahtuman. Ne eivät kuitenkaan ole täysin ehdottomia, vaan perustuvat pääosin norjalaisten Johan Galtungin ja Mari Holmboe Ruge (1965) uutisoinnin rakennetta koskevaan tutkimukseen, joka esitteli tapoja, joilla tapahtumat ja ilmiöt valikoituvat uutisiksi. Tutkimuksessa

kaksikko esitti myös perustavanlaatuista kritiikkiä kansainvälisten uutisten välitysjärjestelmää kohtaan ja ehdotti siihen muutoksia. Galtung ja Ruge kysyivät tutkimuksessaan ensisijaisesti, kuinka tapahtumista tulee uutisia. Vastaukseksi he esittivät listauksen kriteereistä, joiden täyttymisestä uutiskynnyksen raja todennäköisimmin ylittyy. Näitä uutisten syntyyn vaikuttavia elementtejä on yhteensä kaksitoista:

1. esiintymistiheys suhteessa välineen ilmestymistiheyteen
2. tapahtuman koko ja intensiteetti sekä intensiteetin kasvu
3. yksiselitteisyys
4. merkittävyys
5. ennustettavuus
6. odottamattomuus
7. jatkuvuus
8. uutisaineiston kokonaisuus
9. kielteinen tapahtuma
10. henkilöitävyys
11. suhde eliitti-ihmisiin
12. suhde eliittivaltioihin

Galtungin ja Rugen analyysin mukaan yllä olevan listan kahdeksan ensimmäistä kriteeriä ovat samoja kaikissa kulttuureissa ja loput neljä ovat yhteneviä ainakin kaikissa länsimaissa. Mitä useampi näistä tekijöistä liittyy johonkin tapahtumaan, sitä todennäköisemmin se raportoidaan uutisena. (Galtung & Ruge 1965, 71; Kivikuru & Pietiläinen 1998, 24; Pantti, Wahl-Jorgensen & Cottle 2012, 42)

Galtungin ja Rugen tutkimuksen pohjalta kehitellyt uutiskriteerit voidaan erottaa toisistaan vielä sisäisiin (subjektiivisiin) ja ulkoisiin (objektiivisiin) sekä ylimääräisiin uutiskriteereihin. Sisäisillä uutiskriteereillä arvioidaan sitä, miten merkittäväksi sanoman vastaanottaja mieltään saamansa tiedon. Näihin ominaisuuksiin kuuluvat muun muassa yksiselitteisyys, yllätyksellisyys ja kielteisyys. Ulkoiset uutiskriteerit puolestaan arvottavat mahdollista uutisen kohdetta sen perusteella, miten tapahtuma vaikuttaa vastaanottajien elämään. Ulkoisten uutiskriteerien kohdalla ei kuitenkaan ole olennaista se, tiedostavatko vastaanottajat itse sanoman tuottamaa vaikutusta. Tällaisia potentiaalisen uutistapahtuman ominaisuuksia ovat muun muassa ajankohtaisuus, voimakkuus ja toistuvuus. Ylimääräiset uutiskriteerit ovat puolestaan toimitustyötä ohjailevia reunaehtoja:

tapahtumat ja ilmiöt saavat päivittäin erilaisia painoarvoja sen mukaan, onko uutispäivä vilkas vai hiljainen. Hiljaisena uutispäivänä julkaisukynnyksen ylittävät helposti sellaisetkin jutut, jotka kiireisenä päivänä jätettäisiin uutisoimatta. Ylimääräiset uutiskriteerit korostuvat etenkin printissä, jossa lehti on joka päivä saatava täyteen. Lisäksi medioiden on uutisoinnissaan otettava huomioon muun muassa julkaisun kohdeyleisö, lehden talous ja medioiden välinen kilpailu. (Jaakkola 2013, 180–182)

Vaikka Galtungin ja Rugen päätelmiä pidetään arvossa viestinnän tutkimuksen kentällä, on niitä kohtaan esitetty myös asiallista kritiikkiä (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 25–26). Galtungin ja Rugen listausta tuleekin pitää ensisijaisesti suuntaa antavana eikä ehdottomana. Tutkijoiden keskuudessa tämä näkyy kritiikin lisäksi muun muassa siinä, että Galtungin ja Rugen listauksen oheen on ehdotettu myös muita uutiskynnyksen ylittymiseen vaikuttavia tekijöitä.

Esimerkiksi uutiskriteereitä uutistoimistojen näkökulmasta tutkineet L.Weibull, C.-O. Olsson ja L.-A. Lundqvist [1971, 58] ovat nimenneet kolme toimittajan uutisvalintaan vaikuttavaa seikkaa, jotka he saivat selville tutkiessaan pohjoismaisten uutistoimistojen ulkomaan uutisointia (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 117). Työryhmän nimeämiä uutisvalintaan vaikuttavia seikkoja olivat mediayrityksen politiikka ja resurssit, tilaajat ja asiakkaat sekä käytettävän uutismateriaalin rakenne. Tällä tarkoitetaan ensisijaisesti sitä, että tilaajien ja asiakkaiden odotukset ovat sidoksissa uutiskriteereihin (emt., 117) ja medioiden on uutisoinnissaan huomioitava se, mistä tilaajat haluavat tietoa. Edellä mainittujen seikkojen lisäksi on myös huomioitava, että uutisten maailmassa konfliktit ovat usein tärkeämmässä roolissa kuin todellisuudessa ja voimankäyttö esitetään rauhanomaisia keinoja merkittävämpänä ratkaisutapana (Östgaard 1965, 55). Lisäksi media luo ja ylläpitää tuotteillaan rooleja ylemmän ja alemman luokan valtioista (emt. 55).

Tutkijat Peter Golding ja Philip Elliot [1999] puolestaan määrittelevät uutisvalintaan vaikuttavan kolme keskeistä ajatusta, joista yksi liittyy uutisten ja yleisön väliseen suhteeseen ja kaksi uutisorganisaation käytäntöihin. Yleisön ja uutisen välisellä suhteella Golding ja Elliot tarkoittavat sitä, miten merkittävänä mediatuotteen kuluttajat kokevat heille välitetyn tiedon eli uutisen. Uutisorganisaation käytäntöihin vaikuttavat syyt liittyvät puolestaan uutisen saatavuuteen, joka voidaan jakaa kahteen tekijään: tunnettavuuteen ja helppoon toteutukseen. Tunnettavuudella tarkoitetaan sitä, miten hyvin tapahtuma tai ilmiö on entuudestaan toimituksen tiedossa. Toteutuksen helppouteen puolestaan vaikuttaa se, millainen pääsy journalistilla on tapahtuman ääreen: voivatko he osallistua siihen fyysisesti tai seurata sitä suorana verkosta, onko jutun

toteuttaminen teknisesti mahdollista, saako media jutulla näkyvyyttä ja vaatiiko jutun toteutus paljon aikaa, työntekijöitä tai rahaa. Golding ja Elliot tuovat esille etenkin sen, ettei uutistuotanto koostu juttujen valitsemisesta tai hylkäämisestä erittäin suuresta ja monipuolisesta valikoimasta. Sen sijaan uutisten tuottaminen on suurimmaksi osaksi passiivista toimintaa, johon vaikuttavat rutiinit ja säännellyt menetelmät, joiden avulla uutisaiheita valitaan valmiiksi rajatusta valikoimasta. (Pantti ym. 2012, 43)

Terrori-iskut täyttävät useimmat uutiskriteerit. Ne ovat toistuvia, negatiivisia ja tulevat usein yllätyksenä suurelle yleisölle. Lisäksi iskuilla on laaja vaikutusalue, sillä ne koskettavat myös niiden ihmisten elämään, joiden kotimaan ulkopuolella iskut tapahtuvat. Esimerkiksi Lähi-idässä ja Itä-Afrikassa iskut ja väkivalta ovat ajaneet liikkeelle miljoonia ihmisiä, joista osa hakee turvapaikkaa muun muassa Euroopasta tai Pohjois-Amerikasta. Terrorismiuutisoinnin ymmärtämiseksi on tärkeää tunnistaa uutisointiin vaikuttavat uutiskriteerit, jotka ohjaavat muun muassa sitä, miten iskuista uutisoidaan. Uutiskriteereillä on oma osansa myös siinä, että terrorismi ja terroristit nousevat helposti otsikoihin ja pääuutisaiheiksi.

2.2.3 Portinvartija

Portinvartija-käsitteellä (gatekeeper) tarkoitetaan niin kutsuttuja pullonkauloja, joissa tehdyt valinnat vaikuttavat niin uutisten aiheisiin kuin niiden lähteisiin (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 116). Portinvartijuuden merkitys uutistuotannossa on keskeinen osa median toimintaa neljäntenä valtionmahtina. Osa pullonkauloissa tehtävistä valinnoista on tietoisia ja osa tiedostamattomia. Portinvartija-termi esiintyi joukkoviestinnän tutkimuksessa ensi kerran vuonna 1950, kun David M. White (1950) käytti sitä uutisvalintojen selittämiseen. Hän tutki yksittäisen toimittajan ”Mr. Gatesin” roolia uutisten valikoitumisessa. Portinvartija-käsite ei kuitenkaan ollut Whiten oma keksintö, vaan hän lainasi termin sosiaalipsykologi Kurt Lewiniltä (1947, 145), joka kuvasi termillä ihmisten rahankäyttöön ja kulutukseen vaikuttavia tekijöitä.

White (1950, 384) totesi, että uutisiin ja niiden lähteisiin vaikuttava eri tasoilla olevat portit. Ennen kuin esimerkiksi sanomalehden toimittaja tekee valintansa saatavilla olevan materiaalin joukosta, uutistoimiston journalisti on jo suodattanut hänelle tietyn materiaalin ja näkökulman. Tätäkin aiemmin uutisen raportoinut henkilö on voinut tehdä omia valintojaan siitä, miten hän asiat kertoo

ja jättääkö hän jotain oleellista mainitsematta vai ei. Uutistapahtuman matkalla uutiseksi on siis useita peräkkäisiä portteja, jotka vaikuttavat lopulliseen uutiseen ilman, että lukijat tai yksittäiset toimittajat sitä välttämättä huomaavat (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 116).

Suurin osa portinvartijatutkimuksista on keskittynyt uutiskriteerien ja journalistisen päätöksenteon porttiin (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 116). Myös moni muu tekijä on osoittautunut tärkeäksi portiksi. Yhdysvaltalaisutkija Dan Berkowitz (1991, 245) lukee porteiksi journalistisen päätöksenteon lisäksi muun muassa resurssirajoitukset, teknologiset näkökulmat ja tiedon tarjonnan.

Voidaankin sanoa, että tarjolla olevan lähdemateriaalin rajoitukset määräävät etenkin ulkomaan uutisoinnin perusrakenteen. Tämä johtuu siitä, että toimittajat eivät yleensä pääse tapahtumapaikalle itse, vaan joutuvat luottamaan muiden välittämään tietoon alueelta. Toimittajat siis toimivat saatavilla olevan lähdeaineiston puitteissa ja journalistisille ratkaisuille voi olla hyvin vähän tilaa. (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 117)

Esimerkiksi kansainvälisessä Foreign News Flow -tutkimuksessa puhuttiin menusta, eli lähteiden tarjonnasta ja dieetistä, eli tietyn uutisen kohdalla tehdyistä lähdevalinnoista (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 109). Menu on siis uutistoimistojen ja muiden lähteiden toimituksille tarjoama tieto- ja näkökulmavalikoima ja dieetti se osa tiedoista, joka uutisissa käytetään. Uutisjuttujen aiheet ja sisältö muotoutuivat osin sen mukaan, mitä lähteitä toimittajalla oli käytettävissään (emt., 115).

Moderni portti, jota ei ollut edellä mainittujen tutkimuksen toteuttamishetkellä vielä olemassa, on esimerkiksi user generated content (UGC) eli käyttäjien luoma sisältö, jota usein käytetään terrorismiuutisoinnissa paikkaamaan sitä tosiasiaa, ettei median oma toimittaja ole paikan päällä tuottamassa materiaalia esimerkiksi iskupaikalta.

2.2.4 Uutiskehys

Uutiskehys tarkoittaa raameja, joiden sisään uutinen on rakennettu. Tämä tarkoittaa, että kehykset sisältävät joitakin todellisuudesta poimittuja valintoja, eli sen mitä tietoa uutiseen on sisällytetty ja mitä on tietoisesti tai tiedostamattomasti jätetty siitä pois (Houston, Pfefferbaum & Rosenholtz 2012, 608; Entman 1993, 52). Näiden valintojen tarkoituksena on välittää uutistapahtuman keskeiset

tapahtumat ja tiedot katsojille, lukijoille ja kuulijoille (Entman 1993, 52–53). Lisäksi kehys kuvaa myös kokonaisuutta, jonka muodostavat uutisen näkökulma ja painotukset. Kehys siis osaltaan muokkaa niin uutisen tekoa kuin tulkintaa.

Kehyksen muotoutumiseen vaikuttavat niin toimittajat, haastateltavat, tietolähteet kuin opitut rutiinit. Kehykset ovat harvoin yhden henkilön tietoisesti rakentamia, vaan ne muovautuvat edellä mainittujen tekijöiden yhteisvaikutuksesta. (Entman 1993, 53).

Uutisen kehystäminen on osa journalistista prosessia, jossa tulkitaan, järjestellään ja ymmärretään laajoja asia- ja tietokokonaisuuksia ja muutetaan ne lukijoita palvelevaan muotoon (Gitlin 1980, 7). On huomioitava, että kehykset eivät ole kiveen hakattuja, vaan ne muuttuvat ajan myötä, koska julkisen keskustelun painopisteet vaihtuvat tai aiheesta saatu tietomäärä muuttuu oleellisesti (Chyi, McCombs 2004, 22–23). Medialla on myös taipumus muuttaa kehyksiä, jos uutisoitava tapahtuma on pitkäkestoinen, sillä näin lukijoiden mielenkiinto saadaan pidettyä yllä painotuksia ja näkökulmia vaihtelemalla (emt., 22).

Uutistoiminnan kannalta kehykset vaikuttavat neljällä eri tasolla: kommunikaattorissa, tekstissä, vastaanottajassa ja kulttuurissa (Entman 1993, 52–53). Eri tasoissa vaikuttavat kehykset voivat olla eriäviä toistensa kanssa.

Kehykset vaikuttavat eri tasoissa seuraavilla tavoilla:

1. Kommunikaattori tekee tietoisia ja tiedostamattomia valintoja siinä, mitä hän sanoo omien kehystensä ohjaamana.
2. Teksti sisältää kehyksiä, jotka tulevat ilmi tiettyjen avainsanojen, vakiintuneiden ilmausten, stereotyyppisten kuvausten, lähteiden sekä tiettyjä faktoja ja arvosteluja vahvistavien lauseiden olemassaolon tai niiden puuttumisen kautta.
3. Vastaanottajan kehykset ohjaavat hänen ajatteluaan, mutta ne eivät välttämättä ole yhteneviä tekstin tai kommunikaattorin välittämien kehysten kanssa.
4. Kulttuuri taas on varasto, joka sisältää yleisiä sosiaalisesti opittuja kehyksiä, joiden mukaan yksilöt toimivat.

(Entman 1993, 52–53)

Tässä tutkimuksessa paneudun etenkin tekstitason kehyksiin, mutta otan huomioon myös kolmen muun tason olemassaolon.

2.3 Aiempi tutkimus

Isis on yksi viime vuosina eniten huomiota saaneista terroristijärjestöistä. Vertaisarvioitu tieteellinen tutkimus on kiinnittänyt huomiota etenkin järjestön tapaan levittää sanomaansa ja värvätä kannattajia sosiaalisen median avulla (Aly, Macdonald, Jarvis & Chen 2017; Awan 2017; Klausen 2015) ja sitä kautta palveluntarjoajien kuten Facebookin ja Twitterin oikeudellisiin vastuisiin alustoilla julkaistuista viesteistä (Softness 2016). Tutkimus on pureutunut myös journalistien ongelmaan varmistaa sosiaalisessa mediassa leviäviä tietoja (Kovanen 2015; Murrell 2017). Huomiota on kiinnitetty myös Isisin tapaan julkaista sosiaalisessa mediassa videoita, joissa tuhotaan Syyrian ja Irakin alueen kulttuuriperintöä (Harmansah 2015; De Cesari 2015) ja teloitetaan länsimaalaisia panttivankeja (Friis 2015). Näillä teoilla järjestö viestii etenkin omasta valta-asemastaan julistamansa kalifaatin alueella, aiheuttaa juurettomuuden ja historiattomuuden tunnetta alistamissaan ihmisryhmissä ja lietsoo pelkoa väkivallasta välittömän vaikutusalueensa ulkopuolella kuten Euroopassa, Aasiassa ja Pohjois-Amerikassa.

Sosiaalisen median lisäksi toinen Isis-tutkimuksia hallitseva tema on ollut se, miten Isis pyrkii ja on toisaalta pystynyt toimillaan ja viesteillään vaikuttamaan eri valtioiden päättäjiin ja miten valtiot ovat itse käyttäneet Isisin toimia oman politiikkansa ajamiseen (Siniver & Scott 2016; Petrylova & Souleimanov 2015; Fenwick 2016; Gadarian 2010). Isisin viestintästrategia on huomioitu myös markkinointitutkimuksen saralla, jossa on analysoitu järjestön brändiä ja sen toimivuutta (Galloway 2016). Tutkimuksen keskiössä näyttää tällä hetkellä olevan se, mitä ja miten Isis viestii itsestään ja miten valtiot ja yksilöt näihin viesteihin reagoivat. Huomattavasti vähemmän huomiota on kiinnitetty siihen, miten perinteiset mediat välittävät tietoa järjestön teoista ja motiiveista.

2.3.1 Terroriutisten tutkimus 9/11-iskun jälkeisenä aikana

Al-Qaidan toteuttamat syyskuun 11. päivän terrori-iskut World Trade Center -torneihin ja Pentagoniin sekä niitä seurannut Yhdysvaltojen julistama terrorismin vastainen sota antoivat mediatutkijoille merkittävän mahdollisuuden pohtia uudelleen tapaa, jolla vastaavia ilmiötä

tutkitaan. Etenkin iskujen jälkeisessä ajassa ratkaisematta oleva ‘terrorismin vastainen sota’ -representaatio islamista maailman medioissa on tärkeä joskin kiistanalainen tutkimusaihe (Thussu 2009, 24). 9/11-iskujen uutisointia ja siihen liittyviä journalistisia yksityiskohtia on tutkittu valtavasti (Ali 2011; Li 2007; Baiocchi 2002; Yinbo 2002; Kanihan & Gale 2003; Deveau & Fouts 2005) samoin kuin iskun aikaansaamia muutoksia tapaan kuvata tietyn uskontokunnan tai etnisyyden edustajia (Hawkins 2012; Powell 2011; Asultany 2013; Sultan 2016; El-Aswad 2013). Tutkimuksen kohteena on ollut niin länsimaisia, aasialaisia kuin afrikkalaisia medioita. Huomiota on kiinnitetty myös arabimedioiden harjoittamaan terrorismiuutisointiin.

Uutistoiminnassa tarkastelun kohteina on ollut muun muassa uutisten kehystäminen, lähteiden käyttö, sanavalinnat, eri ryhmien saama tila uutisissa, uutisoinnin fokukset ja uutisoinnin konsensus. Tutkimukset eivät ole rajoittuneet pelkästään al-Qaidaan, vaan lisähuomiota on annettu muun muassa Boko Haramille, Hizbollahille, al-Shabaabille ja vuonna 2014 kalifaatin julistaneelle Isisille. Varsinaiseen terroriuutisointiin liittyvässä tutkimuksessa keskiöön ovat nousseet uutiskehysten selvittäminen ja analysointi.

Esimerkiksi nigerialainen tutkija Mercy Ette selvitti *Journal of African Media Studies* -julkaisuun kirjoittamassa artikkelissaan, miten Nigerian neljä kansallista sanomalehteä uutisoivat Umar Farouk Abdulmutallabin yrityksestä kaapata lentokone Yhdysvalloissa joulupäivänä vuonna 2009. Ette keskittyi erityisesti uutisten kehystämisen tarkasteluun ja löysi kaksi nigerialaismedioiden eniten käyttämää kehystä, jotka olivat etäännyttämien ja kieltäminen. Etten mukaan uutisten tarkoituksena oli Nigerian kansallisen edun suojaaminen, joka tehtiin etäännyttämällä Abdulmutallab nigerialaisesta yhteiskunnasta ja kieltämällä hänen tekonsa ja radikalisoitumisensa yhteys nigerialaisiin arvoihin ja kulttuuriin. Etäännyttämistä harjoitettiin uutisoinnissa muun muassa Abdulmutallabin kansalaisuuden mainitsemattajättämisellä. Hänen kansalaisuutensa mainittiin 110 jutussa kaikista tutkimukseen sisällytetyistä 183 jutusta. (Ette 2012, 49–50)

Kieltämistä edistävää ajattelutapaa tuotiin uutisiin esittämällä väitteitä siitä, että Abdulmutallab oli radikalisoitunut opiskellessaan Isossa-Britanniassa. Nigerialaiset sanomalehdet pyrkivät vyöryttämään syyn Abdulmutallabin radikalisoitumisesta ja terrorismirytyksestä muille. Myös Abdulmutallab esitettiin uutisissa muihin, ei nigerialaisiin kuuluvana. (emt., 52–56)

Terroriyrityksen takia Yhdysvallat lisäsi Nigerian listalleen maista, joita se seuraa mahdollisten terrori-iskujen varalta. Vuonna 2009 kyseisellä listalla oli Nigerian lisäksi Algeria, Jemen, Somalia, Saudi-Arabia, Libanon, Afganistan, Irak, Libya ja Pakistan. (emt., 46)

Terroriuutisten kehysanalyysia on harjoitettu myös vertailevan tutkimuksen pohjalta. Esimerkiksi saksalaiset Jurgen Gerhards ja Mike S. Schäfer vertailivat neljän eri terrorismitapauksen uutisoinnin (Madrid, Lontoo, Amman ja Sharm el Sheikh) kattavuutta CNN:n amerikkalaisversion, Al Jazeera arabiankielisen version, brittiläisen BBC:n ja saksalaisen ARD:n tekemissä jutuissa. Analyysin perusteella tutkijat löysivät monia uutisointia yhdistäviä tekijöitä. Kaikki tapahtumat olivat saaneet suurin piirtein saman verran näkyvyyttä kaikissa tutkimuksessa mukana olleissa medioissa. Lisäksi tapahtumia kuvailtiin ja arvioitiin samansuuntaisesti. (Gerhards & Schäfer 2014, 11–13)

Tutkijat eivät löytäneet merkkejä siitä, että läntisen uutisoinnin ja Al Jazeera välillä olisi suuria eroja. Sen sijaan erot löytyivät välinekohtaisesti siten, että kaupalliset CNN: ja Al Jazeera erosivat kansallisten yhtiöiden eli BBC:n ja ARD:n tavoista uutisoida tapahtumia. Esimerkiksi CNN:n ja Al Jazeera terrorismin vastainen sota -kehys poikkesi kahden muun median kehyksistä. Ne kuvasivat tapahtumat geopolittisena konfliktina, jossa vastapuolina olivat Yhdysvaltojen johtamat liberaalit läntiset yhteiskunnat ja kansainvälisesti organisoituneet terrorismiverkostot kuten al-Qaida. Kehys tuli esiin sana- ja kuvavalinnoissa. CNN ja Al Jazeera käsittelivät iskujen uhreja lähetyksissään prosentuaalisesti vähemmän kuin BBC tai ARD. Neljästä televisiokanavasta ARD näytti uhreja prosentuaalisesti eniten. BBC ja ARD käsittelivät myös kuolonuhrien määrää kahta muuta televisiokanavaa enemmän. (Gerhards & Schäfer 2014, 13)

CNN ja Al Jazeera sen sijaan käsittelivät lähetyksissään iskujen tekijöitä huomattavasti enemmän kuin kaksi muuta kanavaa. Sekä CNN että Al Jazeera käsittelivät lähetyksissään Ison-Britannian ja Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaa, minkä katsottiin johtaneen siihen, että Irakin operaatiossa mukana olleisiin maihin kohdistuu kostotoimenpiteinä terrori-iskuja. BBC:llä ja ARD:llä oli sen sijaan uutisoinnissaan näkyvä rikokset ihmisyyttä vastaan -kehys. Iskut uutisoitiin yksittäisinä tapahtumina, joissa vastakkain eivät olleet valtiot ja terroristijärjestöt, vaan yksittäiset rikoksentekijät ja heidän uhrinsa. (Gerhards & Schäfer 2014, 14–15)

Yhdysvalloissa vaikuttava tutkija Li Zeng on puolestaan vertaillut terrorismiuutisointia arabimedioissa. *Picturing Terrorism Through Arabic Lenses* -tutkimuksessaan hän vertaili vuoden verran uutisointia kahden pan-arabikanavan eli Al Arabiyan ja Al Jazeeraan nettisivulla.

Tutkimuksessaan Zeng vertaili, miten sivustot erosivat toisistaan terrorismiuutisten kehysten, uutislähteiden, uutisaiheiden ja teeman perusteella. Lisäksi Zeng erotteli uutisia sen mukaan, mikä uskonnollinen ryhmä esitettiin terroristeina ja mikä uskonnollinen ryhmä esitettiin uhreina. Vertailussa huomioitiin myös se, millä alueilla tapahtuneet terrori-iskut olivat saaneet uutishuomiota. (Zeng 2012, 437–438)

Zengin mukaan aineistosta oli havaittavissa, että stereotypia siitä että terroristi on aina muslimi elää myös arabikanavien uutisissa, vaikka kaikki uutisoituja terroritekoja tehneet henkilöt eivät olleet muslimeja. Zengin mukaan kanavat tuntuivatkin palvelevan ensisijaisesti syntyperäisiä arabeja, jotka ovat muuttaneet muualle. Al Jazeera Zeng kuvaa vähemmän puolueelliseksi kuin Al Arabiyaa, joka keskittyi uutisoinnissaan erityisesti muslimien tekemiin terroritekoihin ja luotti vahvasti viranomaislähteisiin. Zengin mukaan tämä kertoo siitä, että Al Arabiya mukailee uutisoinnissaan etenkin yhdysvaltalaisista mediaa. Al Jazeera puolestaan käytti monipuolisempia lähteitä ja kehyksiä sekä uutisoi kattavammin eri alueilta. Molemmat kanavat olivat kuitenkin Zengin mielestä tuoneet onnistuneesti esille sen, että suurin osa terrori-iskujen uhreista on muslimeja. Tätä seikkaa ei Zengin mukaan usein mainittu länsimaisissa uutisissa. (Zeng 2012, 444–445)

Zengin mukaan kanavilla oli lännen ja arabimaailman välisiin jännitteisiin liittyen eroja ja kytköksiä, jotka vaikuttivat uutisointiin. Esimerkiksi Qatarista rahoituksensa saavan Al Jazeeran harjoittama mediapolitiikka suhtautui kielteisesti länsimaiden intresseihin Lähi-idässä. Al Arabiya puolestaan oli tutkimushetkellä lähempänä länsimaihin myönteisesti suhtautuvia hallintoja kuten Kuwaitia, Jordaniaa, Egyptiä ja Saudi-Arabiaa. Lisäksi kanavilla oli erilaisia kulttuuriin ja ideologioihin liittyviä painotuksia. Molemmat televisiokanavat esittivät intressejä laajentaa terrorismiin keskittyvää uutisointiaan, mikä tekisi niistä muiden kansainvälisten uutiskanavien kuten CNN:n ja BBC:n kilpailijoita ulkomaan uutisten kentällä. (Zeng 2012, 437)

Zeng toi kuitenkin ilmi, että hänen tutkimuksessaan oli suuri tutkimusta rajaava tekijä. Tutkimuksessa tarkasteltiin kielimuurin takia ainoastaan kanavien englanninkielisiä sivustoja, joten vertailua englanninkielisten ja arabiankielisten uutisten vastaavuudesta ei voitu tehdä. Zengin mukaan on mahdollista, että englanninkieliselle yleisölle tarkoitetuilla sivuilla terrorismia käsiteltiin eri tavalla kuin arabiaa puhuville suunnatuilla sivuilla. (Zeng 2012, 445)

2.3.2 Isis-järjestöön keskittyvän uutistutkimuksen trendit

Isisiä koskevaa uutisointia on tutkittu niin tavallisen median, uutistoimistojen kuin Isisin omien julkaisujen näkökulmasta. Koska järjestö on ollut suuren kansainvälisen kiinnostuksen kohteena vasta vuodesta 2014 alkaen, sitä koskeva tieteellinen tutkimus on vielä melko niukkaa. Tämä saattaa johtua osin siitä, että monet tutkimukset ovat edelleen työn alla. Lisäksi Isisiä koskeva tutkimus on jakautunut usean eri tieteenalan alle, joten tutkimuskenttä on laaja ja spesifin aihealueen tutkimuksia on suomeksi ja englanniksi tarjolla rajallisesti.

Isis-uutisoinnin piirteitä ovat tutkineet esimerkiksi yhdysvaltalaiset Xu Zhang ja Lea Hellmueller, jotka tarkastelivat yhdysvaltalaisen CNN:n ja arabivaltioissa vaikuttavan Al Jazeera Englishin Isis-uutisoinnin lähteitä ja jutuissa käytettyjä kehyksiä vuonna 2014. Laadullisen tutkimuksen lisäksi tutkijat lähestyivät aihetta myös määrällisen tutkimuksen välinein. Tutkijakaksikko korosti terrorismiuutisoinnin tutkimisen tärkeyttä vetoamalla Isisin aiheuttaman kriisin kansainväliseen luonteeseen ja kansainvälisen uutistuotannon merkittävään rooliin kriisin raportoinnissa ja selittämisessä yleisöille. Tutkimuksen kohteena olivat valittujen medioiden verkkouutiset Isisin aiheuttamasta uhasta. Tutkimukseen valituista medioista CNN edusti läntistä kansainvälistä uutistuotantoa ja Al Jazeera English puolestaan tarjosi tutkimukseen arabimaiden näkökulman. (Zhang & Hellmueller 2016, 2–5)

Tutkijat jaottelivat 320 jutun aineistonsa seuraavien sisältöä määrittävien tekijöiden mukaan: epäonnistunut valtio, poliittinen opportunisti, strategiset vaikutukset, geopolittinen ryhmittäminen, Isisin kyvykkyys, ihmisoikeudet, Isisin propaganda ja taloudelliset vaikutukset. Lisäksi aineisto jaoteltiin edellä olevien tekijöiden lisäksi vielä sen mukaan, oliko yllä mainitun tekijän vaikutus yksilöllinen, kansallinen, kansainvälinen vai globaali. (Zhang & Hellmueller 2016, 2–7)

Tutkijoiden mukaan heidän käyttämänsä jaottelu mahdollisti tutkimuksen ei-kansallisen aspektin, eli tutkimuksessa voitiin keskittyä kansainvälisten monimutkaisten yhteyksien tutkimiseen sen sijaan, että pyrittäisiin löytämään tiettyjä maakohtaisia uutisoinnin ja kehystämisen malleja. Kansainvälisesti käytettyinä uutislähteinä CNN:n ja Al Jazeeran uutisia kuluttavat ihmiset yli valtorajojen, jolloin valtioon keskittyvä tutkimus ei ole mielekäästä tai tarpeenmukaista. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen yhdistelmällä Zhang ja Hellmueller pyrkivät selvittämään, onko

globalisaatio vaikuttanut CNN:n ja Al Jazeera Englishin Isis-järjestön aiheuttamasta uhasta kertovien uutisten kehystämiseen. (Zhang & Hellmueller 2016, 2–5).

Tutkimuksessa selvitettiin muun muassa medioiden lähteiden käyttöä määrällisen analyysin perusteella. Huomattavia eroja CNN:n ja Al Jazeeran käyttämien lähteiden määrällä ei juurikaan ollut, mutta käytettävien lähteiden alkuperä vaihteli. Esimerkiksi CNN:n jutuissa käytettiin huomattavasti enemmän valtioiden viranomaislähteitä (80 prosentissa jutuissa) kuin Al Jazeera Englishillä, jonka jutuissa vajaassa 49 prosentissa nojaututtiin viranomaistietoon. Prosentuaalisesta eroista huolimatta viranomaislähteet olivat molemmilla suosituimmat tietolähteet juttujen kasaamiseen. CNN:n käytti myös lähteenään huomattavasti harvemmin muita uutismedioita (vajaassa 38 prosentissa jutuista) kuin Al Jazeera English, jonka jutuista hieman yli 64 prosentissa siteerattiin muita uutismedioita. Sen sijaan anonymien lähteiden käyttö (CNN 8,9 %, Al Jazeera English 7,9 %), Isis- tai kapinallislähteiden käyttö (CNN 12,2 %, Al Jazeera English 11,4 %) ja kansainvälisten organisaatioiden lähdekäyttö (CNN 11,7 %, Al Jazeera English 11,4 %) olivat prosentuaalisesti lähes samoja. (Zhang & Hellmueller 2016, 9–14)

Aineiston kehysanalyysissä havaittiin suuria eroja CNN:n ja Al Jazeera Englishin Isis-uutisoinnissaan käyttämien kehysten välillä. Molemmilla julkaisuilla eniten käytetty kehys oli strateginen vaikuttaminen (strategic games), jota CNN:llä käytettiin 28,9 prosentissa ja Al Jazeera Englishillä 26,4 prosentissa tutkimuksen kohteina olleista uutisista. Sen sijaan CNN keskittyi Al Jazeeraa enemmän kehyksiin, joissa nousi esille Isisin propaganda ja poliittinen opportunismi. Al Jazeera English puolestaan käytti jutuissaan prosentuaalisesti CNN:ää enemmän epäonnistuneen valtion, geopoliittisen ryhmittymisen, Isisin kyvykkyyden, ihmisoikeuskriisin ja taloudellisten vaikutusten kehyksiä. (Zhang & Hellmueller 2016, 10–11, 14)

Verrattaessa uutisjuttujen kontekstia maantieteellisiin rajauksiin ja kohdennuksiin CNN keskittyi jutuissaan huomattavasti enemmän kansallisten vaikutusten (Yhdysvallat) huomioimiseen [CNN 40,6 %, Al Jazeera English 22,8 % (Qatar)], kun taas Al Jazeera Englishin lähestymiskulma oli huomattavasti CNN:ää useammin kansainvälinen (CNN 46,1 %, Al Jazeera English 61,6 %). Yksittäisten ihmisten tai perheiden kohtaloita käsiteltiin aineistoissa lähes yhtä paljon: molemmilla noin viisi prosenttia jutuista oli rakennettu tästä näkökulmasta. Globaalissa kontekstissa molempien jutuista oli vajaa kymmenisen prosenttia. (Zhang & Hellmueller 2016, 11–12, 14)

Zhang ja Hellmueller tulivat analyysissään siihen johtopäätökseen, että vaikka CNN oli luonut uuden globaalin journalistisen tavan tehdä ja kerätä uutisia, joissa huomioidaan globaaleja konteksteja ja annetaan puheenvuoroja yli valtiorajojen, se edelleen katsoo tuotteissaan maailmaa kansallisen linssin läpi. Al Jazeera Englishiltä puolestaan puuttui täysin julkaisun emomaahan Qatariin keskittyvät jutut. Se ei julkaissut lainkaan tietoja siitä, miten Qatar on reagoinut Isisin aiheuttamaan uhkaan. Henkilöitä käsittelevissä uutisissa CNN keskittyi etenkin Isisin teloittamiin länsimaalaisiin ja terroristijärjestön rekrytointiyrityksiin. Al Jazeera English puolestaan keskittyi kuvaamaan uskonnollisten vähemmistöjen ja naisten asemaan kriisissä samoin kuin Isisin rekrytointiyrityksiä. (Zhang & Hellmueller 2016, 14)

Kansallisessa uutisoinnissa CNN puolestaan keskittyi etenkin Isisin vastaisten strategioiden käsittelyyn ja jutuissa tuotiin usein esille yhdysvaltalaisen republikaanien ja demokraattien välisiä erimielisyyksiä ja toimintaehdotuksia järjestön kukistamiseksi. Tutkimuksesta kävi ilmi, että politiikkaa käsittelevissä uutisissa korostui kansallinen konteksti, kun taas ihmisten kärsimyksen kuvaamisessa molemmat tutkimuksen kohteina olleet mediat käyttivät kansainvälistä kontekstia. (Zhang & Helmueller 2016, 14–16)

Tieteellinen tutkimus on keskittynyt myös Isis-uutisoinnin haasteisiin. Sekavan ja väkivaltaisen tilanteen takia toimittajien on ollut vaikea päästä raportoimaan Isisin toimista paikan päälle Syyriaan ja Irakiin. Monet mediatalot ja uutistoimistot käyttävät Isis-uutisointinsa osana katsojien tuottamaa materiaalia (user generated content, UGC), jonka luotettavuuden tarkastusprosesseja Colleen Murrell (2017) tarkasteli artikkelissaan *The global television news agencies and their handling of user generated content video from Syria*.

Tutkimuksessaan Murrell tutki kolmen uutistoimiston tuottamaa videomateriaalia lokamarraskuussa 2015. Hänen mukaansa Reuters, Associated Press (AP) ja Agence France-Presse (AFP) kamppailivat samojen UGC-ongelmien kanssa. Kaikki kolme suodattivat sisältöjä samoilta syyrialaisilta YouTube-kanavilta ja käyttivät melko samanlaisia menetelmiä materiaalin aitouden varmistamiseen. Uutistoimistot kuitenkin poikkesivat toisistaan julkaistun materiaalin määrässä. Esimerkiksi AFP oli linjannut, ettei se levitä Isis-taistelijoiden jättämiä ääniviestejä tai julkaise Isis-taistelijoiden tuottamaa materiaalia. Toimisto perusteli linjaustaan sillä, ettei se ole Isisin propagandatoimiston jatke. (Murrell 2017, 16–17)

Vaikka uutistoimistojen painotukset läpi päästetyn materiaalin suhteen vaihtelivat, Murrell piti selvänä, että kolmansien osapuolien UGC-materiaalin alkuperän varmentamiseen oli kiinnitetty erityistä huomiota, vaikka puutteitakin oli havaittavissa. Esimerkiksi Reuters käytti videomateriaalin saateteksteissä sanoja, kuten ‘oletettavasti’, ‘väitetään’ ja ‘sanotaan’, mitä Murrell piti huolestuttavana ilmiönä. Hieman kärjistäen kyse on siitä, että välillä uutistoimistot eivät pysty varmentamaan tapahtumia, mutta kirjoittavat niistä silti ja jättävät arviot totuudenmukaisuudesta asiakkaidensa tehtäväksi. AFP ja AP olivat toimissaan läpinäkyvempiä ja kertoivat tarkemmin, mitkä tiedot on varmistettu ja mitkä ei. (Murrell 2017, 17)

Murrellin tutkimuksesta kävi varsin hyvin ilmi, että Isisin toimet Syyriassa raportoitiin suurilta osin kolmansien osapuolten, kuten aktivistien tai tavallisten ihmisten sosiaalisen median tileillä, joita uutistoimistojen toimittajat puolestaan käyttivät lähteinään tuottaessaan materiaalia asiakkailleen. (Murrell 2017, 17–18).

Lähdekäytäntöjen ja uutiskehysten lisäksi Isis-uutisointia on tutkittu myös siitä näkökulmasta, miten Isis uutisoi itse itsestään. Järjestö tuottaa esimerkiksi Daqib-nimistä julkaisua, joka on suunnattu etenkin länsimaissa asuville muslimeille. Esimerkiksi Isisin mediasiipeen kuuluvan al-Hayat -organisaation tuottamaa englanninkielistä videomateriaalia on tutkittu (Macnair, Frank, 2017), ja siitä löydettiin useita professionaalisia piirteitä, kuten kuvauksen ja editoinnin laadukkuus sekä sisällön variaatio. Tutkittu materiaali sisälsi muun muassa järjestön sanomaa levittäviä dokumentteja, musiikkivideoita ja todistajalausuntoja. (emt., 7)

Al-Hayat loi sisällöltään vahvaa ja erottuvaa Isis-brändiä logoineen ja kommentaattoreineen. Länsimaisia taistelijoita pyrittiin houkuttelemaan järjestön riveihin seitsemän toistuvan teeman avulla. Niitä olivat videotyylit ja tuotannollinen laatu, toveruus ja veljeys, väkivallan kuvaus, voima ja voitokkuus, vihollisten rikokset, värväys sekä eksistentiaalinen ja henkinen täyttymys. Macnairin ja Frankin mukaan nämä teemat ovat yhteneviä aiemmin tehtyjen äärijärjestöjen propagandaa koskevien tutkimusten löydösten kanssa. Al-Hayatin videot olivat korkealaatuisia ja vaikuttivat ammattilaisten tekemiltä, sillä vastaavien sisältöjen tuottamiseen tarvitaan edistynyttä teknologiaa ja sen tuntemusta. Materiaalin laatu teki sanomasta vakavammin otettavan ja Macnairin ja Frankin olettamusten mukaan se sai täten aikaan suuremman vaikutuksen kuin amatöörimäisesti tuotettu video.

Sen lisäksi että Isisiin kytkeytymättömät toimijat, kuten uutistoimistot, televisiokanavat, radiot ja lehdet välittivät tietoa Isisistä sekä sen toimista ja tavoitteista, myös itse järjestö tuotti ammattimaista uutismateriaalia itsestään. Täten järjestön voi sanoa saaneen huomattavasti näkyvyyttä sekä virallisia että epävirallisia kanavia pitkin. On huomioitava, että Macnairin ja Frankin tutkimus kuuluu propagandan tutkimuksen kentälle, mutta al-Hayatin professionaalisen ja uutismaisen ilmaisun takia tutkimus on kiinnostavat myös uutistutkimuksen näkökulmasta. (Macnair & Frank 2017, 7–16)

3. Ongelmanasettelu

Tässä luvussa suhteutan tutkimukseni ulkomaanuutistutkimuksen teorioista esiin nousseisiin piirteisiin ja esittelen tutkimusongelman ja tutkimuskysymykseni.

3.1 Teoreettinen viitekehys

Tämä tutkimus hakee ennen kaikkea vastauksia kysymyksiin siitä, millaista Isis-järjestöä käsittelevä verkkouutisointi oli tutkimuksen kohteina olevissa medioissa heinäkuussa 2016 ja millaisin elementein uutisointia rakennettiin. Aineiston perusteella ei ole mahdollista tehdä aukottomia tulkintoja siitä, miksi terrorismiuutisointi tutkimusaineiston julkaisuissa on sellaista kuin se on. Tämän alaluvun tarkoituksena on ennen kaikkea valottaa niitä syitä, jotka vaikuttavat uutisten syntyyn ja uutisia raportoidessa tehtäviin valintoihin, jotka puolestaan vaikuttavat aineistooni ja sitä kautta koko tutkimukseen. Tämä luku tarjoaa taustatietoja, joiden pohjalta lukija pystyy asettamaan tämän tutkimuksen oikeaan kontekstiin osaksi ulkomaanuutisten tutkimuksen perinnettä.

Tutkimukseni linkitys ulkomaanuutisoinnin tutkimukseen jotuu siitä, että uutisointi terrori-iskuista on etenkin Suomessa usein osa ulkomaanuutisointia. Vastaavaa voidaan sanoa myös Yhdysvalloista ja Saudi-Arabiasta. Toisaalta terrorismiuutisointi ujuttautuu myös kansallisiin uutisaiheisiin, kun maiden hallitukset ja viranomaiset yrittävät kukin tahoillaan estää väestön radikalisoitumista ja uusien terroritekojen toteuttamista

Terrorismiuutisoinnin tutkimus itsessään on linkittynyt useille tutkimusalueilla, mutta siihen voidaan soveltaa useita ulkomaanuutisoinnin tutkimuksen piirteitä.

3.1.1. Uutisvirtatutkimukset – mistä maailmalla puhutaan

Ulkomaanuutisia tarkasteleva tutkimus on usein pyrkinyt selvittämään, miten kansainväliset uutistapahtumat raportoidaan eri maissa ja mitkä tapahtumat valikoituvat ulkomaanuutisiksi. Pyrkimyksenä on ollut selvittää uutistapahtumien raportoinnin eroja ja sitä, miksi ulkomaanuutisten kohteet ja aiheet ovat hyvin samankaltaisia eri maissa. (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 15)

Isis-järjestön kohdalla globaali kiinnostavuus on ymmärrettävää, sillä järjestö on levittäytynyt kansainvälisesti ja suorittanut iskuja eri puolilla maailmaa. Se myös jatkuvasti havittelee mahdollisuuksia laajentaa vaikutuspiiriään, minkä takia järjestö on noussut globaaliksi uutisaiheeksi, joka saa teoillaan varsin helposti mediahuomiota. Tämä tutkimus peilaa uutisvirtatutkimuksen perinteeseen, mutta yksittäisten uutisaiheiden sijaan keskityn tutkimaan yksittäisen aihepiirin sisältä nousevia rakenteellisia eroja ja yhtäläisyyksiä.

Tanskalainen tutkija Stig Hjarvard [1995] nimeää tärkeimmäksi kansainvälisten uutisten analyysimuodoksi uutisvirta-analyysin, jossa tarkastellaan, miten uutiset kulkevat maasta toiseen ja mistä maista tietyn valtion sisällä leviävät ulkomaan uutiset kertovat. Kyseinen tutkimussuuntaus on Hjarvardin mukaan tuottanut laajoja empiirisiä aineistoja, mutta tutkimus on usein ollut teoreettisesti heikkotasoisia. Toiseksi merkittäväksi tutkimussuuntaukseksi Hjarvard nostaa ulkomaan uutistutkimuksen mikrotason ja portinvartija-analyysin, jossa ollaan kiinnostuneita etenkin kuluttajille päätyvien uutisten syntymisestä journalistisen työn tuloksena, lähteiden käytöstä ja siitä, miten uutisaiheita valitaan uutistoimistojen valikoimista. (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 17–18)

Johan Galtung ja Richard C. Vincent (1992, 33) puolestaan jakavat ulkomaan uutisia koskevan tutkimuksen kahtia uutisvirtatutkimukseen ja yleisötutkimukseen. Tämän jaon mukaan uutisvirtatutkimus sisältää portinvartijatutkimuksen ja sisällönanalyysin. Heidän jaottelussaan käsite sisällönanalyysi vastaa suurinpiirtein Hjarvardin käsitettä uutisvirta-analyysi. Tästä käy selkeästi ilmi aiheen tutkimusterminologiset ongelmat, sillä eri tutkijoiden muovaamat käsitteet menevät sisällöiltään usein päällekkäin ja selkeän kokonaiskuvan muodostaminen ulkomaan uutistutkimuksen suuntauksista on toisinaan sekavaa. Galtung ja Vincent kuitenkin nimeävät kolmanneksi tutkimuksen muodoksi vielä agenda setting -tutkimuksen, joka yhdistää sisältöjen tutkimisen yleisötutkimukseen ja pyrkii siten selvittämään, miten media vaikuttaa siihen, millaisen merkityksen yleisö antaa erilaisille uutistapahtumille (Galtung & Vincent 1992, 33–349). Tällainen tutkimussuuntaus lähenee puolestaan mailmankuvatutkimuksen piirteitä (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 18).

Ulkomaan uutisia on verrattu ulkomaan uutistutkimuksessa myös samojen julkaisujen kotimaan uutisiin, kuten oman maan viranomaisten ja poliitikkojen reaktioista kertoviin artikkeleihin.

Tarkoituksena on ollut selvittää ulkomaanuutisille annettavaa painoarvoa suhteessa kansallisiin uutisaiheisiin.

Ranskalaisen Jacques Kayserin (1953) Unescolle vuonna 1953 tekemässä tutkimuksessa paljastui, että kotimaan uutisille annettava painoarvo on suurempi kuin ulkomaanuutisten vastaava. Kayser tutki viikon ajan kymmenien eri maissa ilmestyvien lehtien ulkomaanuutisia. Kotimaanuutiset olivat tutkimushetkellä pääasiassa medioiden omien toimittajien tekemiä, mutta tutkittujen sanomalehtien pysyvät ulkomaankirjeenvaihtajaverkostot olivat hatarat, eikä niitä pyritty aktiivisesti ylläpitämään. Tämä vaikutti siihen, että uutisointia tietyltä alueelta oli mahdotonta pitää kattavana. Tutkimuksessa käytettiin esimerkkinä Korean sodan (1950–1953) uutisointia, jossa pysyvä kirjeenvaihtaja oli ainoastaan Neuvostoliiton Pravda-lehdellä. Turkkilaisella Hurriyetillä puolestaan oli Koreassa tilapäinen kirjeenvaihtaja. Muilla tutkimuksessa mukana olleilla lehdillä ei ollut lainkaan kirjeenvaihtajaa Koreassa, vaan ne olivat täysin uutistoimistojen varassa.

Kayserin tutkimuksen mukaan lehdet julkaisivat ulkomaansivuillaan yleensä uutistoimistojen tarjoamat tekstit sellaisenaan tai editoidussa muodossa. Kansainvälisillä uutismarkkinoilla kansalliset äänet olivat Kayserin mukaan jäämässä entistä enemmän sivuun, millä hän tarkoitti, että ulkomaanuutistapahtumia ei käsitelty kansallisesta näkökulmasta, vaan sivuille otettiin lähes aina uutistoimistojen tarjoamat painotukset ja näkökulmat (Kayser 1953, 93). Journalismin monimuotoisuuden voitiin Kayserin mukaan sanoa heikentyneen etenkin kovien taloudellisten edellytysten vuoksi, jotka olivat nipistäneet lehtien budjetteja. Hallitusten lehdistöön kohdistamia painostusyrityksiä ei pidetty läheskään yhtä merkittävänä näkökulman muokkaajana kuin mediatalojen taloudellisia ongelmia (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 93–94).

Kayserin tutkimuksen kanssa samoihin tuloksiin päätyi niin ikään 50-luvulla tehty International Press Instituten (IPI) The Flow of News -tutkimus (1953), jossa todettiin, että ulkomaanuutisten arvostus lehdissä oli vähäistä, eikä yleisö ollut erityisemmin kiinnostunut niistä. Ulkomaanuutiset keskittyivät tutkimustulosten mukaan muutamiin suuriin maihin ja uutistoimistojen kautta toimitetut uutiset koskivat ensisijaisesti yksittäisiä tapahtumia, vaikkakin tausta-aineistoa oli hiljalleen käytössä aiempaa enemmän. (The Flow of the News 1953, 8–10; Kivikuru & Pietiläinen 1998, 21)

On huomioitava, että Kayserin ja IPI:n tutkimukset sijoittuvat 50-luvulle, jolloin median toimintaedellytykset olivat erilaiset kuin nykyään. Ulkomaankirjeenvaihtajien verkoston

supistuminen ja uutistoimistojen tarjontaan turvautuminen olivat kuitenkin näkyviä trendejä jo 70 vuotta sitten, eikä samojen ilmiöiden voi sanoa kadonneen medioiden nykytodellisuudestaan.

Etenkin terrorismiuutisoinnissa uutistoimistojen rooli tiedon tuottajana ja jakelijana on merkittävä, minkä takia uutistoimistojen vallan ja rajoitusten ymmärtäminen auttaa ymmärtämään tämän tutkimuksen aineistosta löytyviä piirteitä.

3.1.2 Kotouttaminen ulkomaan uutisten normina

Englanninkielinen termi domestication, eli domestikaatio viittaa ulkomaisen uutistapahtuman esittämiseen siten, että se huomioi julkaisun kohdemaan yleisön. Termi voidaan kääntää myös uutisten kotouttamiseksi tai paikallistamiseksi.

Perti Alasuutari työryhmineen argumentoi artikkelissaan *The domestication of foreign news: News stories related to the 2011 Egyptian revolution in British, Finnish and Pakistani newspapers* (2013), että journalistien lisäksi uutisten domestikaatioon vaikuttavat myös muut tekijät. Näitä ovat muun muassa uutistapahtuman vaikutus kotimaan politiikkaan sekä kulttuuriset ja historialliset siteet tapahtuma-alueelle. Tutkijoiden mukaan aiempien vastaavien tutkimusten perusteella vaikuttaa siltä, että mitä enemmän uutisoivan median kotimaalla on kansallisia intressejä maahan, jossa uutistapahtuma tapahtuu sitä asenteellisesti latautuneempaa tapahtuman uutisointi on (Alasuutari, Qadir & Creutz 2013, 693–694)

Kotouttaminen liittyy oleellisesti globalisaatioon ja ihmisten käsityksiin siitä, mikä on mielekästä ulkomaan uutisointia. Lisäksi taustalla on belgialaistutkija Stijn Joyen (2015, 683) mukaan myös eurosentrismien ja nurkkakuntaisuuden lisääntyminen. Intialainen tutkija Prasun Sonwalkarin (2004, 208) esittämän näkemyksen mukaan ulkomaan uutisten on loppupeleissä oltava ulkomaisia uutisia ”meistä”, eli mediatuotteen kuluttajilla pitää olla yhteys ulkomaiseen uutistapahtumaan. Sophia Peterson (1979, 120) puolestaan kiteyttää saman asian toteamalla, että ulkomaan uutisten on oltava kotimaan uutisia, jotka käsittelevät ulkomaita. Tällaisiin lopputuloksiin voidaan pyrkiä uutisten kotouttamisella.

Alasuutari työryhmineen tunnisti neljä eri tapaa, joilla uutisvälineet kotouttavat ulkomaanuutisia kansalliselle tasolle. Näitä keinoja ovat tunteisiin vetoaminen, tapahtuman liittäminen omiin kansalaisiin, kotimaisten toimijoiden tekojen ja puheiden raportointi sekä tapahtuneen liittäminen kotimaan politiikkaan (Alasuutari ym. 2013, 699). Näiden keinojen tarkoituksena on tuoda kaukainen uutistapahtuma lähemmäs julkaisumaan ihmisten omaa arkea ja päivittäisiä rutiineja.

Uutistuotanto pyrkii vetoamaan kuluttajien tunteisiin muun muassa lähettämällä oman toimittajan paikan päälle, mikä mahdollistaa reportaasimaiset tapahtumapaikan kuvaukset, jotka kirjoitetaan usein presenssissä. Lisäksi tunteisiin voidaan vedota haastattelemalla paikallisia ihmisiä, jotka jutuissa usein kuvataan ”tavallisen ihmisen” asemaan. Toinen retorinen keino on muodostaa käsitys ”meistä” ja ”heistä”. Valinta näiden kahden välillä riippuu usein tapahtumapaikasta ja tapahtuman luonteesta. (Alasuutari ym. 2013, 699–700)

Oman maan kansalaisten ottaminen mukaan uutisiin tapahtuu puolestaan esimerkiksi haastattelemalla maassa asuvia oman maan kansalaisia. Usein heiltä pyydetään silminnäkijä- tai kokemuslausuntoja. Kommentoitavat asiat ovat yleensä arkipäiväisiä asioita, joiden avulla esimerkiksi konfliktin runtelema alue linkitetään tavallisiin ja samaistuttaviin asioihin, kuten ostosten tekemiseen tai töissä käymiseen. Nämä maanmiehet esitetään usein joko uutistapahtuman uhreina tai osallisina, ja he mahdollistavat tarvittaessa ”me” -hengen luomisen tapahtuneen ympärille. Maanmiehen roolissa voi toimia myös journalisti, joka raportoi omia kokemuksiaan tapahtumapaikalta. Näihin raportteihin kuuluvat oleellisesti muun muassa vaikeudet ja läheltä piti - tilanteet. Myös se ettei maanmiehille ole käynyt uutistapahtumassa mitään pahaa on niin ikään yksi uutistapahtuman kotouttamisen keino (Alasuutari ym. 700–701). Esimerkiksi luonnonkatastrofien ja terrori-iskujen yhteydessä uutisoitava tieto siitä, ettei paikalla ole tiettävästi ollut suomalaisia on esimerkki yllä mainitusta kotouttamiskeinosta.

Kolmas kotouttamisen pääkeino, eli kotimaassa olevien toimijoiden tekojen ja puheiden raportointi tarkoittaa yleensä poliitikkojen tekemisten ja sanomisten seuraamista ja raportointia. Ulkomaanuutistapahtumiin kysytään usein kommenttia esimerkiksi pää- tai ulkoministeriltä tai muulta poliittiselta toimijalta. Poliitikkojen lausunnot luovat yleisölle kuvan siitä, että oma valtio on aktiivisena toimijana uutistapahtumassa. Toisaalta poliitikoilla voi myös olla tarve saada sanansa kuuluville ja esimerkiksi neuvoa kansalaisia. Tällaisena neuvona voi pitää muun muassa matkustussuositusten muuttamista. Lisäksi kotimaan toimijoihin liittyvään raportointiin voivat kuulua esimerkiksi uutiset ulkomaiseen uutistapahtumaan liittyvistä mielenosoituksista, jotka

järjestetään kotimaassa. Tällaisia ovat esimerkiksi suurlähetystöjen edessä pidettävät mielenilmaukset. (Alasuutari ym. 2013, 701–702)

Linkitykset kotimaan politiikkaan voivat olla muun muassa poliitikkojen vakuutteluja siitä, ettei vastaavaa voi tapahtua kotimaassa tai että “meillä” esimerkiksi turvallisuustilanne on toinen tai kuulumme eri kulttuuripiiriin. (Alasuutari ym. 2013, 702)

Käytännössä kotouttaminen tarkoittaa, että uutinen tehdään kotimaiselle yleisölle samaistuttavammaksi, helpommin ymmärrettäväksi ja yhteensopivammaksi muun uutistuotannon ja sen kulutuksen kanssa (Alasuutari ym. 2013, 693; Clausen 2010, 132)

Kotouttaminen liittyy oleellisesti siihen, miten uutisten kuluttajat mieltävät ympäröivää maailmaa ja sen tapahtumia: millaisen kuvan uutiset maailman tilanteesta luovat (Dragano & Kaigo 2013, 262). Mediaa on perinteisesti pidetty ikkunana jatkuvasti muuttuvaan maailmaan. Journalistien lisäksi tuota ikkunaa muokkaavat myös niin poliittiset kuin taloudelliset voimat. Esimerkiksi poliitikkojen eri uutistapahtumien yhteydessä lausumat kommentit muokkaavat osaltaan tuota ikkunaa ja sen välittämien tapahtumien tulkintaa (Alasuutari ym. 2013, 693). Usein ulkomaanuutinen heijastetaan kotimaan politiikkaan tai itse ulkomaanuutinen heijastelee kotimaan politiikan puheenaiheita (emt., 693). Toisin sanoen ulkomaanuutiset, jotka voidaan sitoa tavalla tai toisella kotimaan asioihin saavat enemmän huomiota kuin kotimaisen mielenkiinnon ulkopuolelle jäävät uutisaiheet.

Media on luonteeltaan parasiittinen, eikä sitä voi erottaa ympäröivästä yhteiskunnasta (Alasuutari ym. 2013, 695). Tämä tarkoittaa, että myydäkseen uutisia, median sisältöjen pitää olla muotoiltuja kyseisen alueen kuluttajien tottumusten mukaisesti, mikä vaikuttaa osaltaan uutisten kotouttamisessa käytettyihin tapoihin.

3.1.3 Dewesternization ja länsikeskeisyyden murtaminen

Dewesternization-käsitteellä tarkoitetaan länsikeskeisyydestä luopumista ja pyrkimystä aidosti globaaliin ja alueellisesti tasavertaiseen tutkimukseen. Kansainvälisen viestinnän tutkimuksen länsikeskeisyyden murtaminen on ollut yksi viime vuosikymmenten trendeistä. Viestinnän tutkimuksen juuret ja traditiot miellettiin pitkään osaksi länsimaisia saavutuksia ja yhdessä

kolonialismin kanssa ne muokkasivat pitkään myös viestinnän tutkimuksen aiheita ja näkökulmia. Esimerkiksi nihkeä suhtautuminen viestinnän tutkimukseen Isossa-Britanniassa 1900-luvun puolivälin jälkeen vaikutti myös siihen, miten viestinnän tutkimukseen suhtauduttiin Ison-Britannian silloisissa alusmaissa Afrikan ja Aasian mantereilla. Vaikutteet ovat näkyvissä edelleen. (Thussu 2009, 14–16)

Dosentti Daya Kishan Thussun mukaan vaikutevirta esimerkiksi Yhdysvalloista muualle maailmaan oli lähes täysin yksisuuntainen ja vaikutti siihen, että lännen ulkopuolella olevien alueiden omia näkökulmia ja vanhoja tutkimustekstejä väheksyttiin ja ne yritettiin korvata yhdysvaltalaisella tai brittiläisellä käytännöllä. (Thussu 2009, 14–17)

1990-luvulla tutkijapiireissä nousi esiin ajatus siitä, että viestinnän tutkimus ja teoria pitää puhdistaa lännen tutkimuskulttuurisesta ylivallasta (Thussu 2009, 17). Tällä tarkoitettiin erityisesti huomion kiinnittämistä tutkimuksen painotuksiin ja tutkijoiden taustoihin. Enemmistö kansainvälisestä viestinnän tieteellisestä tutkimuksesta oli länsimaisten tutkijoiden tekemää ja se keskittyi käsittelemään joko länsimaiden viestintää tai vertasi länsimaita muihin maailman alueisiin. Länsi oli siis aina tavalla tai toisella tutkimuksen keskiössä. Tämä synnytti ajatuksen yhä vallalla olevasta *länsi vastaan muut maat* -diskurssista sekä loi viestinnän tutkimuksen dewesternization-käsitteen, jolla viitataan tutkimuksen monipuolisuuden, monikulttuurisuuden ja paremman alueellisen edustavuuden pyrkimyksiin. Thussu kuitenkin korosti, että on tärkeää ajatella pidemmälle kuin länsi vastaan muut maat ja dewesternization, sillä kyseiset termit aiheuttavat kielteisiä mielikuvia ja alleviivaavat turhaan erilaisia vastakkainasetteluja, vaikka tarkoituksena on tutkimuskentän monipuolistaminen ja moniäänistäminen, ei lännen ja muun maailman välinen kilpailu tai nokittelu. 2000-luvulla kansainvälisen viestinnätutkimuksen yhtenä suuntauksena on ollut nimenomaan vanhoista siirtomaa-ajoista ja imperialistisista rajoitteista irtautuminen. (emt., 22)

3.1.4 Ulkomaanuutinen maailmankuvan muokkaajana

Ulkomaanuutisten tutkiminen on kiinnostanut viestinnätutkijoita, koska ulkomaanuutisilla on ajateltu olevan vaikutusta suuren yleisön käsityksiin muista maista ja kulttuureista. Näillä median avulla muodostetuilla mieleipiteillä on taas katsottu olevan yhteys siihen, miten suuri yleisö reagoi

oman valtionsa harjoittamaan ulkopolitiikkaan. Ulkomaanuutiset eivät kiinnosta tutkijoita ja päättäjiä vain uutisina, vaan myös “tietona jonka varaan vapaiden maiden ihmiset perustavat elintärkeitä päätöksiä”. (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 15)

Terrorismiuutisoinnilla on vastaavia vaikutuksia kansalaisten yleiseen mielipiteeseen ja tapaan, jolla mediatuotteiden kuluttajat suhtautuvat terrorismin lieveilmiöihin ja siihen yhdistettyihin ominaisuuksiin.

Ulkomaanuutisia ei ole pidetty tutkimuksen parissa ehdottoman totuudenmukaisina kuvauksina maailmasta. Niitä on arvosteltu muun muassa oletetun puolueellisen näkökulman takia. Aihetta on lähestytty myös propagandatutkimuksen lähtökohdista, joiden ympärille koko viestinnän tutkimuksen tieteenala syntyi maailmansotien jälkeen.

Esimerkiksi yhdysvaltalaiset tutkijat Edward S. Herman ja Noam Chomsky (1988/2002) määrittelevät, että median välittämät uutiset ovat viiden tuotantoon liittyvän filtterin vääristämiä. Näitä ovat:

1. medioita omistavien yritysten liiketoiminnan intressit
2. suuri riippuvaisuus mainostuloista tuotannon pitämiseksi kannattavana
3. ammatilliset käytännöt, joihin kuuluu riippuvuus virallisista lähteistä
4. arvostelun pelko – rangaistus, jonka loukkaantuneet uutisoinnin kohteet voivat aiheuttaa julkaisulle ja toimittajalle
5. jaettu ideologia voimakkaiden lähteiden, toimittajien ja mediaomistajien kesken.

Vaikka Herman ja Chomsky lähestyvät uutistutkimusta propagandan tutkimuksen kautta, on heidän mallinsa ennen kaikkea strukturaalinen, jossa tiettyjen asioiden kertomatta jättäminen johtuu etenkin journalismin ja median rakenteista (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 116). Tämä koskee myös niin ulkomaanuutisointia kuin terrorismiuutisointia, joissa korostuvat etenkin toimittajien ammatilliset käytännöt ja riippuvaisuus virallisista lähteistä.

3.2 Tutkimusongelma

Tässä tutkimuksessa pyrin selvittämään, millaisin elementein ja kehyksin Al Arabiya English, CNN ja Yle uutisoivat Isis-järjestöstä heinäkuussa 2016. Tutkimuksen toteuttamiseen käytän määrällistä

vertailututkimusta ja laadullista kehysanalyysia. Määrällisen ja laadullisen tutkimuksen yhdistelmällä yritän luoda yksittäistä tutkimustapaa noudattavaa lähestymistapaa kattavamman käsityksen siitä, millaista Isis-uutisointi tutkittavissa medioissa oli ja miten uutisoinnin kehykset ja elementit erosivat toisistaan. Tutkimuksessa kiinnitetään täten huomiota juttujen elementteihin, kehyksiin ja homogeenisyyteen.

Terrorismiuutisoinnin tutkiminen on tärkeää, sillä media pystyy uutisoinnillaan edesauttamaan terroristien näkyvyys- ja kuuluvuustavoitteiden toteutumista. Iskujen lisääntyminen terroristien perinteisten vaikutusalueiden ulkopuolella on luonut uusia haasteita etenkin niille medioille, joiden toimialueilla iskuja ei ole aiemmin juurikaan ollut.

Näyttävät uutispaketit ja erikoislähettykset, jotka antavat äänitorven terroristien viesteille ja vaateille voivat tarjota lukijoille kattavaa informaatiota, mutta samalla pelata iskun tekijöiden pussiin. Tällaisia terroristien tarkoitusperiä vahvistavia keinoja voivat olla muun muassa Isisin julkaisemien videoiden sisällöistä uutisoiminen tai Isisin mediakoneiston jakamien viestien välittäminen yleisölle sellaisenaan. Iskujen yksipuolinen käsittely ilman laajempaa kontekstia puolestaan ohjaa vahvasti lukijoita suhtautumaan iskuihin, uhreihin, tekijöihin ja sivullisiin tietyllä tavalla. Esimerkiksi terrorismin ja uskonnon välisillä linkityksillä voi olla negatiivisia vaikutuksia kyseisen uskontokunnan edustajiin, joilla ei ole mitään tekemistä terrorismin kanssa.

Terrorismiuutisoinnin tunnuspiirteet ja ongelmat eivät välttämättä hyppää silmille yksittäisestä uutisesta, minkä takia uskon, että suuren aineiston avulla tehdyt havainnot ovat hyödyllisiä keinoja tunnistaa laajoja trendejä ja käsittelytapoja sekä tuoda niitä esille.

Valitsin Isis-järjestön tämän tutkimuksen kohteeksi, koska se on kerännyt kannattajia nopeasti ja valjastanut onnistuneesti käyttöönsä sosiaalisen median kanavat kasvaen globaalisti vaikuttavaksi järjestöksi. Verkossa julkaistut uutiset puolestaan valikoituivat tutkimuksen kohteeksi sen takia, että niillä on mahdollisuus levitä laajalle nopeasti ja tietojen välittäminen, päivittäminen ja korjaaminen on lähes reaaliaikaista. Internet on etenkin se alusta, josta lukijat alkavat etsiä informaatiota, kun tieto iskusta on kantautunut heidän korviinsa. Lukijoiden tiedonsaannin vaatimukset yhdistettynä verkon reaaliaikaisuuteen asettavat uutisoinnille haasteita muun muassa kiireen muodossa. Oman haasteensa terroritekojen verkkouutisoinnille aiheuttaa myös se, että huhuilla on tapana levitä verkossa nopeammin kuin varmistetulla tiedolla.

3.2.1 Tutkimuskysymykset

1. Millaisia määrällisiä eroja ja yhtäläisyyksiä Isis-uutisoinnissa käytettävissä juttuelementeissä oli Al Arabiya Englishin, CNN:n ja Ylen verkkouutisissa heinäkuussa 2016?
2. Miten Al Arabiya English, CNN ja Yle käyttivät kotouttamisen kehystä Dhakan panttivanki-iskun uutisoinnissa?
3. Mitä muita kehyksiä edellä mainitut julkaisut käyttivät Dhaka-uutisoinnissa?

4. Aineisto ja menetelmät

Tässä luvussa esittelen tutkimusta varten kokoamani aineiston ja käyn läpi ne menetelmät, joita sovellan aineiston järjestelyyn ja analysointiin.

4.1 Aineisto

Tässä alaluvussa käsittelen tutkimusaineistoni rajaamista, kokoamista ja erittelyä. Valitsin aineistooni kolmen median Isis-järjestöä koskevan verkkouutisoinnin heinäkuulta 2016. Kyseiset aineistot ovat primääriaineistoja, eli olen koonnut aineiston itse verkossa saatavilla olevista artikkeleista. Tutkimuskohteitani eli Yleä, CNN:ää ja Al Arabiya Englishiä yhdistää se, että ne kaikki ovat ensisijaisesti tv-yhtiöitä ja ne tuottavat uutisia sähköisesti. Niiden vertaileminen on mielekästä, koska ne toimivat samalla mediakentällä, mutta eri maanosissa. Suomalainen Yle edustaa pohjoiseurooppalaista uutisointia, yhdysvaltalainen CNN amerikkalaista näkemystä ja Dubaissa toimiva Al Arabiya English tuo mukaan Lähi-idän näkökulmaa.

Verkossa julkaistut uutiset valitsin aineistokseni sen takia, että ne luovat uutistapahtumiin lähes reaaliaikaisen virtuaalisen maiseman, jonka syntyyn toimittajat, lähteet ja olemassa olevat rutiinit vaikuttavat. Verkkouutisoinnissa korostuu myös monimediaisuus, eli tekstin, kuvan ja videon yhdistäminen samassa uutisessa. Tämä tarjosi prittiä tai tv-lähetyskiä kattavamman aineiston esimerkiksi Dhakan iskusta. Lisäksi verkossa julkaistut artikkelit ovat julkaisukielestä riippuen usein kansainvälisiä ja niitä kulutetaan maailman eri kolkissa. Täten niiden levikki ja siten vaikuttamismahdollisuudet ovat suuret.

Aineiston kerääminen eri mantereilla toimivista uutislähteistä puolestaan mahdollistaa tässä tutkimuksessa esimerkiksi tiettyjen uutiskriteerien toteutumisen vertailun ja antaa samalla mahdollisuuden tutkia, miten samasta tapahtumasta uutisoidaan eri puolilla maailmaa. Kvantitatiivisen tutkimuksen lisäksi aineisto mahdollistaa myös kvalitatiivisen tutkimuksen tekemisen.

Terrorismiuutisointi valikoitui aiheeksi sen ajankohtaisuuden ja kiinnostavuuden vuoksi. Terroriteot ovat lisäksi koskettaneet niitä alueita, joilla aineistoon päätyneet uutismediat toimivat.

4.1.1. Miksi juuri heinäkuu 2016

Tutkimusaineistona olen käyttänyt 1.7.–31.7.2016 julkaistuja Ylen, CNN:n ja Al Arabiya Englishin verkkouutisia. Aineisto on kerätty 3. lokakuuta 2016 kyseisten julkaisujen sivuilla olevista julkisista arkistoista. CNN:n aineisto haettiin uudelleen 5. tammikuuta 2017, sillä alkuperäinen aineistonkeruu lokakuussa jätti osan hakutuloksista huomioimatta.

Vuoden 2016 heinäkuu valikoitui tutkimukseni keskiöön, koska se esitettiin mediassa poikkeuksellisen raakana ja iskujen täyteenä. Suurin osa terroriteoista liitettiin uutisoinnissa Isisiin joko spekuloinnin muodossa tai sitä kautta, että järjestö otti iskuja nimiinsä. Heinäkuuhun ajoittui myös muslimien pyhä kuukausi ramadan, jonka vaikutusta isku-uutisointiin oli mielenkiintoista seurata. Heinäkuussa tapahtui myös ennennäkemättömiä julmuuksia, kuten Dhakan panttivankidraama, Nizzan rekkaisku Ranskan kansallispäivänä, sotilasvallankaappausyritys Turkissa, pommi-isku Irakin pääkaupungissa Bagdadissa ja lukuisia pieniä hyökkäyksiä Saksassa.

4.1.2 Al Arabiya English, CNN ja Yle

Tässä alaluvussa käyn lyhyesti läpi tutkimusaineiston muodostavien medioiden keskeisiä tunnuspiirteitä ja -lukuja, joiden huomioimisesta on hyötyä myöhemmin etenkin aineiston tulkinnassa ja analysoinnissa tekemieni ratkaisujen ymmärtämiseksi. Tiedot on kerätty julkaisujen omista materiaaleista sekä muiden medioiden julkaisemista artikkeleista.

Al Arabiya English

Al Arabiya English on englanninkielistä sisältöä tarjoava alusta, joka kuuluu pan-arabialaisen Al Arabiya News Channelin alaisuuteen. Emoyhtiö kuvaa itseään arabimaailman johtavaksi 24h-uutiskanavaksi. Al Arabiya Englishin verkkosivusto julkaistiin vuonna 2007 ja sen tarkoituksena on toimia siltana arabiankielisen tv-kanavan ja englantia puhuvan yleisön välillä. Sivustolle käännetään Al Arabiya News Channelin arabiaksi julkaisemaa materiaalia. Al Arabiya News Channelilla puolestaan on 30 toimipistettä ympäri maailmaa valtioissa kuten Egypti, Libanon ja Saudi-Arabia. (About Al Arabiya English)

Al Arabiya News Channelin omistaa saudiarabialainen yhtiö, mutta mediatalon pääkonttori sijaitsee Dubaissa Yhdistyneissä arabiemiraateissa. Yhtiön suurimpiin kilpailijoihin kuuluu toinen pan-arabikanava Al Jazeera, jonka omistuspohja on Qatarissa. Al Arabiya News Channelin perustamisen syyksi on esitetty saudien tyytymättömyyttä Al Jazeeran uutisointitapaan, mutta saudit eivät ole varmistaneet väitettä. On myös esitetty arvioita siitä, että Al Arabiya mukailee uutisoinnissaan saudien linjaa. (Hubbart 2017, New York Times; Shapiro 2005, New York Times)

CNN

Cable News Network eli CNN on yhdysvaltalainen 24h-uutiskanava, jonka pääkonttori sijaitsee Atlantassa Yhdysvalloissa. Sen emoyhtiö on mediajätti Time Warner Inc. CNN toimii televisiossa, verkossa ja radiossa. (About CNN.com)

Yhtiön julkaisema pääversio on tarkoitettu Yhdysvaltain markkinoille, mutta CNN:llä on lisäksi lukuisia spin-off kanavia, kuten CNN International, CNN Chile, CNN Turk ja CNN Philippines (CNN Fact Sheet, CNN Press Room). Tässä tutkimuksessa käytetty materiaali on haettu CNN International -sivujen kautta.

Yhtiöllä on laaja konttoriverkosto maailmalla. Vuonna 2011 CNN:llä oli yhdeksän toimipistettä Yhdysvalloissa ja 31 muissa valtioissa kuten Libanonissa, Keniassa, Etelä-Koreassa, Saksassa ja Venäjällä. Samana vuonna yhtiö ilmoitti saavansa noin 1,5 miljardia sivulatausta kuukaudessa ja tavoittavansa Yhdysvalloissa 91 miljoonaa ja maailmalla 348 miljoonaa kotitaloutta. Yhtiö ilmoitti henkilökuntansa määräksi 3 000 ihmistä, minkä lisäksi töitä oli vielä 1 000 yhteistyökumppanille. (CNN Fact Sheet, CNN Press Room)

Yle

Yleisradio eli Yle on suomalainen julkisen palvelun yhtiö, jonka tehtävät on määritelty Suomen laissa. Yhtiö kertoo vuosien 2016–2020 strategiassaan (Näin Yle toimii: Yle 2020, Suomalaisten kesellä) arvoikseen luotettavuuden, riippumattomuuden ja ihmisten arvostamisen.

Yle on poliittisesti ja kaupallisesti riippumaton, rahoituksensa se saa verojen muodossa. Vuonna 2016 uutisiin käytettiin 60,8 miljoonaa euroa, mikä oli noin 18 prosenttia yhtiön kyseisenä vuonna käyttämästä rahamäärästä (Näin Yle toimii: Miten Yle käyttää rahansa?). Uutisten lisäksi yhtiö tarjoaa muun muassa viihdettä, ajankohtaisohjelmia ja opetussisältöjä. Yle julkaisee sisältöjä televisiossa, radiossa ja verkossa ("Rituaalikatsomisen aika on ohi" – Yleisradio ja journalismin tulevaisuus). Vakituksia työntekijöitä yhtiössä oli vuoden 2017 alussa 2 951 (Yle pähkinäkuoressa). Ulkomaankirjeenvaihtajia yhtiöllä on muun muassa Tukholmassa, Washingtonissa, Moskovassa, Pekingissä ja Berliinissä (Yle nimitti kirjeenvaihtajia, 2017, Yle). Asemamaistaan raportoivien toimittajien lisäksi Ylellä oli vuonna 2016 myös liikkuvia kirjeenvaihtajia (Yle nimitti kirjeenvaihtajia, 2016, Yle).

4.1.3 Keräystapa

Al Arabiya Englishin ja CNN:n julkaisukieli on englanti ja aineisto on niin ikään englanninkielistä. Yle julkaisee uutisia suomeksi, ruotsiksi, venäjäksi, englanniksi ja saameksi. Ylen kohdalla haku rajattiin koskemaan ainoastaan suomen kielellä julkaistuja artikkeleita, koska se on Ylen pääasiallinen julkaisukieli. Al Arabiya Englishin kohdalla on otettava huomioon, että julkaisun emoyhtiö Al Arabiya julkaisee sisältönsä arabiaksi, eikä sen tuottaman materiaalin tutkiminen ollut kielirajoitteiden takia mahdollista. CNN:llä puolestaan on useita haaratoimituksia ympäri maailmaa, jotka julkaisevat myös muun kielistä sisältöä. Tästä esimerkkinä on muun muassa aineistoissa usein lähteenä mainittu CNN Turk, jonka julkaisukieli on turkki.

Aineiston hakupolut olivat seuraavat:

Yle: <http://yle.fi/uutiset> → haku → tarkennettu haku → Isis → uutiset → suomi

Aineisto on kerätty tarkennetun haun avulla asettamalla haun ehdoiksi, että tulokset ovat suomenkielisiä uutisia ja ne sisältävät sanan Isis. Tämän jälkeen tulokset on asetettu aikajärjestykseen uusimmasta vanhimpaan ja heinäkuun aineisto on poimittu hausta manuaalisesti ja tallennettu Google Drive -palveluun.

CNN: <http://edition.cnn.com/> → search → Isis → news → everything → date

Aineisto on kerätty sivuston sisäisen hakukoneen avulla asettamalla hakusanaksi Isis. Haku on rajattu uutisiin. Everything (suom. kaikki) tarkoittaa, että hakuun otetaan mukaan videot, teksti, kuvat ja interaktiiviset sisällöt. Tulokset on järjestetty uusimmasta vanhimpaan ja heinäkuun aineisto on poimittu hausta manuaalisesti ja tallennettu Google Drive -palveluun.

Al Arabiya English: <https://english.alarabiya.net/> → search → Isis → news → newest result first

Aineisto on kerätty sivuston sisäisen hakukoneen avulla käyttämällä hakusanaa Isis. Tämän jälkeen haku on rajattu uutisiin ja tulokset on asetettu aikajärjestykseen uusimmasta vanhimpaan. Heinäkuun aineisto on poimittu hausta manuaalisesti ja tallennettu Google Drive -palveluun.

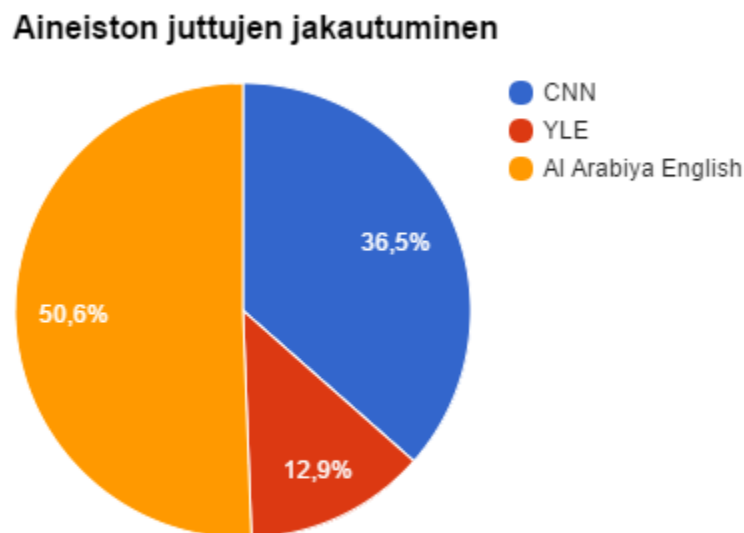
Hakusanaksi on tarkoituksella valittu Isis, vaikka järjestöstä käytetään myös nimityksiä ISIL, IS ja Daesh. Isis on kuitenkin vakiintunut aineiston muodostavien julkaisujen pääasiallisesti käyttämäksi termiksi. Sitä käyttävät myös monet uutistoimistot kuten Reuters ja Associated Press (AP). Termi Daesh esiintyy myös aineistossa, mutta sitä seuraa lähes poikkeuksetta selitys siitä, että Daesh on Isisistä käytetty arabiankielinen nimitys. Yleisimmin sana Daesh esiintyy aineistossa haastateltavien sitaateissa. Jos terroristijärjestö mainitaan otsikossa, se on kaikilla kolmella aineiston muodostavalla julkaisulla muodossa Isis. Nimen kirjoitusasu vaihtelee: CNN käyttää muotoa ISIS, kun taas Yle kirjoittaa nimen yleensä muotoon Isis. Isojen tai pienten kirjainten käyttö ei ole vaikuttanut haun tuloksiin, sillä hakusanalla Isis tulee myös vastaavuuksia, jotka on kirjoitettu ISIS.

Ylen kohdalla on otettava huomioon, että haussa on rajattu pois sanan Isis taipuneet muodot, kuten Isisille, Isisiltä, Isisiin ja niin edelleen. Tämä johtuu siitä, että kirjainjoukko “isis” on osa monia suomenkielisiä sanoja, joilla ei ole mitään tekemistä terroristijärjestön kanssa. Tällainen sana on esimerkiksi suomalaISISsta. Jos aineistohakuun olisi otettu Isis-sanan taipuneet muodot, olisi ollut mahdotonta erottaa toisistaan uutisia, joissa terroristijärjestö todellisuudessa mainitaan ja niitä uutisia, joissa “isis” on osa jotain aivan toista sanaa. Tämä on saattanut aiheuttaa muutaman Isisiä koskevan Ylen artikkelin jäämisen aineiston ulkopuolelle. Isis on kuitenkin perusmuodossaan osana monissa yhdyssanoissa, mikä parantaa Yleltä haetun aineiston kattavuutta. Haku ottaa mukaan tavuviivalla toisistaan eroteut sanat, kuten Isis-järjestö tai Isis-taistelija, minkä takia aineiston ulkopuolelle jääneiden juttujen määrä voidaan arvioida vähäiseksi. Näiden yhdyssanojen jälkimmäinen osa voi taipua vapaasti.

4.1.4 Määrällisen aineiston kuvaus

Tutkimuksessa käytetty aineisto koostuu yhteensä 504 artikkelista. Jokainen artikkeli on luettu läpi ja niistä on kerätty tutkimuskysymyksiin vastaamisen kannalta merkittävät tiedot taulukkolaskentaohjelmaan. Jutuista 255 on Al Arabiya Englishin, 184 CNN:n ja 65 Ylen. Täten yli puolet aineistosta on Al Arabiya Englishin tekstejä. Seuraavaksi eniten juttuja on CNN:ltä ja vähiten Yleisradiolta.

Kuvio 1

Jokaisesta aineistoon kuuluvasta uutisesta kirjattiin ylös julkaisupäivä, otsikko, kirjoittaja, lähdeviittaukset muilta medioilta saatuihin tietoihin, merkkimäärä, kuvien lukumäärä, graafien lukumäärä, faktalaatikoiden lukumäärä, videoiden lukumäärä, onko Isis jutun pääaihe vai ei, onko toimittaja paikan päällä ja juttutyyppi. Tiedot merkittiin laskentataulukoihin, joiden avulla julkaisuja voidaan verrata numeerisesti keskenään.

Vaikka haut oli sekä Ylellä, CNN:llä ja Al Arabiya Englishillä rajattu uutisiin, on aineiston joukossa myös uutisellisia kolumneja, analyysseja ja reportaaseja.

CNN:n kohdalla on kirjattu ylös myös juttuun upotetut kuva- ja videaskrollit. Nämä ovat jutun sisällä olevia pieniä video- ja kuva-arkistoja, joita Yleisradiolla tai Al Arabiya Englishillä ei

jutuissaan ole. Elementeistä käytetään myös nimitystä kuva- ja videokarusellit. Näiden arkistokuvien ja -videoiden laskeminen mukaan jutun varsinaisiin kuva- ja videolukumääriin olisi vääristänyt aineiston vertailua ja siksi ne on merkattu CNN:n aineistossa erilleen. Näissä miniarkistoissa olevien kuvien ja videoiden lukumäärä vaihteli artikkeleittain alle kymmenestä yli sataan.

Kuvio 2

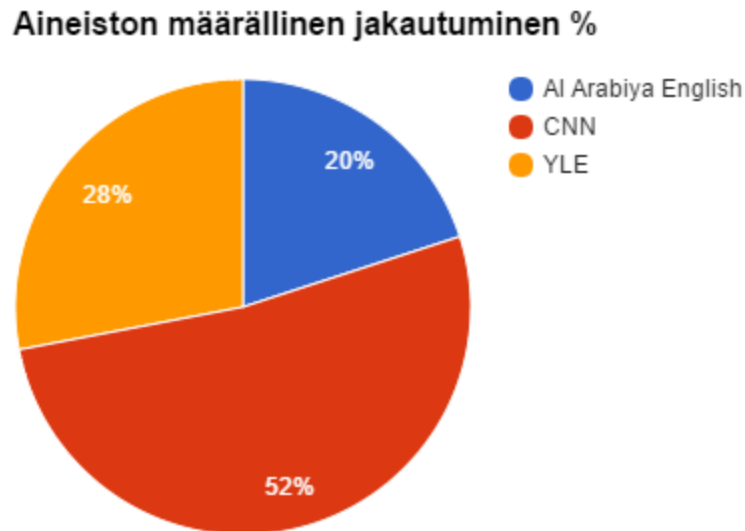

Esimerkki CNN:n uutisissaan pääkuvan tai -videon alla käyttämästä videoskrollista.

4.1.5 Laadullisen aineiston kuvaus

Tässä tutkimuksessa käytetty laadullinen aineisto sisältää 25 verkkouutisjuttua, jotka käsittelevät Bangladeshin pääkaupungissa Dhakassa heinäkuun alussa vuonna 2016 tapahtunutta panttivankitilannetta, jossa hyökkääjät tunkeutuivat Holey Artisan Bakery -kahvilaan ja tappoivat 20 siviiliä. Kuolleista suurin osa oli ulkomaalaisia. Uhrien joukossa oli japanilaisia, italialaisia, bangladeshilaisia sekä intialainen ja yhdysvaltalainen. Aineiston jutuista viisi on Al Arabiya Englishin, kolmetoista CNN:n ja seitsemän Ylen. Laadullinen aineisto on suodatettu määrällisen aineiston artikkeleista.

Kuvio 3

Laadullisen aineiston prosentuaalinen jakauma kolmen tutkimuskohteena olevan julkaisun kesken.

4.2 Menetelmät

Tässä tutkimuksessa yhdistän määrällisen ja laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Käyttämäni metodit ovat vertailututkimus ja kehysanalyysi, joista ensin mainittua sovellan määrälliseen ja jälkimmäistä laadulliseen aineistoon.

Määrällisen tutkimuksen tarkoituksena on antaa numeerinen yleiskuva aineiston muuttujien välisistä suhteista ja eroista sekä löytää säännönmukaisuuksia. Vertailevan tutkimuksen ominaispiirteisiin puolestaan kuuluu etenkin erojen etsiminen tutkittavasta materiaalista, minkä perusteella voidaan tehdä tietyntyypisiä aineistoa koskevia johtopäätöksiä. (Vilka 2007, 13, 21, 25)

Tässä tutkimuksessa toteutettava määrällisen- ja laadullisen tutkimuksen yhdistelmä johtuu siitä, että pelkkä määrällinen vertailu jättää tarkasteltavan ilmiön varsin suppealle tasolle. Tämän takia pyrin syventämään aihetta tukeutumalla myös laadulliseen tutkimukseen. Lisäksi tiukka jako

määrälliseen ja laadulliseen tutkimukseen voi olla uutisia analysoitaessa tarpeetonta tai jopa harhaanjohtavaa. Määrällisen ja laadullisen yhdistelmällä voidaan tuoda esiin olennaisia seikkoja, ja silti tehdä tuloksista jonkinasteisia yleistyksiä. (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 200).

Etenkin ulkomaanuutistutkimus, johon terrorismiuutisten tutkimus osittain kuuluu, on keskittynyt kahdelle raiteelle: laajojen aineistojen määrälliseen analyysiin ja teoreettiseen tutkimukseen, jossa käytännön uutistoiminnan tarkastelu on huomioitu varsin heikosti (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 19). Tämä on tuottanut yksipuolista tutkimusta, jonka haluan omassa tutkimuksessani välttää.

4.2.1 Kvantitatiivinen vertailututkimus

Tässä tutkimuksessa sovellan määrälliseen aineistoon kvantitatiivista eli määrällistä vertailututkimusta. Tarkoitukseni on sen avulla löytää aineistoista trendejä, eroja ja yhtäläisyyksiä. Seuraavaksi käyn läpi menetelmää sekä siihen liittyvä etuja ja haasteita.

Vertailevan ulkomaanuutisten tutkimuksen voi karkeasti jakaa kolmeen erilaiseen tutkimussuuntaukseen:

1. maailmakuvatutkimukseen
2. uutisvirtatutkimukseen
3. kehitysviestinnän tutkimukseen.

Maailmankuvatutkimuksessa on pyritty selvittämään, millaisen käsityksen jonkin maan tiedotusvälineet antavat jostain toisesta maasta omalle yleisölleen. Uutis- ja mediavirtatutkimus on puolestaan yrittänyt ottaa selvää niin viestinnän tuotanto- kuin jakelurakenteista samoin kuin näissä kulkevien viestien sisällöistä. Kehitysviestintä on puolestaan tutkinut viestinnän merkitystä kehityksen edistäjänä samoin kuin joukkoviestinnän erilaisten muotojen kehittymistä. [Kivikuru, 1990] (Kivikuru & Pietiläinen 1998, 17)

Kansainvälisen uutistutkimuksen metodologinen pohja on perinteisesti ollut yllä kuvatuksi kaltainen vertaileva tutkimus: mutta mitä meidän pitäisi vertailla? Tähän asti erilaisuuden kriteerinä on usein

ollut jako kansalliseen tai alueelliseen. Valtiota on pidetty kyseenalaistomattomana lähtökohtana mediatuotteiden, representaatioiden, vastaanoton ja määrärahojen vertailussa. Tämä on järkevää tietyillä viestinnän tutkimuksen kentillä (järjestelmät, poliittinen ekonomia) jotka pysyvät alueellisesti monilta osin sidoksissa. Alueeseen perustuva vertailu jättää kuitenkin huomioimatta muita ilmiöitä, joita täytyy muodostaa valtio–alue-ajattelun ulkopuolella. Nämä aiheet linkittyvät usein sukupuoleen, etnisyyteen tai populaarikulttuuriin. Lisäksi pelkästään maakohtaisia eroja etsivä ja vertaileva tutkimus hämärtää helposti käsitystä siitä, mitä uutiskulttuuri on tai voi olla tässä ajassa, jossa mediavirrat jatkuvasti ylittävät valtioiden rajoja. (Thussu 2009, 32)

Valtiopohjaista purkkiajattelua (container thinking) on kritisoitu usein etenkin sosiologiassa, mutta myös mediatutkimuksen kentällä. Yhdysvaltalaisen tutkijoiden Andrea Heppin ja Nick Couldryn (2009) mukaan ajattelutapaa ei ole vielä täysin syrjäytetty kansainvälisissä mediatutkimuksissa. Periaatteessa tämä tieteellinen ajattelutapa lokeroi valtioita tietynlaisiin laareihin, kuten demokraattiseen ja autoritaariseen tai neoliberaaliin ja säädeltyyn. Tämä tuottaa tiettyjä käsityksiä valtioiden mediamaisemasta ja asukkaiden median kulutuksesta.

Hepp ja Couldry korostavat, etteivät he kiistä valtion merkitystä mediantutkimuksen tietyissä osissa, mutta haluavat tuoda esille, miten käsitys valtiosta vertailukohtana ole aina paras mahdollinen. Etenkin tämä tulee esille mediakulttuurien parissa, jotka eivät aina automaattisesti ole kytkettyjä valtioihin, eikä niitä tarvitse välttämättä vertailla valtiopohjalta. (Hepp & Couldry 2009, 36–37)

Hepp ja Couldry kannattavat kansainvälisen mediatutkimuksen transkulttuurista näkemystä, jossa valtiota ei suljeta pois vertailukohtana, mutta sen merkitystä vertailukohtana ei erityisesti korosteta, eikä valtio ole tutkimuksen lähtökohta. (Hepp & Couldry 2009, 40–41)

Muut tutkijat ovat tuoneet esille myös sen, että ongelmana ovat myös ylipäättään kaikki rajat, joita tutkimuksissa käytetään, myös kuvitteelliset sellaiset (Ekecrantz 2009, 75). Lisäksi mediatutkimuksen ongelmana on ollut maakohtaisessakin vertailussa sopivien vertailtavien yksiköiden löytäminen kansainvälisestä mediasta. Ruotsalainen mediatutkija Jan Ekecrantz (2009) tuo esille listauksen asioista, jotka etenkin aikaisimmissa 50- ja 60-luvun tutkimuksissa oli usein jätetty syrjään:

1. sosio-ekonomiset vaihtelut maiden välillä
2. globaalit voimasuhteet, keskus–periferia-asetelma

3. Etelän ja Pohjoisen välinen suhde
4. autoritaarinen on yhteensopiva vapaiden markkinoiden kanssa
5. median toiminnot eivät ole kansainvälisesti samanlaisia, vaan niihin vaikuttavat alueen mahti kansainvälisesti sekä maan taloudellinen ja poliittinen järjestelmä, kulttuuri ja sosiaaliset olosuhteet.

Sukupolvi myöhemmin samaan ongelmaan sopivista vertailukohdista yritettiin hakea ratkaisuja vertaamalla maita niiden mediajärjestelmien perusteella, mutta siinäkään ei saatu aikaiseksi aukotonta vertailutapaa. (Ekecrantz 2009, 78–79)

Tässä tutkimuksessa määrällisen tutkimuksen vertailukohdiksi on valittu maiden tai alueiden sijaan eri puolilla maailmaa toimivia mediataloja, joiden tuotteet kulkevat yli valtiorajojen. Vertailtavat yksiköt ovat puolestaan juttuelementtejä ja kehyksiä, jotka eivät sinänsä ole maa- tai aluespesifejä, mutta vaikuttavat osaltaan lukijan saamaan tietoon ja hänelle välitettyyn maailmankuvaan.

4.2.2 Kvalitatiivinen kehysanalyysi

Laadullinen kehysanalyysi pohjautuu ajatukseen siitä, että kehykset ovat olemassa ja niitä voi löytää, tutkia ja analysoida. Tässä tutkimuksessa etsin kehysanalyysin avulla kotouttamisen kehyksiä Dhakan panttivanki-iskua käsittelevistä uutisista. Lisäksi selvitän, mitä muita oleellisia kehyksiä journalistit käyttivät kyseisissä uutisissa ja miten ne eroavat Al Arabiya Englishin, CNN:n ja Ylen uutisten välillä. Dhakan isku valikoitui laadullisen aineiston kohteeksi, koska se ei tapahtunut tutkimuskohteina olevien medioiden emomaiden välittömässä läheisyydessä, jolloin kehysten avulla päästään pohtimaan myös uutistapahtuman arvottamista, eli sitä miten laajasti aiheesta uutisoitiin ja miten ahkerasti sitä kotoutettiin.

Kehykset ovat mediatuotteiden painotuksia, näkökulmia ja asetteluja, jotka vaikuttavat siihen, miten sanoman vastaanottaja uutisen sisällön muistaa, ymmärtää ja arvioi sekä miten hän käyttäytyy saamansa käsityksen perusteella. Alkuperäisen kehysteorian isänä pidetään kanadalaisista sosiologia Erving Goffmania [1956], mutta hänen teoriaansa ei ole käytetty järjestelmällisesti, vaan se on fragmentoitunut, eli sitä on sovellettu eri tavoin eri mediatuotteiden tutkimukseen (Entman 1993,

51). Tämä on vaikuttanut siihen, että termeillä kehystäminen, agenda setting ja pohjustus voidaan tarkoittaa osin samoja asioita (Scheufele 1999, 103–104). Terrorismiuutisiin liittyvässä tutkimuksessa kehysteoriaa on sovellettu muun muassa tunnistamalla uutisista temaattisia ja episodisia kehyksiä, jotka edistävät esimerkiksi kielteisiä stereotypioita tai sotilaallista voimankäyttöä (Papacharissi & De Fatima Oliveira 2008, 58).

Temaattisessa kehyksessä asiat on esitetty laajemmassa sosiaalisessa kontekstissa, kun taas episodisessa kehyksessä keskitytään yksilöihin ja yksittäisiin tapahtumiin (Falkheimer, Olsson, 2014, 73). Etenkin terrorismiuutisiin liittyvät episodiset kehykset istuvat hyvin breaking news -tapaan uutisoida maailman tapahtumista ja ne muistuttavat rikosuutisoinnin traditioita, joissa keskitytään itse rikokseen – ei niinkään sen syihin ja pidempikantoisiin seurauksiin (McDonald & Lawrence 2004, 338). Lisäksi tutkijat ovat tunnistaneet 9/11-iskujen jälkeisessä ajassa kylmän sodan makrokehyksiä muistuttavia rakenteita, joita nimitetään *terrorismin vastaisen sodan kehyksiksi* (Norris, Kern & Just 2003, 298). Näissä kehyksissä lokaalit konfliktit sidotaan globaaleihin vihollisuuksiin ja niiden avulla toimittajien on helppoa vastata kysymyksiin: mitä, missä ja miksi (Falkheimer & Olsson 2014, 74).

Terrorismiuutisoinnista on ollut myös löydettävissä islamiin viittaavia kehyksiä, jotka ovat ongelmallisia sen vuoksi, että ne linkittävät terrorismin uskontoon ja siten leimaavat kaikki kyseisen uskontokunnan edustajat. Tämän on katsottu esimerkiksi lietsovan pelkoa muslimeja kohtaan etenkin Yhdysvalloissa (Sultan 2016) sekä helpottavan yhdysvaltalaisen hyväksyntää iskuille muslimienemmistöisiin maihin (Powell 2011, 105–107).

Kehyksiin vaikuttavat oleellisesti myös lähde- ja haastattelukäytännöt. Esimerkiksi viranomaisten mielipiteiden laaja uutisoiminen terrorismiuutisessa kehystää tapahtuman valtion haluamalla näkökulmalla, kun taas terroristien toimien ja lausuntojen raportointi sellaisenaan kehystää tapahtuman terroristeille mieluisesta näkökulmasta, sillä teoilla pyritään saamaan julkisuutta terroristien sanomalle ja vaatimuksille. (Lynam, Taylor & Gade 2016, 65–66)

Tutkimukseni kontekstissa kehys tarkoittaa tiettyä tekstissä korostettua näkökulmaa todellisuudesta. Kehystämiseen liittyy aina tahallisten tai tahattomien valintojen tekemistä ja painottamista (Entman 1993, 52). Kehystämisen avulla alleviivataan tiettyä asiaa tekstissä ja tehdään se muita näkyvämmäksi sekä helpommin huomattavaksi ja muistettavaksi kuin muut tekstin seikat. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi käytetään muun muassa asettelua, toistoa, asian liittämistä lukijoille

tuttuihin symbolisiin tekijöihin ja valitsemalla tiettyntyyppisiä haastateltavia ja lähdeaineistoja, kuten silminnäkijöitä, paikallisia, oman valtion viranomaisia tai terroristeja. (Entman 1993, 53; Lynam, Taylor & Gade 2016, 66).

Terrorismia käsittelevät uutiset eivät automaattisesti ole poliittisia, mutta usein niissä päästetään ääneen henkilöitä tai ryhmittymiä, joilla on poliittisia tarkoitusperiä tai itse uutiset käsittelevät uutistapahtumaa poliittisesta näkökulmasta. Etenkin politiikkaan kytkeytyvissä uutisissa kehysten seuraaminen on tärkeää, sillä niiden avulla pystytään vaikuttamaan uutisten herättämiin reaktioihin, niin kielteisiin kuin myönteisiin. Poliitikot myös osaltaan kisaavat toisiaan ja journalisteja vastaan siinä, mikä kehys lopulta päättyy dominoivaan asemaan kyseisen uutistapahtuman tai ilmiön yhteydessä (Entman 1993, 55). Tässä tutkimuksessa esiin tulevista toimijoista poliittisia tarkoitusperiä on niin valtiollisilla toimijoilla kuin Isis-järjestöllä.

Kehysten tiedostaminen on tärkeää myös journalistisen objektiivisuuden tarkastelun kannalta. Objektiivisuus on ideaali, johon toimittajat pyrkivät, mutta käyttämällä dominoivia kehyksiä jutuissaan, toimittaja voi estää suurta osaa yleisöstä tekemästä tasapainoisia päätelmiä uutistapahtumasta (Entman 1993, 56–57).

5. Analyysi

Tässä luvussa esitän määrällisen ja laadullisen aineiston perusteella tehtävää analyysia, jonka tarkoituksena on löytää vastauksia aiemmin esittämiini tutkimuskysymyksiin. Analyysissa sovellan Menetelmät-alaluvussa esittelemiäni teorioita ja niiden tulkintoja. On syytä huomioda, että vaikka määrällinen ja laadullinen analyysi toteutetaan erikseen, niiden tarkoitus on olla toisiaan tukevia ja antaa monipuolinen kuva siitä, millaisilla elementeillä ja kehyksillä Al Arabiya English, CNN ja Yle uutisoivat Isis-järjestöstä heinäkuussa 2016. Edellä esittämäni oletamus perustuu siihen, että määrällisillä elementeillä on oma roolinsa kehystämisessä ja näkökulmien ja mielikuvien muokkauksessa.

Kehysanalyysilla pyrin puolestaan tarjoamaan konkreettisia esimerkkejä siitä, miten juttuelementit yhdessä tekstin kanssa luovat uutisiin kehyksiä. Ulkomaanuutistutkimuksen perinteeseen nojaten tutkin etenkin kotouttamisen kehystä, sillä aiemmat ulkomaanuutisointia koskevat tutkimukset ovat järjestelmällisesti tuoneet esille sen, että kuluttajan mielenkiinnon herättämiseksi ulkomaanuutisissa on usein oltava elementtejä, jotka liittyvät tavalla tai toisella lukijan kotimaahan. Kotouttaminen antaa myös tietoa siitä, kuinka tärkeänä julkaisu on pitänyt uutistapahtumaa. Jos tapahtumaa pidetään kotiyleisölle pienimerkityksisenä, sitä ei lähdetä kotouttamaan yhtä laajasti kuin yleisölle tärkeinä pidettyjä uutistapahtumia.

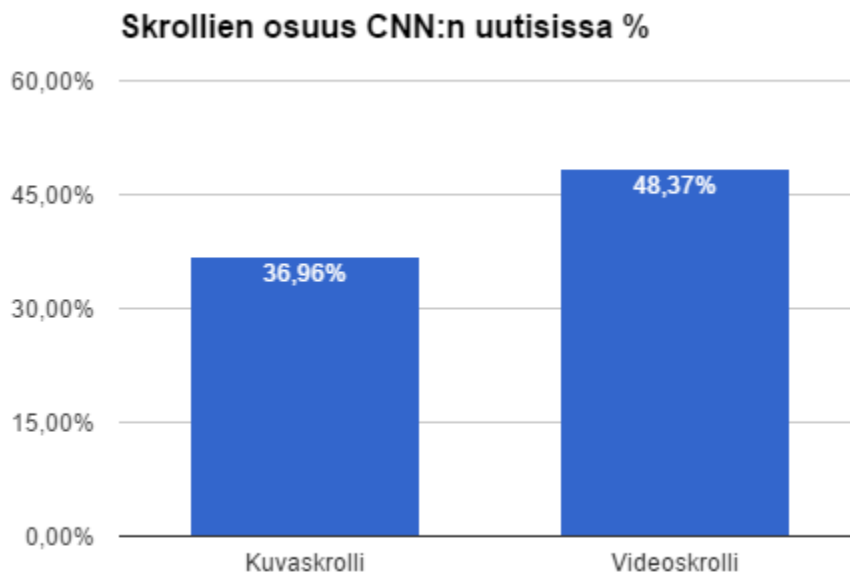
5.1. Määrällinen analyysi

Tässä alaluvussa käyn läpi määrällisen aineiston vertailusta erottuvat trendit ja tutkimuskohteiden väliset merkittävät eroavaisuudet.

CNN:n, Ylen ja Al Arabiya Englishin juttujen elementtejä verrataan toisiinsa suhteuttamalla kunkin julkaisun kohdalla käytetyt juttuelementit kyseisen julkaisun aineistoon päätyneiden juttujen määrään. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi Ylen käyttämien kuvien lukumäärä jaetaan aineistossa olevien Ylen juttujen kokonaismäärällä. Sama laskutoimitus tehdään vastaavasti myös CNN:n ja Al Arabiya Englishin jutuilla ja niiden elementeillä.

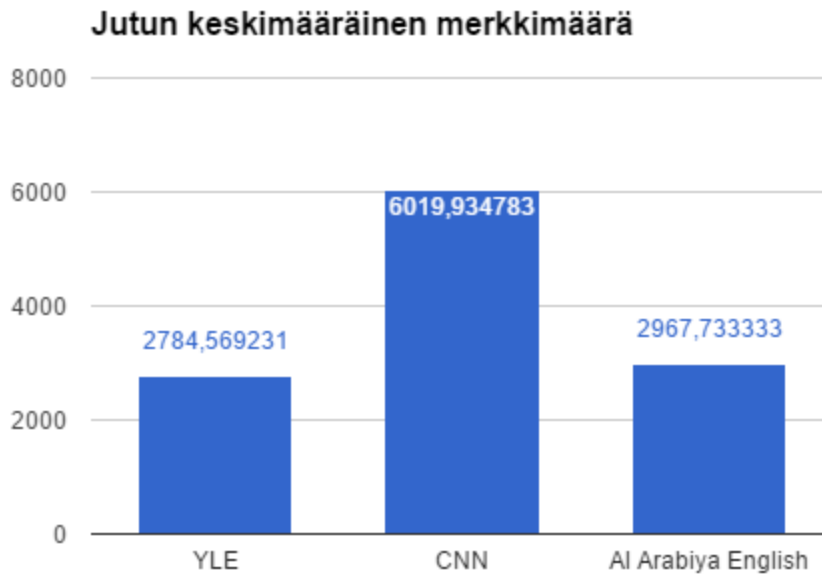
Kolmea mediaa verrataan toisiinsa näiden tulosten perusteella, koska pelkkien elementtien lukumäärien vertailu ei olisi mielekäästä ja tuottaisi vääristyneen käsityksen siitä, millä tavalla eri mediat juttuelementtejä todellisuudessa käyttävät.

Kuvio 4

CNN:ltä haetussa aineistossa kuvaskrolleja oli yhteensä 68 ja videaskrolleja 89. Osassa juttuja oli sekä kuva- että videaskrollit. Samassa jutussa saattoi myös olla useampi kuin yksi kuva- tai videaskrolli. Taulukossa esitetyt prosenttiluvut kuvaavat, kuinka monessa jutussa keskimäärin oli skrolli. Nämä juttuelementit on laskettu erilleen kuvien ja videoiden lukumäärästä, koska ne vääristäisivät eri julkaisujen välistä kuvamäärien prosentuaalista vertailua. Ylellä tai Al Arabiya Englishillä vastaavia juttuelementtejä ei ollut käytössä.

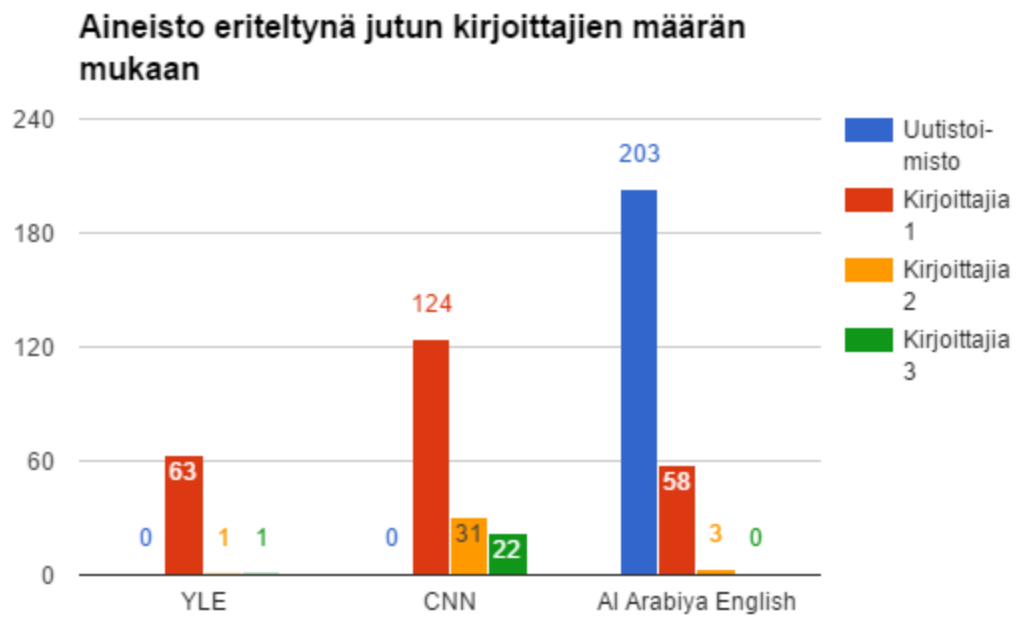
Kuvio 5

Aineistossa olevien juttujen merkkimäärään on laskettu otsikko, ingressi, kirjoittajan nimi, jutun päiväys, leipäteksti, leipätekstin sisällä olevat faktalaatikot, kuvatestit, oikaisu- ja täydennysmerkinnät ja editorin lisäykset esimerkiksi vierailevien kirjoittajien taustoista. Usein nämä vierailevat kirjoittajat olivat kolumnisteja tai analyytikkoja, jotka edustivat erilaisia tutkimus- ja koulutuslaitoksia. Merkkimäärään on laskettu myös juttujen keskellä olevien mainosten sisältämä teksti. Tämä on saattanut lisätä tiettyjen juttujen kohdalla merkkimäärää noin 50–100 merkillä. Merkeiksi lasketaan tässä tutkimuksessa myös välilyönnit. Lisäksi merkkimäärään lasketaan mukaan jutun leipätekstin liitetyt linkitykset muihin juttuihin sekä kuvaupotuksina käytettyjen twiittien sisältämät merkkimäärät. Rajausta on tehty teknillisistä syistä ja aineiston koosta johtuen. Aineistoon valituista julkaisuista mainoksia oli CNN:llä ja Al Arabiya Englishillä. Yle on valtionyhtiö, eikä sillä ole nettisivuillaan kaupallista mainontaa.

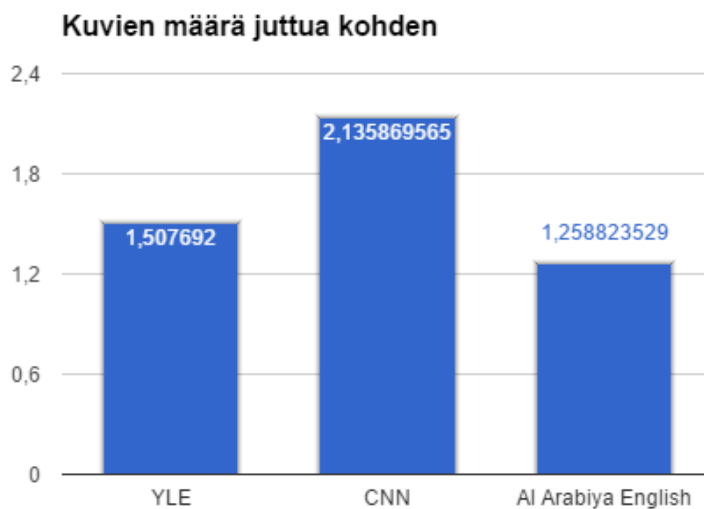
Yllä olevassa kuvaajassa olevat luvut on saatu laskemalla kunkin julkaisun kohdalla yhteen kaikkien juttujen merkkimäärät, minkä jälkeen tulos on jaettu juttujen määrällä. Kyseessä ovat siis kunkin julkaisun keskimääräiset jutuissa olevat merkkimäärät.

Kuvio 6

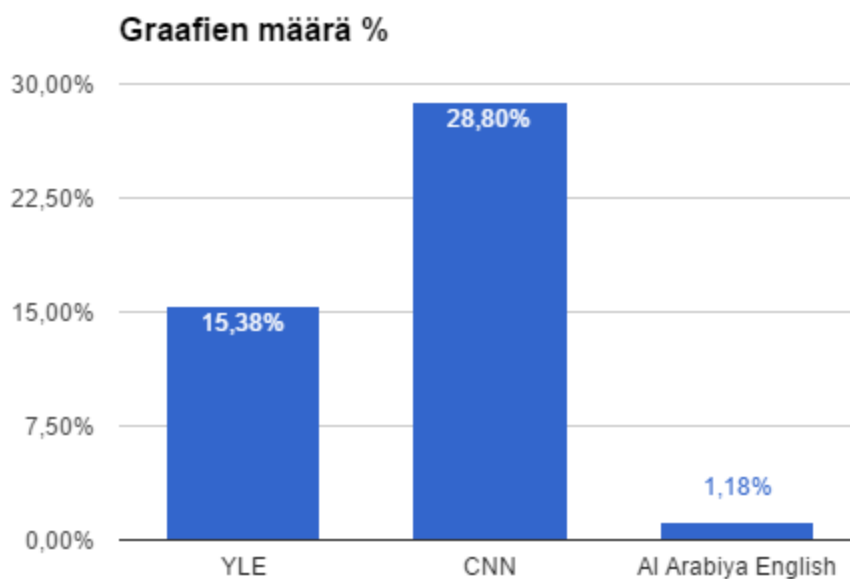
Yllä oleva kuvaaja kertoo uutisten tekemisessä tehdystä tiimityöskentelystä ja suorien uutistoimistojuttujen käytöstä. Ylellä suurin osa jutuista syntyi yksittäisten toimittajien työtehtävinä, kun taas CNN:llä osassa juttuja tehtiin hyvinkin paljon yhteistyötä. Al Arabiya Englishin tuloksissa korostui uutistoimistoilta saatujen juttujen julkaiseminen sellaisenaan tai hieman editoidussa muodossa.

Kuvio 7

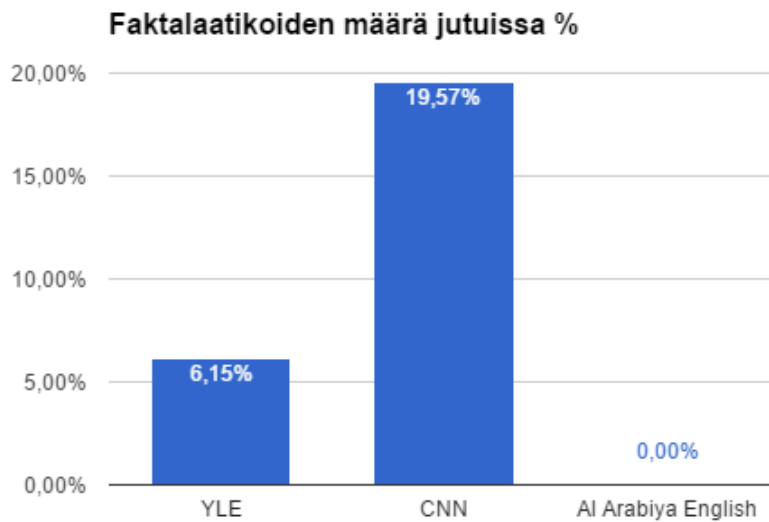
Kuvien lukumäärät juttua kohden on laskettu jakamalla kuvien määrä juttujen määrällä. Suhteellisesti eniten kuvia Isis-aiheisissa jutuissaan käytti CNN, jolla on yhdessä jutussa keskimäärin yli kaksi kuvaa. Yleisradion jutuissa kuvia oli noin 1,5 ja Al Arabiya Englishillä vajaat 1,3. Kuviksi ei ole laskettu juttuihin upotettuja Twitter-mikroblogipalvelusta upotettuja twiittejä tai Instagram-palvelusta upotettuja kuvia. Kuvien tilastoinnissa ei ole otettu huomioon, onko kuva uutistoimiston vai onko se uutismedian oman henkilökunnan ottama otos.

Kuvio 8

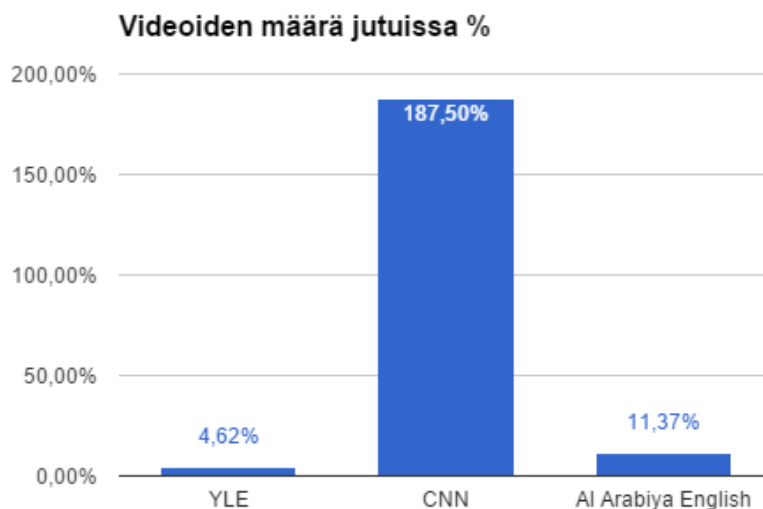
Grafiikaksi on tässä tutkimuksessa määritelty muun muassa lokaattorit, taulukot ja numerotietoa sisältävät visuaaliset esitykset. Eniten Isis-uutisoinnissaan grafiikkaa käytti CNN. Sen julkaisemissa 184 jutussa oli yhteensä 53 graafia, joista osa esiintyy samassa jutussa. Graafeja sisältäviä juttuja on siis vähemmän kuin 53 kappaletta. Ylellä graafeja oli 10 ja Al Arabiya Englishillä kolme. Taulukossa graafien määrät on suhteutettu kunkin julkaisun Isis-aiheesta kirjoittamien juttujen määrään. Esimerkiksi aineistossa olevista Ylen jutuista noin 15 prosentissa oli grafiikkaa.

Kuvio 9

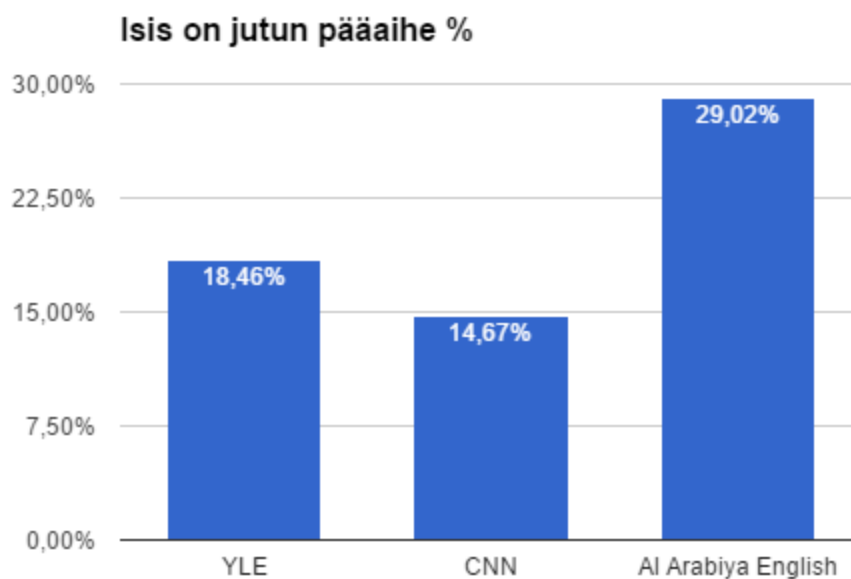
Tässä tutkimuksessa faktalaatikoiksi lasketaan selkeästi tekstistä erotetut listaukset ja faktalaatikkotunnisteella merkityt visuaaliset elementit. Al Arabiya Englishin aineistoon päätyneissä jutuissa faktalaatikoita ei ollut lainkaan. Faktalaatikoiksi ei ole laskettu jutun sisään upotettuja linkkirypäitä samasta aiheesta kertoviin muihin juttuihin, ellei niitä ole erikseen nimetty faktatunnisteella tai muutoin visuaalisesti rajattu omaksi ryhmäkseen. Edellä mainitut rajaukset koskevat pääasiassa CNN:n artikkeleita.

Kuvio 10

Heinäkuussa 2016 julkaistuissa Isis-jutuissa ylivoimaisesti eniten videoita käytti CNN. Yhdessä sen jutussa oli keskimäärin 1,9 videota. CNN:n videoiden lukumäärä suhteutettuna CNN:ltä hankittuun juttumäärään on 187,5 prosenttia. Osassa juttuja videoita ei ollut lainkaan, mutta osassa niitä saattoi olla yli kymmenen. Yhteensä CNN:llä videoita oli jutuissa 345 kappaletta. Yleisradiolla vastaava luku oli kolme ja Al Arabiya Englishillä 29.

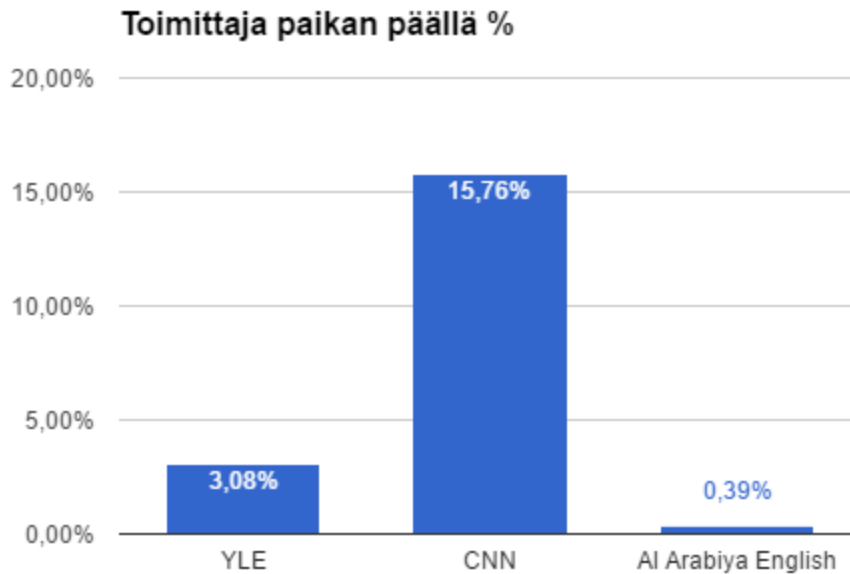
Kuvio 11

Tämän kategorian koostamisessa olen joutunut turvautumaan eniten henkilökohtaiseen mielipiteeseeni ja käsitykseeni uutisten teosta ja tekstin ja otsikon välisestä suhteesta. Isis on laskettu jutun pääaiheeksi, jos järjestö on saanut tekstissä merkittävän painoarvon. Isis on muun muassa jutun pääaihe silloin, kun jutussa käsitellään ensisijaisesti esimerkiksi Isisin osuutta Bagdadin pommi-iskussa.

Sen sijaan Isis ei ole pääaihe, jos juttu käsittelee pikemminkin siviilien ahdinkoa ja Irakin hallintoon asetettuja paineita. Se että Isis mainitaan otsikossa ei automaattisesti riitä siihen, että Isis on laskettu jutun pääaiheeksi. Tämä johtuu siitä, että useissa uutisissa Isis on mainittu näytävästi otsikossa, mutta itse jutussa järjestöä on käsitelty lauseen tai parin verran.

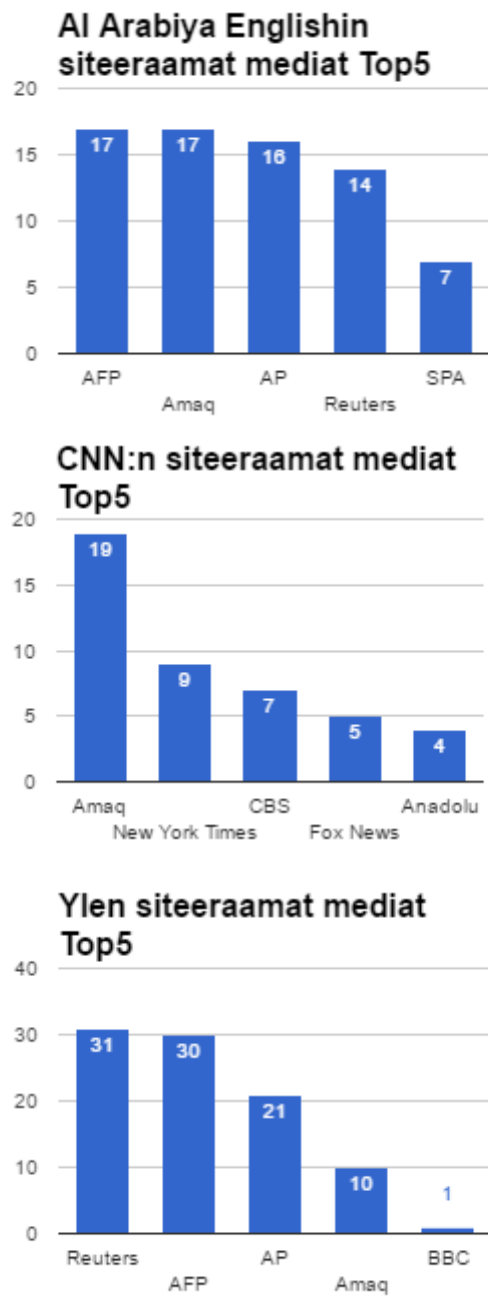
Kuvio 12

Toimittaja paikan päällä -nimikkeellä tarkoitetaan tässä tutkimuksessa sitä, että julkaisun oma toimittaja tai julkaisulle työskentelevä freelancertoimittaja on ollut paikan päällä Isis-järjestön toiminta-alueella. Tämä käsittää myös iskupaikat Lähi-idän ulkopuolella. Sen sijaan paikan päällä olemiseksi ei tässä tutkimuksessa lasketa esimerkiksi sitä, että CNN:n toimittaja on ollut Washingtonissa kuuntelemassa hallinnon tiedotustilaisuutta, jossa on keskusteltu Isisistä. Paikan päällä olemiseksi ei myöskään ole laskettu sitä, että media on julkaissut sivuillaan jonkin muun samaan konserniin kuuluvan julkaisijan jutun. Esimerkiksi Al Arabiya English julkaisi heinäkuussa 2016 neljä Saudi Gazetten juttua, joissa osassa toimittaja oli raportoinut esimerkiksi Isisin iskuista Bagdadista. Näitä juttuja ei ole laskettu mukaan paikan päällä -kategoriaan, koska ne eivät ole Al Arabiya Englishin tai sen emoyhtiön Al Arabiya News Channelin alkuperäisiä uutisia.

CNN ilmoittaa juttujensa alussa, missä raportointi on tapahtunut. Yleisradio tuo paikan päällä olemisen usein esille otsikoissaan ja leipätekstissä. Samaa kaavaa noudattaa Al Arabiya English, jolla tosin on aineistossa vain yksi juttu, jossa toimittaja on todistettavasti ollut raportoimassa paikan päällä tapahtumapaikalla: kyseessä on ramadania käsittelevä reportaasi. On mahdollista, että toimittaja on ollut tapahtumapaikalla muissakin jutuissa, mutta sitä ei ole tuotu tekstissä tai jutun yhteydessä selkeästi ilmi, joten juttu ei ole päätynyt toimittaja paikan päällä -kategoriaan.

Kuvio 13

Vaikka Yle ja Al Arabiya English ilmoittivat uutistensa alussa ja lopussa ne uutistoimistolähteet, joita jutussa oli käytetty, viittasivat molemmat julkaisut uutistoimistoihin myös juttujensa leipätekstissä. Kolme kansainvälistä uutistoimistoa (AFP, AP ja Reuters) olivat sekä Ylellä että Al Arabiya Englishillä suosituimpien siteerauskohteiden joukossa. CNN:llä siteerauksia kansainvälisiin uutistoimistoihin oli vähemmän, mutta Top5-listalle sillä pääsi turkkilainen uutistoimisto Anadolu.

Sekä CNN:llä että Al Arabiya Englishillä Isisiin kytköksissä oleva Amaq propagandatoimisto hallitsee siteeraustilastoja. Myös Yleltä kerätyssä aineistossa Amaq pääsi viiden suosituimman siteerauskohteen joukkoon.

Uutistoimistojen ja Amaqin lisäksi Al Arabiya English siteerasi eniten Saudi Press Agencya (SPA). Ylellä uutistoimistojen ja Amaqin jälkeen lista oli hyvin tasainen ja kaikki muut aineistoista löytyneet siteeraukset olivat kertaluontoisia, kuten listalle satunnaisotannon perusteella päässyt BBC. CNN:n Top5-listalle pääsivät Amaqin ja Anadolun lisäksi yhdysvaltalaiset New York Times, CBS ja Fox News. Kaikkiaan CNN:n aineistossa siteerattiin 59:ä eri mediaa. Ylellä vastaava luku oli 19 ja Al Arabiya Englishillä 67.

Alla muutamia mielenkiintoisia poimintoja siteeratuista julkaisuista. Sulkeissa oleva luku kertoo, montako kertaa aineistossa kyseistä mediaa on siteerattu kyseisen tutkimuskohteen toimesta.

Al Arabiya English: CNN (4), Dogan News Agency (3), Al Arabiya (3), SANA (3), France Info radio (2), Frankfurter Allgemeine Zeitung (1), Gulf News (1), SBS News (1), Indian Express (1), Russia Today (1), Huffington Post (1), DPA News Agency (1), IRNA (1), Daily Mail (1), Le Monde (1).

CNN: NBC (4), The Washington Post (3), Boishakhi TV (3), TRT (3), NDTV (2), BFM-TV (2), al-Iraqiya TV (2), ABC (2), The Blaze (2), NTV (2), Daily Beast (2), Bloomberg (2), Politico (1), National Geographic (1), Saudi Press Agency (1).

Yle: Dhaka Tribune (1), ITAR-TASS (1), The Guardian (1), RTL (1), ZDF (1), Libération (1), New York Times (1), Anatolia (1), BR (1), Bild (1), Aamulehti (1), Evening Standard (1), Lännen Media (1).

5.1.1 Yhteenveto

Aineistossa esitellyissä yhdeksässä eri vertailukategoriassa CNN erottui selkeästi kahdesta muusta. Se käytti prosentuaalisesti laskettuna eniten graafeja, faktalaatikoita ja videoita. Sen jutuissa toimittaja oli prosentuaalisesti todennäköisemmin paikan päällä kuin Ylen tai Al Arabiya Englishin

toimittaja. Lisäksi keskiarvon mukaan vertailtuna CNN:n jutut olivat pidempiä kuin kahden muun tutkimuskohteen, ja jutuissa oli myös enemmän kuvia kuin kahdella muulla.

Kaksi kategoriaa, joissa CNN prosenttiosuus ei ollut korkein kolmen vertailtavan median keskuudessa olivat "Isis on jutun pääaihe" -kategoria ja kyseisen julkaisun prosentuaalinen osuus koko juttuaineistosta. "Isis on jutun pääaihe" -kategoriassa prosentuaalisesti eniten juttuja kirjoitti Al Arabiya English (29,0 %) ja toiseksi eniten Yle (18,5 %), jolloin CNN:n aineistosta kyseisestä kulmasta kirjoitettuja juttuja löytyi prosentuaalisesti vähiten (14,7 %).

Tämä ei tarkoita sitä, etteikö CNN:n tutkimusaineistossa olisi huomattavaa määrää juttuja, joissa Isis on jutun pääaihe. Sen sijaan on syytä kiinnittää huomiota CNN:n tapaan liittää Isis muun muassa Yhdysvaltain vuoden 2016 presidentinvaaleja koskevaan uutisointiin, jossa Isis mainittiin usein lyhyesti lauseella tai parilla muun muassa kansallisen turvallisuuden uhkana ja sotilaallisten toimien kohteena. Tämä kertoo siitä, että Isis on CNN:llä myös osa uutisia, jotka eivät suoraan liity terrori-iskuihin tai muuhun Isisin toimintaan, eivätkä myöskään järjestöä vastaan tehtyihin suoriin sotilaallisiin toimiin. Sen sijaan Isis mainitaan monessa jutussa ohimennen muun muassa esimerkkinä väkivaltaisista terroristijärjestöistä. Samaten poliitikot mainitsivat puheenvuoroissaan Isisin lukuisia kertoja ja Isis ujuttautuu ulkomaan uutisoinnin ohella osaksi kansallisia uutisaiheita.

Yhdysvaltain sisäpolitiikkaa käsittelevien uutisten (kuten: *Donald Trump's soft spot for dictators, Trump praises Saddam Hussein's efficient killing of 'terrorists,' calls today's Iraq 'Harvard for terrorism', GOP gun bill in limbo, as Speaker Paul Ryan threatens punishment for Democrats' sit-in*) lisäksi Isis mainittiin lyhyesti myös muun muassa Natoa (*NATO gets set to put its house in order*), poliisin voimankäyttöä (*Analysis: Police use of deadly force could be solved by technology*) ja Turkin turismia (*Return of Russian tourists to Turkey could not come at better time*) käsittelevissä artikkeleissa. Samanlaisia parin lauseen Isis-viittauksia oli toki myös muilla tutkimuskohteilla. Esimerkiksi Ylen jutuissa Isis mainittiin muun muassa seikkailu-urheilusta kertovan uutisen yhteydessä (*Seikkailu-urheilija kannustaa sitkeyteen: "Ihan sama kuinka korkealle pääset, kunhan olet antanut kaikkesi"*). Al Arabiya English puolestaan yhdisti Isis-järjestön esimerkiksi Intian avioerokäytäntöjen muutosvaatimuksia (*Muslim women campaign to end instant divorce in India*) ja Turkin turismia (*Ghostly quiet as tourists stay away from Turkey's magical Istanbul*) käsitelleisiin uutisiin. Tämä ei sinänsä ole kielteinen tai myönteinen asia, vaan osoitus siitä, miten vahvasti Isis vaikuttaa eri aihealueisiin ja niistä kertoviin uutisiin.

Prosentuaalisesti eniten juttuja Isis-järjestöstä julkaisi Al Arabiya English (50,6 prosenttia koko tutkitusta aineistosta), toiseksi eniten CNN (36,5 %) ja vähiten Yle (12,9 %). Uutiskriteereihin kuuluvan läheisyysperiaatteen mukaan jakauma kuulostaa loogiselta. Suurin osa Isisin teoista tapahtuu Lähi-idässä, jonka tapahtumien raportointiin Al Arabiya English on keskittynyt. Esimerkiksi Saudi-Arabiaan tehdyt iskut saivat Al Arabiya Englishillä enemmän huomiota kuin CNN:llä tai Ylellä. Yhdysvalloilla puolestaan oli kesällä 2016 käynnissä sotilaallisia toimia Isis-järjestöä vastaan, joten uutisoinnin runsaus vaikuttaa loogiselta. Samaten Isis-uutisten määrään lienee vaikuttanut omalta osaltaan Yhdysvalloissa vuonna 2016 käyty presidentinvaalikamppailu, jossa turvallisuus oli yksi keskeinen vaali- ja väittelyteema. Suomella sen sijaan ei ole suoraa sotilaallista toimintaa Isisiä vastaan, eikä maa kuulu järjestön välittömään vaikutuspiiriin, vaikka terrorismin uhka onkin tullut viime vuosina Euroopassa tehtyjen iskujen myötä lähemmäksi. Täten vaikuttaa läheisyysperiaatteen valossa luonnolliselta, ettei Isis hallinnut yhtä näkyvästi Ylen verkkouutisointia. Isisiä koskevissa jutuissa Yle huomioi etenkin Euroopassa, Aasiassa ja Lähi-idässä tehdyt terroriteot (*Asemiehet hyökkäsivät kahvilaan Bangladeshissa – mahdollisesti kymmeniä panttivankeja, Bagdadin pommi-iskujen uhrimäärä noussut jo yli sadan, Tämän tiedämme Nizzan iskusta nyt – hyökkääjän henkilöllisyys varmistui, Ranskaan suruaika, Isis: Saksan kirveshyökkääjä oli järjestön taistelija – huoneesta löytyi Isisin lippu*). Lisäksi Yle lähestyi Isis-aihetta asiantuntijahaastatteluiden kautta (*Asiantuntija: Isis pyrkii tuhoamaan iskuillaan Irakin pääministerin uskottavuuden – maa murenemassa osiin?, Suomessa vieraillut islamistitutkija: Jopa Isis-johtajat pelkäävät henkensä edestä omia tshetsheenitaistelijoitaan, Tutkijaupseeri Antti Paronen: Isis kannustanut iskemään ajoneuvoilla länsimaissa*).

Vaikka kaikki kolme tutkimuskohdetta ovat televisioyhtiöitä, videoiden määrä jutuissa vaihteli suuresti. Eniten videoita Isis-jutuissa käytti CNN, jolla oli usein upotettuna myös aiheeseen liittyvien videoiden arkisto (videoskrolli) jutun päävideon tai -kuvan alle. Jokaisessa jutussa oli keskimäärin lähes kaksi videota. Al Arabiya English ja Yle sen sijaan jäivät kauas CNN:n luvuista. Al Arabiya Englishillä videoita oli reilussa 11 prosentissa jutuista ja Ylellä vieläkin harvemmassa, vain vajaassa viidessä prosentissa. Näille alhaisille nettivideoiden määrille en pysty tarjoamaan selitystä tämän tutkimusmateriaalin puitteissa, mutta havainto on merkityksellinen, sillä videon totuusarvoa pidetään toistaiseksi varsin suurena. Täten juttuja vertailemalla lukijalle jää helposti käsitys, että CNN:n uutisointi on tiedoiltaan kattavampaa, sillä sanallisia todisteita tukemassa on liikkuvaa kuvaa. Televisioyhtiöinä myös Ylellä ja Al Arabiya Englishillä olisi voinut olettaa olevan käytetävissään laajempi liikkuvan kuvan valikoima kuin mitä tutkittujen juttujen perusteella lopulta tuli ilmi. CNN:n kohdalla on otettu huomioon presidentinvaaliuutisoinnin mahdollisesti aiheuttama

vääristymä videoiden käytön määrissä, mutta tämän tutkimuksen kohdalla presidentinvaaliuutisiin liittyneet videot eivät riittä selittämään CNN:n juttujen videomääriä. Varmennus asialle löytyy myös tutkimusmateriaalin tarkemmasta erittelystä. CNN:llä oli heinäkuussa 2016 julkaistuissa jutuissaan videomateriaalia muun muassa Dhakasta, Istanbulista, Bagdadista, Medinasta, Rio de Janeirosta ja Kabulista. CNN:n videomateriaali ei siis rajoitu vain Isis-järjestön mainitseviin televisiodebatteihin. Huomionarvoista on todeta, että CNN:n rooli 24h-utiskanavana vaikuttaa osaltaan videoiden määrään, sillä monet niistä olivat klippejä kanavan uutislähetyksistä ja niissä käydyistä keskusteluista. Suurimmassa osassa näitäkin videoita oli myös kuvamateriaalia paikan päältä, eli vaikka Isisin iskua kommentoiva toimittaja istui kameran edessä Libanonissa ja häntä haastatteli kanavan juontaja, joka istui studiossa Hong Kongissa, oli uutislähetykseen perustuvassa nettivideossa myös videomateriaalia Afganistanin pääkaupungista Kabulista, jossa Isisin nimiin ottama isku tehtiin. Ylellä ja Al Arabiya Englishillä videot olivat usein itsenäisiä, uutisklippimäisiä kokonaisuuksia, jotka eivät sisältäneet kanavien uutislähetysten juontoja tai studiokeskustelua.

Toinen määrällisessä aineistossa korostuva seikka oli uutistoimistolähteiden käyttö. Tässä tutkimuskohteilla oli keskenään täysin erilaisia toimintatapoja ja myös uutistoimistojen käytön merkintätavat vaihtelivat. Al Arabiya English ilmoitti jutun alussa, mihin uutistoimistoihin juttu perustui. Yle ilmoitti käyttämänsä uutistoimistolähteen kunkin jutun lopussa. CNN:ltä ei vastaavia merkintöjä löytynyt, mutta se viittasi uutistoimistoihin leipätekstissään, mikä antaa ymmärtää, että CNN käytti uutistoimistolähteiltä vain yksittäisiä tietoja, joita se ei ole yrityksistä huolimatta pystynyt varmistamaan itse. Toinen CNN:n tapa käyttää uutistoimistoja tekstissään on silloin, kun kyseessä on uutistoimiston selvä uutisvoitto, joka ansaitsee siteerauksen.

Kaikki tutkimuskohteet siis tavalla tai toisella käyttivät jutuissaan uutistoimistojen tarjoamaa materiaalia. Suosituimpia olivat kansainväliset uutistoimistot kuten ranskalainen Agence France-Presse (AFP), yhdysvaltalainen Associated Press (AP) ja brittiläinen Reuters.

Eniten uutistoimistokäytännöillään erottui Al Arabiya English, jonka uutismateriaalista 203 juttua oli suoraan uutistoimistoilta, 58 jutussa kirjoittajaksi uutistoimistojen ohella ilmoitettiin yksi toimituksen oma henkilö ja kolmella jutulla kirjoittajia oli kaksi. Omien kirjoittajien jutut Al Arabiya English merkitsi jutun alussa koodilla "Staff writer" eli "henkilökuntaan kuuluva kirjoittaja". Jos jutun alussa mainittiin uutistoimistojen lisäksi kirjoittajan tai kirjoittajien nimiä, olivat kirjoittajat usein uutistoimistojen palkkalistoilla. Tästä tosin ei tehty koko aineiston kattavaa selvitystä, vaan lopputulokseen päästiin satunnaisella testaamisella. Jutuista yhdeksän luokiteltiin

jaottelussa kuuluvaksi sekä uutistoimistomateriaaliin että nimettyjen kirjoittajien juttuihin, koska varmuus siitä, kenen palkkalistoilla jutun kirjoittajina mainitut henkilöt työskentelivät jäi epäselväksi. Al Arabiya Englishin toimintalogiikkaan kuuluu julkaista emoverkko Al Arabiyan juttuja englanniksi käännettynä, mutta verkkosivusto julkaisi myös Saudi Gazetten artikkeleita. Nämä jutut merkittiin jaottelussa yhden kirjoittajan jutuiksi. Aineiston perusteella voidaan siis sanoa, että Al Arabiya Englishin omien reportterien tuottama Isis-uutisointi oli lähes olematonta ja julkaisu turvautui pitkälti uutistoimistojen ja muiden julkaisujen tarjoamaan materiaaliin. Juttujen luokittelutavasta johtuen Al Arabiya Englishin omien reporttereiden kirjoittamien juttujen määrä on oikeasti vieläkin alhaisempi, mitä aineiston erittely -luvussa esitelty kuvaaja antaa ymmärtää.

Yle ei käyttänyt ainoassakaan uutisessaan uutistoimistomateriaalia sellaisenaan, vaan juttuihin lisättiin omien kirjoittajien tekemiä havaintoja. Lisäksi uutistoimistomateriaalin suora käyttö ei olisi Ylen kohdalla tullut muutenkaan kyseeseen eriävien julkaisukielienvälisten kansainväliset uutistoimistot välittävät juttunsa englanniksi ja Yle julkaisi tässä tutkimuksessa mukana olleet uutisensa suomeksi. Ylen jutuista lähes kaikki olivat yhden toimittajan kirjoittamia. Yhdessä jutussa kirjoittajia oli kaksi (*Münchenin joukkosurma: Tämän tiedämme epäilyistä ja tapahtumista*) ja yhdessä kolme (*Isis: Saksan kirveshyökkääjä oli järjestön taistelija – huoneesta löytyi Isisin lippu*).

CNN:llä kirjoittajia oli useimmiten yksi (128 uutisessa), mutta yllättävän usein kirjoittajia oli myös enemmän. Kaikkiaan 31 jutussa kirjoittajia oli kaksi, 22 jutussa kolme ja kolmessa uutisessa kirjoittajia oli neljä. Tiimityötä tehtiinkin heinäkuun 2016 Isis-uutisoinnissa prosentuaalisesti eniten CNN:llä. Lisäksi CNN:n juttujen lopussa oli usein vielä lista niistä henkilöistä, jotka olivat edesauttaneet jutun tekoa, mutta eivät kirjoittaneet varsinaista uutista (esimerkiksi: CNN's Bex Wright, Gul Tuysuz, Nima Elbagir, Bharati Naik, and journalist Ibrahim Karci contributed to this report).

Määrällisen aineiston kannalta huomionarvoista on myös Isis-järjestöön yhteydessä olevan Amaq-toimijan käyttäminen uutislähteenä. Yle käytti Amaqia uutislähteenään kymmenessä jutussa, CNN 19 jutussa ja Al Arabiya English 17 uutisessa. Monessa jutussa Amaqia siteerattiin "Isisin uutistoimistona". Amaqin ongelmallisuutta käsittelemisen lisäksi laadullisen aineiston analyysissä.

Kaikkien tutkimuskohteiden kohdalla oli havaittavissa se, että julkaisun oma toimittaja oli varsin harvoin paikan päällä uutisoimassa tapahtumista. CNN:n jutuista 15,8 prosentissa juttuja toimittaja oli siellä, missä tapahtui. Ylen vastaava prosenttiluku oli 3,1 ja Al Arabiya Englishin 0,4. On

huomioitava, että tässä tutkimuksessa tarkasteluväli oli lyhyt, vain 31 vuorokautta. Lisäksi on huomioitava, että otanta koskee nimenomaan Isis-uutisia, eikä sen perusteella voi tehdä johtopäätöksiä tutkimuskohteiden tavasta lähettää toimittajia juttukeikoille ulkomaille. Tosin niin ikään on huomioitava, että heinäkuussa 2016 Isis oli erittäin aktiivinen ja kylvi tuhoa ympäri maailmaa, minkä takia se oli myös jatkuvan uutisoinnin ja keskustelun kohteena. Tähän viitekehykseen peilattaessa on hämmästyttävää, miten usein tutkimuskohteet turvautuivat uutisoinnissaan toisen- tai kolmannen käden lähteisiin menemättä itse paikan päälle seuraamaan iskuja, pommituksia ja muiden väkivaltaisuuksien yhteiskunnallisia seurauksia.

5.2 Laadullinen analyysi

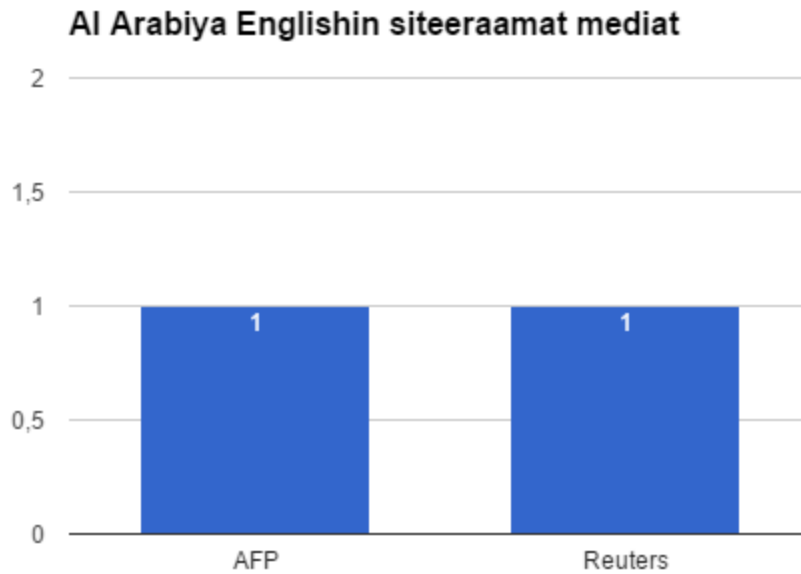
Tässä alaluvussa käyn läpi ne tavat, joilla Al Arabiya English, CNN ja Yle käyttivät kotouttamisen kehystä Dhakan panttivanki-iskuun liittyvissä uutisissa. Lisäksi käyn läpi, mitä muita merkittäviä kehyksiä aineiston jutuista löytyi.

Ajallisesti Al Arabiya Englishin, CNN:n ja Ylen aiheesta kirjoittamat uutiset jakautuivat suuresti. Al Arabiya julkaisi aiheesta artikkeleita lähes kuukauden ajan eli 3.–28.7.2016.

CNN:llä ja Ylellä aikaväli oli lyhyempi: CNN:llä 2.–10.7.2016 ja Ylellä 1.–3.7.2016. On syytä huomioda, että vuorokaudenaika ja siten päivämäärä on määrittynyt aikavyöhykkeen GMT +2 mukaan. Toinen huomioitava seikka on, että edellä mainitut aikavälit eivät kerro, miten nopeasti tai miten pitkäjäntäisesti uutistapahtumaan reagoitiin, vaan millä aikavälillä tapahtumasta uutisoitiin siten, että jutussa mainittiin äärijärjestö Isis.

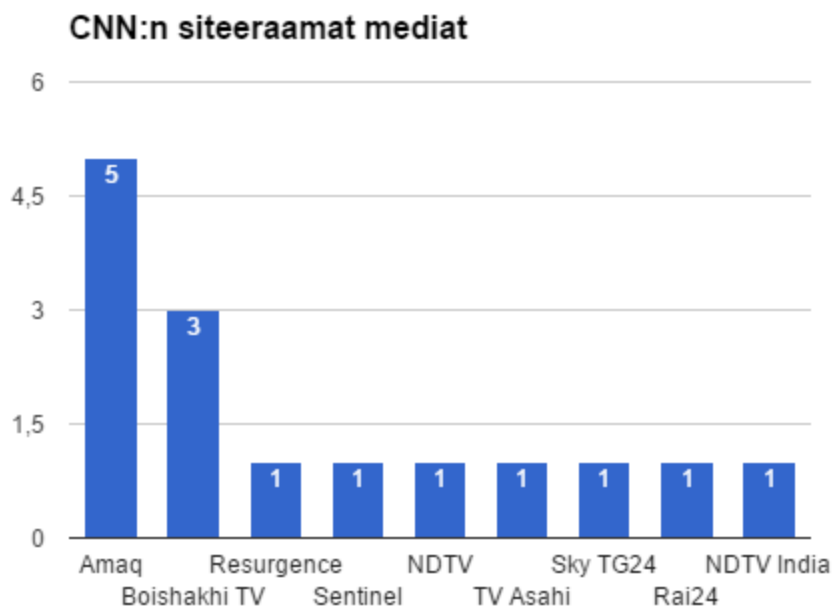
Jutuissa käytetyt viittaukset muihin medioihin vaihtelivat suuresti. Monipuolisimmin siteerauksia käytti CNN, jonka juttuja laadullisessa aineistossa oli eniten. Vähiten siteerauksia käytti Al Arabiya English, jonka viidestä jutusta vain yksi oli oman toimittajan kirjoittama. Muut uutiset olivat uutistoimistomateriaalia. Myös julkaisun oman kirjoittajan jutussa ainoana siteerattuina medialähteinä toimivat uutistoimistot.

Kuvio 14

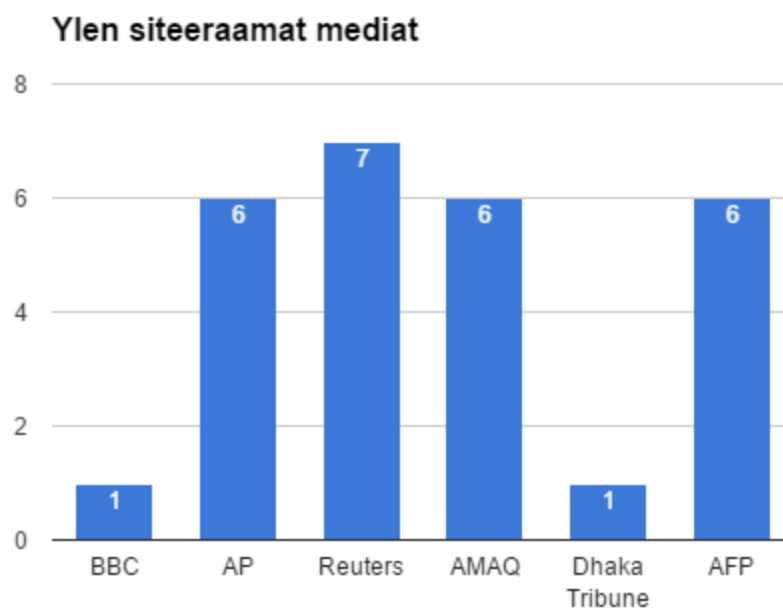
Al Arabiya English ei siteeranut muita medioita, vaan luotti puhtaasti uutistoimistojen tarjoamaan materiaaliin. Oman toimittajan uutistoimistomateriaalin perustuvassa leipäteksteissä siteerattiin kerran AFP:tä ja kerran Reutersia.

Kuvio 15

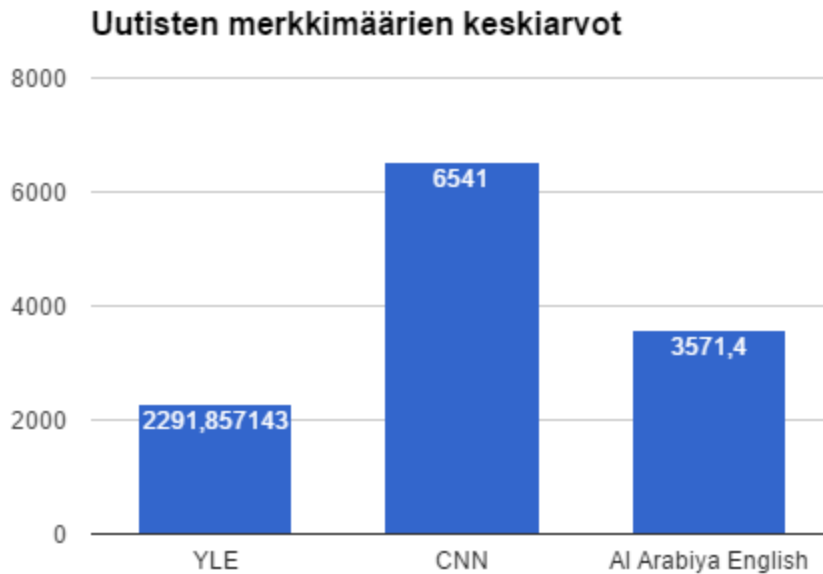
CNN käytti monipuolisimmin siteerauksia muihin medioihin. Määrällisesti eniten se kuitenkin siteerasi Isisiin kytköksissä olevaa Amaqia. Boishakhi TV on bangladeshilainen, TV Asahi japanilainen, NDTV ja NDTV India intialaisia ja Sky TG24 ja Rai24 italialaisia tiedotusvälineitä. Resurgence puolestaan on Intian niemimaan al-Qaidan online-julkaisu ja Sentinel terrorismia vastaan taistelevan West Point's keskuksen julkaisema kokonaisuus.

Kuvio 16

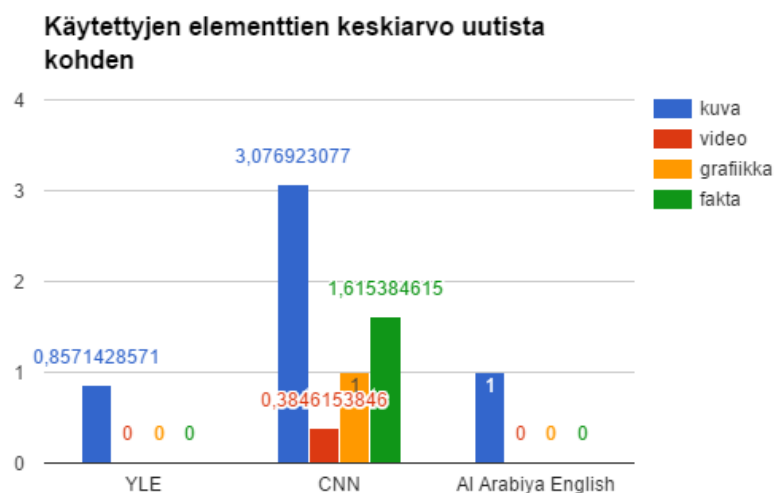
Dhaka-uutisoinnissaan Yle turvautui eniten lainauksiin uutistoimisto Reutersilta. Mielenkiintoista on se, miten uutistoimistot AP, AFP ja Isisiin kytköksissä oleva Amaq ovat saaneet Ylen jutuissa saman verran siteerauksia. Amaq on laskettu mukaan siteeratuksi mediaksi sen takia, että siihen viitataan artikkelissa sanalla “uutistoimisto”. Samanlaisia ilmaisuja Amaqista käytti myös CNN. Al Arabiya English puolestaan käytti myös Amaqin välittämiä tietoja Isisin osallisuudesta iskuun, muttei maininnut jutuissaan Amaqia nimeltä. Uutistoimistojen lisäksi Yle käytti jutuissaan tietoja Ison-Britannian yleisradioyhtiö BBC:ltä ja bangladeshilaiselta Dhaka Tribunelta.

Kuvio 17

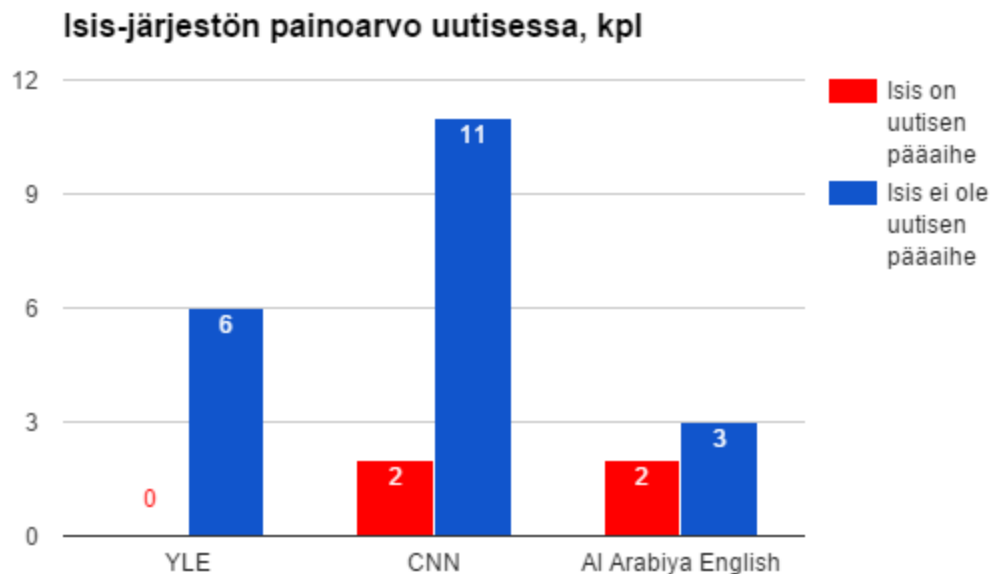
Keskimäärin pisimmät jutut Dhakan iskusta julkaisi CNN, jonka kaikki uutiset olivat yli 3 500 merkkiä pitkiä. Al Arabiya Englishillä merkkimäärät vaihtelivat alle 2 000 merkin pituisista jutuista yli 6 000 merkin artikkeleihin. Ylen julkaisemat uutiset olivat aineiston tasapituisimmat – kaikki alle 3 000 merkin mittaisia. Tässä jaottelussa ei ole huomioitu sitä, että Yleisradio julkaisee uutisensa suomeksi ja kaksi muuta tutkimuskohdetta englanniksi, mikä saattaa osaltaan vähäisesti vaikuttaa juttujen merkkimäärän ja sisällöllisen ulosannin suhteeseen.

Kuvio 18

Elementillisesti monipuolisimmin Dhakan iskusta uutisoi CNN, joka käytti jutuissaan kuvia, videoita, grafiikkaa ja faktalaatikoita. Al Arabiya English ja Yle käyttivät tekstin ohella vain kuvia. Yksi Ylen jutuista oli kuvaton. Kuvaajan luvut esittävät julkaisukohtaisia keskiarvoja. Esimerkiksi CNN:llä jokaisessa jutussa on keskimäärin 0,38 videota.

Kuvio 19

Kaikki kolme tutkimuskohdetta keskittyivät uutisissaan ensisijaisesti muihin asioihin kuin Isis-järjestöön. Pääaiheena Isis oli ainoastaan kahdessa CNN:n ja kahdessa Al Arabiya Englishin jutussa, jotka käsittelevät lähinnä järjestön vaikutusvallan leviämistä Aasiassa. Ylellä Isis ei ollut ainoakaan Dhaka-uutisen pääaihe.

5.2.1 Yle

Yle käytti episodisia kehyksiä kaikissa iskua koskeneissa uutisissa, joissa Isis mainittiin. Iskun tapahtumat käytiin läpi kulloinkin saatavilla olevien tietojen pohjalta, mutta iskuja ei asetettu laajempaan kontekstiin. Lukijalle ei tarjottu esimerkiksi katsausta Bangladeshin yleiseen turvallisuustilanteeseen tai alueella aiemmin tehtyihin väkivaltaisuuksiin. Iskun tapahtumat käytiin jutuissa läpi kliinisesti viranomaisten sekä muiden medioiden ja uutistoimistojen tarjoamien tietojen turvin. Ainoassakaan uutisessa ei ollut paikallisten tai silminnäkijöiden kommentteja. Uutisissa ei myöskään ollut alueella olevien suomalaisten kokemuksia, eivätkä uutiset sisältäneet suomalaisten

poliitikkojen tai viranomaisten kommentteja tai surunvalitteluja. Myöskään ulkoministeriön matkustussuositusten muuttumisesta tai muuttumattomuudesta ei uutisoitu.

Ylen jutuissa ensisijaisena kotouttamisen keinona käytettiin kahdessa jutussa mainittua seikkaa, jonka mukaan yhdeksän suomalaista oli tehnyt matkustusilmoituksen Dhakaan, mutta ulkoministeriöllä ei ollut tarkempaa tietoa alueella olevista suomalaisista. Tällä tiedolla tapahtuma tuodaan lähemmäs suomalaisia mediankuluttajia antamalla ymmärtää, että tapahtuma-alueella oli iskuhetkellä suomalaisia, joten periaatteessa olisi ollut täysin mahdollista, että iskussa olisi voinut olla osallisina suomalaisia – nyt onneksi niin ei käynyt. Oman maan kansalaisten liittäminen uutistapahtumaan tuo panttivankitilanteen lähemmäksi suomalaisia ja tekee uhrien tilanteesta helpommin samaistuttavamman.

Toinen kotouttamisen keino, jota Yle jutuissaan käytti oli viittaukset kansainvälisiin uhreihin, jotka eivät olleet Bangladeshin kansalaisia. Uhreja oli eniten Italiasta, mikä asetti tapahtuman Euroopan kannalta traagiseen kontekstiin. Suomalaisten lukijoiden voi olettaa samaistuvan helpommin italialaisiin kuin bangladeshilaisiin, joiden maa tai kulttuuri ei ole suomalaisille entuudestaan yhtä tuttua. Tätä ulkomaalaisten uhrien korostamista Yle toteutti etenkin toiston avulla. Uhrien kansainvälisyydestä mainittiin kaikissa Yleltä aineistoon päätyneissä jutuissa ja kun panttivankien kansalaisuudet alkoivat selvitä, ne mainittiin järjestelmällisesti kaikissa jutuissa. Samat tiedot uhrien kotimaista toistuvat uutisesta toiseen, minkä lisäksi toistoa oli myös juttujen sisällä. Osassa uutisia mainittiin aluksi, että panttivankien joukossa on ulkomaalaisia ja myöhemmin tekstissä eriteltiin tarkasti, kuinka monta minkäkin valtion kansalaista kahvilahelvetin koki.

Kolmas Ylen käyttämä kotouttamisen keino oli tapahtumapaikan korostaminen jutuissa. Holey Artisan Bakery -kahvila oli ulkomaisten henkilöiden, diplomaattien ja varakkaan keskiluokan suosiossa ja se sijaitsi alueella, jossa on useita suurlähetystöjä. Kahvilan korostaminen jutuissa asettaa tapahtumapaikan suomalaisille tuttuun kontekstiin ja tuo omalla tavallaan esille tilanteen yllätyksellisyyden. Lähes kaikki suomalaiset ovat joskus olleet kahvilassa ja pystyvät samaistumaan syihin, joiden vuoksi sinne mennään: tapaamaan ystäviä, hoitamaan työasioita, viettämään aikaa perheen kanssa, haukkaamaan jotain pientä tai rentoutumaan. Paikkana kahvila on sellainen, jossa voi olla kaikenikäisiä ihmisiä, myös lapsia. Näitä seikkoja ei kuitenkaan suoraan mainita tekstissä, vaan tekstuaaliset keinot ovat lähinnä tapahtumapaikan toistamista. Ylen kirjoittamissa uutisissa mainittu seikka siitä, että kahvila oli etenkin keskiluokan suosiossa auttaa suomalaisia lukijoita

asettamaan tapahtumaa kontekstiin ja samaistumaan uhreihin, jos heidän oma yhteiskunnallinen asemansa on sama tai he tuntevat jonkun kyseisessä asemassa olevan.

Kaikkiaan Yle käytti jutuissaan kotouttamisen keinoja varsin vähän ja kotouttamisen kehys itsessään oli jutuissa heikko. Tämän voi ajatella kertovan siitä, ettei iskua pidetty suomalaisten kannalta merkittävänä tapahtumana, eikä sitä katsottu tarpeelliseksi kotouttaa yhtä paljon kuin jotain muita terrori-iskuja. Sen sijaan Yle suosi jutuissaan muunlaisia kehyksiä, etenkin sellaisia jotka korostivat Bangladeshin viranomaisten lausuntoja ja Isiin yhdistetyn Amaq-nimisen ryhmittymän viestejä. Kaikkiaan uutistoimistoksi tituleeratun Amaqin viesti Isisin osallisuudesta iskuun mainittiin seitsemästä jutusta kuudessa.

“Uutistoimisto Reuters kertoo, että äärijärjestö Isisiä lähellä oleva Amaq-uutistoimisto olisi sanonut Isisin olevan iskun tekijä. Amaq väittää, että yli 20 ihmistä olisi kuollut iskussa.”

Äärijärjestö Isis sanoo hyökänneensä kahvilaan Bangladeshissa – panttivankitilanne jatkuu, Yle, 1.7.2016

Yle käytti jutuissaan sekaisin viranomaiskehystä ja terroristikehystä. Näillä tarkoitan sitä tapaa, jolla molemmat “viralliset” osapuolet, eli iskun nimiinsä ottanut Isis-järjestö ja Bangladeshin viranomaiset saavat äänensä uutisissa kuuluviin. Yhdessä nämä kaksi kehystä loivat aineistoa dominoivan *Isis vastaan viranomaiset* -kehysten, sillä Isisin ja viranomaisten lausunnot olivat keskenään varsin ristiriitaisia. Isis otti iskun nimiinsä pian panttivankitilanteen uutisoinnin jälkeen, mutta Bangladeshin viranomaiset toistuvasti kielsivät sen, että Isis toimisi Bangladeshissa. Sen sijaan viranomaiset pitivät iskun todennäköisinä tekijöinä kotimaisia terroristiryhmittymiä, kuten Jamaeytul Mujahdeen Bangladeshia tai Ansar-al-islamia. Yle ei ottanut jutuissaan kantaa siihen, kumman viestiä se piti luotettavampana, mutta sen jutuissa toistui useamman kerran yhden asiantuntijan kommentti siitä, miten näiden viestien ristiriitaan voi suhtautua:

“Bangladeshissa on paljon paikallisia militantteja ja radikaaleja, joilla ei usein ole siteitä minnekään mutta jotka mielellään iskevät Isisin nimissä, sanoo yhdysvaltalaisen politiikantutkimuslaitoksen Winson Centerin tutkija Michael Kugelman.”

Bangladeshin viranomaiset: Ravintolasta pelastettu 12 panttivankia, Yle, 2.7.2016

Kuukauden aikana julkaistuissa jutuissa ei käynyt ilmi, selvisikö koskaan, kuka iskun todellisuudessa teki, joten vallitseva Isis vastaan viranomaiset -kehys jättää lukijan tekemään omat johtopäätöksensä asiasta. Sama kysymys jäi auki myös muiden tutkimuskohteiden uutissa.

Kaksi muuta Ylen uutisissa dominoinutta kehystä olivat epävarmuuden ja numeerisuuden kehykset. Epävarmuuden kehys korostui etenkin 1.7.2016 julkaistuissa jutuissa, joissa faktan kaltaisina esitetyt asiat eivät olleet täysin varmoja. Jutuissa toistui useita lieventimiä, kuten “ilmeisesti”, “mahdollisesti”, “sanotaan olevan” ja “joidenkin tietojen mukaan”. Uutisissa oli siis kerrottu yksityiskohtia, joita ei ole pystytty varmistamaan, mutta jotka oli silti katsottu tarpeellisiksi uutisoida suuren yleisön tietoisuuteen.

Numeerisuuden kehyksellä puolestaan on päinvastainen vaikutus epävarmuuden kehyksen kanssa. Numeerisella kehyksellä tarkoitetaan tässä tutkimuksessa runsasta lukujen käyttöä uutistekstissä, jolla korostetaan ihmisten osallisuutta tapahtumissa. Esimerkiksi hyökkääjien, panttivankien, kuolleiden panttivankien, kuolleiden hyökkääjien, kuolleiden poliisien ja panttivankitilannetta ratkaisemassa olleiden turvallisuusjoukkojen sotilaiden määrä on ilmoitettu tarkkaan. Vastaavasti kuolleet eroteltiin numeerisesti kansalaisuuden perusteella: yhdeksän italialaista, seitsemän japanilaista, yksi yhdysvaltalainen ja niin edelleen. Lukujen avulla tuotiin esille myös viranomaisten ja Amaqin välisten tietojen eroavaisuuksia. Ylen uutissa kerrottiin, että viranomaisten mukaan iskussa kuoli 20 panttivankia ja kaksi poliisia, kun taas Amaq ilmoitti järjestön tappaneen 24 ihmistä. Täten numeerisuuden kehys ja Isis vastaan viranomaiset -kehys ovat osittain päällekkäisiä.

Huomionarvoinen seikka on se, ettei Yle käyttänyt uutisoinnissaan turvallisuus-, terrorismin vastainen sota- tai islamkehyksiä. Uskontoon viitattiin uutisissa vain kerran Bangladeshin sisäministeri Asaduzzaman Khanin lausunnossa, jossa korostettiin sitä, että hyökkääjät olivat taustaltaan korkeasti koulutettuja, eikä kukaan ollut “islamistien uskonnollisesta koulusta” [madrasa]. Tällä tavoin terrori etäännytettiin uskonnosta. Ylen jutuissa Isisiin viitattiin järjestelmällisesti äärijärjestö-termillä, eikä jutuissa käytetty ilmaisuja, kuten Islamilainen valtio, islamistijärjestö tai ääri-islam, jotka ohjaisivat lukijan yhdistämään terrorismin ja islamin toisiinsa.

Kaikkiaan Ylen uutisointi aiheesta perustui pitkälti uutistoimistojen ja muiden medioiden välittämän materiaaliin – etenkin niiden tarjoamaan numerotietoon ja Bangladeshin viranomaisten ja poliitikkojen sekä Amaqin lausumiin väittämiin.

5.2.2 Al Arabiya English

Al Arabiya English käytti niin ikään uutisoinnissaan erilaisia kotouttamisen keinoja, mutta suoran uutistoimistomateriaalin suosimisen takia uutisten kotouttaminen ei kohdistunut Saudi-Arabiaan, Yhdistyneisiin Arabiemiraatteihin tai edes Lähi-itään, vaan Yhdysvaltoihin ja Länsi-Eurooppaan, mikä puolestaan liittyy kansainvälisten uutistoimistojen kotimaihin. Vaikka uutistoimistot, kuten Reuters ja AP huomioivat uutisoinnissaan monipuolisesti eri alueita, länsi korostuu silti selvästi niiden julkaisemissa teksteissä. Juttuja kotoutettiin länteen muun muassa keskittymällä tapahtumissa mukana olleisiin länsimaalaisiin. Al Arabiya English julkaisi esimerkiksi kokonaisen jutun siitä, miten Britannian ja Bangladeshin kaksoiskansalainen oli ollut lähes kuukauden pidätettynä iskun takia. Jutussa oli äänessä vangitun henkilön brittiläinen asianajaja. Lisäksi eräässä toisessa jutussa mainittiin, että yksi iskun jälkeisessä ratsiassa kuollut mies oli Bangladeshin ja Yhdysvaltojen kaksoiskansalainen.

Kaikkiaan uutistapahtuman kotouttaminen oli Al Arabiya Englishillä hyvin vähäistä, eikä mitään kotoutettu julkaisun kotimaahan tai pääasialliselle ilmestymisalueelle. Kotoutukset länteen olivat löydettävissä, mutta nekin olivat harvassa. Ainoa löydettävissä oleva kotouttamisen keino olivat viittaukset länsimaalaisiin. Tämä tuli esille myös tapahtumapaikan kuvauksessa, jossa Holey Artisan Bakery kuvattiin “länsimaistyylliseksi kahvilaksi”.

Sen sijaan Al Arabiya English käytti jutuissaan ahkerasti muita kehyksiä. Kuten Ylellä myös Al Arabiya Englishillä oli Isis vastaan viranomaiset -kehys, mutta se ei esiintynyt jutuissa yhtä vahvana. Sen sijaan Al Arabiya English käytti lähes kaikissa jutuissaan viranomaiskehystä. Bangladeshin poliitikot ja viranomaiset saivat jutuissa runsaasti tilaa ja puheenvuoroja. Eräs jutuista oli otsikoitu *Bangladesh hostage-takers not ISIS-affiliated*, mikä loi kuvan siitä, että kyseessä on fakta. Tämän käsityksen syntymistä edesauttoi se, ettei lausetta oltu laitettu lainausmerkkeihin. Myöhemmin jutussa paljastui, että kyseessä on Bangladeshin viranomaisten varsin nopeasti

muodostama kanta ja Isisin ilmoitus iskun tekemisestä mainitaan lyhyesti jutun lopussa. Viranomaiskehys on kuitenkin selkeästi terroristikehystä vahvempi.

Toinen Ylen kanssa yhteinen kehys on numeerisuuden kehys, jota Al Arabiya English käytti jutuissaan Yleä maltillisemmin. Al Arabiya Englishin uutisissa mainitaan muun muassa kuolleiden panttivankien ja poliisien määrät samoin kuin kuolleiden ulkomaalaisten määrä ja piirityksen kesto. Kuolleiden kansalaisuuksia jutuissa ei tarkemmin eritelty.

Suurimmasta osasta Al Arabiya Englishin juttuja löytyi sekä episodisia että temaattisia kehyksiä, tosin episodiset kehykset olivat jutuissa vahvempia, eli uutiset keskittyivät iskun tai sen jälkeisten tapahtumien, kuten pidätysten ja ratsioiden kuvaamiseen. Temaattiset kehykset puolestaan liittyivät Bangladeshin lähiaikojen väkivaltaisuuksien kuvaamiseen, mikä asetti iskun osaksi jatkumoa. Temaattiset kehykset liittyivät osin myös jutuissa olleisiin turvallisuuskehyksiin, joilla käsiteltiin nimenomaan Bangladeshin turvallisuutta sen oman maan kansalaisten kannalta.

Kahdesta jutusta oli löydettävissä myös löyhiä islamkehyksiä, mutta jutuissa keskityttiin korostamaan sitä, ettei terrorismilla ole tekemistä uskonnon kanssa. Eräs isä esimerkiksi kuvaili iskuun osallisena olemisesta syytettyä poikaansa henkilöksi, joka käy kuntosalilla, silloin tällöin klubeilla ja käyttää alkoholia. Näillä seikoilla luotiin kuvaa siitä, ettei poika ole erityisen uskonnollinen henkilö. Vastaavanlaista lähestymistapaa käytettiin myös iskun tekijöistä kertovassa jutussa. Siinä korostettiin, miten suurin osa iskun tekijöistä kävi hyvää yliopistoa ja tuli varakkaista perheistä. Tekijöistä annettiin kuva, jonka mukaan he eivät olleet erittäin uskonnollisia ja jos he olivat radikalisoituneet, se oli tapahtunut nopeasti ja huomaamatta. Samasta jutusta löytyi myös yllättävä inhimillistämisen kehys, joka liittyi yhteen iskun tekijöistä. Kyseinen kehys voidaan lukea myös yhdeksi kotouttamisen keinoksi. Jutussa nimittäin korostettiin sitä, miten yksi tekijäksi epäilty nuori mies oli aktiivinen sosiaalisessa mediassa kuten Facebookissa, Twitterissä, Instagramissa ja Snapchatissa, kannatti Liverpoolin jalkapallojoukkuetta ja oli hiljattain eronnut tyttöystävästään. Jutussa mainittiin, että nuorella miehellä oli halu opiskella liiketaloutta ja tytöt pitivät häntä komeana. Lisäksi jutussa tuotiin esille, että nuori tuli varakkaasta perheestä. Edellä mainitut seikat paisti inhimillistävät tekijän mutta tekevät hänestä myös helpommin samaistuttavan, mikä puolestaan liittyy kotouttamiseen. Lukija kiinnostuu jutusta sen kautta, että tekijän elämäntyyli on tiettyjä yhtymäkohtia lukijan omaan elämään. Länsimaalainen lukija pystyy samaistumaan muun muassa sosiaalisen median käyttöön, jalkapallofaniuteen, korkeasti kouluttautumiseen ja monia länsimaita muistuttavaan elintasoon. Se että tekijä kuului Bangladeshin hyvin ansaitsevaan ryhmään

kotouttaa iskua, sillä lukija jää pohtimaan, mikä nuoren elämässä lopulta johti siihen, mitä hän teki. Yleisesti terroristit on länsimaissa mielletty etenkin työttömiksi tai sosiaalisesti syrjäytyneiksi nuoriksi miehiksi, joiden radikalisoitumisen taustalla ovat haastavat tai epätydyttävät elinolot.

Lisäksi jutuista oli löydettävissä myös globaaleja kehyksiä, jotka liittyivät ensisijaisesti uhrien kansainvälisyyden korostamiseen. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota myös Al Arabiya Englishin tapaan käyttää terroristikehystä. Se antoi useassa jutussa äänen terroristeille kertomalla, että Isis on ottanut iskun nimiinsä. Missään jutussa ei kuitenkaan mainittua Amaqia, jolta tiedot olivat peräisin.

5.2.3 CNN

CNN:n käytti jutuissaan huomattavasti enemmän kotouttamisen kehystä kuin Yle tai Al Arabiya English. Sillä oli jutuissaan myös monipuolisemmin sekä temaattisia että episodisia kehyksiä.

CNN:n jutuissa ensisijaiseksi kotouttamisen kohteeksi nousi Yhdysvallat, vaikka aineiston jutut on koottu CNN International Edition -sivun kautta, eli oletuksena olisi voinut olla myös globaalimpi käsittelytapa. Kotouttamiskeinoina CNN käytti Yhdysvaltojen kansalaisten ja Yhdysvaltoihin kytköksissä olevien henkilöiden mainitsemista jutuissa (iskun uhreista kolme opiskeli yhdysvaltalaisissa yliopistoissa), julkaisun omien terrorismianalyttikoiden kommenttien käyttämistä, Yhdysvaltojen viranomaisten lausuntojen uutisointia, Dhakassa asuvan yhdysvaltalaisen haastattelua, silminnäkijähavaintojen raportointia ja kuvailua paikan päältä. Toisin kuin kahdella muulla tässä tutkimuksessa esillä olleella julkaisulla, CNN:llä oli toimittaja raportoimassa Dhakasta.

Vaikka CNN kotoutti Dhakan panttivanki-iskua kahta muuta julkaisua enemmän, ei sen uutisointi ollut pelkästään länsikeskeistä, vaan jutuissa pääsi ääneen myös Bangladeshin viranomaisia ja paikallisia. Uutisissa ei erityisemmin keskitytty länsimaalaisten turvallisuuteen Bangladeshissa, vaan paikallisten kokemaan turvallisuuden tunteeseen. Se, että CNN:n jutut sisälsivät vahvemman kotouttamisen kehyksen kuin Ylellä tai Al Arabiya Englishillä saattaa johtua siitä, että CNN:n uutisointi tapahtumista on tekstielementeiltään monipuolisempaa. Tekstissä ääneen pääsivät niin expatit, paikalliset, poliitikot, poliisit, silminnäkijät ja iskusta selviytyneet henkilöt. Ääni annetaan

myös Amaqille, joka mainittiin viidessä jutussa (kaikkiaan CNN:n juttuja oli aineistossa 13 kappaletta).

CNN:n kotouttamiskäytännöt jakautuvat etenkin kolmelle tasolle: Yhdysvaltain kansalaisten, Yhdysvaltain viranomaisten sekä iskun silminnäkijöiden ja uhrien lausuntoihin. Yhdysvaltain kansalaiset pääsivät ääneen etenkin uhreja käsitelleessä uutisessa *Terror attack in Bangladesh: The victims*. Uutinen alkaa videolla, jossa kerrotaan, että kolme iskussa kuollutta nuorta olivat opiskelijoita yhdysvaltalaisissa yliopistoissa. Videolla pääsevät ääneen muun muassa uhrien ystävät ja tuttavat. Video loppuu yhden haastateltavan toteamukseen: ”Tämä olisi voinut tapahtua kenelle tahansa meistä”. Tekstissä ne uhrin, joilla on siteitä Yhdysvaltoihin esitellään ensimmäisenä. Heistä kertovat tekstipätkät ovat myös pidempiä kuin esimerkiksi japanilaisista tai italialaisista uhreista kirjoitetut kappaleet. Lisäksi Yhdysvaltain kansalaiset pääsivät ääneen myös iskun kulkua käsitelleessä *Dhaka cafe standoff: At least 13 hostages rescued as siege ends* -jutussa, jossa haastateltiin alueella asuvaa yhdysvaltalaista opettajaa.

Yhdysvaltain viranomaiset puolestaan pääsivät ääneen lähes jokaisessa jutussa, jossa mainittiin Isis-järjestön mahdollinen osallisuus iskuun. Yhdysvaltojen viranomaiset pitivät jutuissa epätodennäköisenä sitä, että Isis olisi iskun takana. Nimettöminä pysytelleet viranomaislähteet pitivät todennäköisempänä tekijänä Intian niemimaan al-Qaidaa, koska sillä oli viime aikoina ollut Dhakassa Isistä vahvempi presenssi. Yhdysvaltain viranomaisten mielipide kuitenkin vaihtui sen jälkeen, kun Isis julkaisi väkivaltaisia kuvia, joissa hyökkääjät ovat iskun kohteena olleessa kahvilassa. Tällöin viranomaiset pitivät hetkellisesti Isistä iskun pääepäiltynä. Myöhemmin nimettömät viranomaislähteet muuttivat jälleen kantaansa ja uutisointi kääntyi jälleen pohdinnaksi siitä, olisiko al-Qaida sittenkin iskun takana. Koska viranomaiset esiintyvät jutuissa nimettöminä, ei ole mahdollista varmistaa sitä, antoivatko kommentteja joka kerta samat vai eri henkilöt. Joka tapauksessa Yhdysvaltain viranomaisia käytettiin jutuissa vahvasti yhtenä kotouttamisen välineenä.

Lisäksi iskun kotouttamista tehtiin myös haastatteleamalla iskun uhreja ja silminnäkijöitä. CNN julkaisi 5. heinäkuuta reportaasimaisesti kirjoitetun jutun otsikolla *‘God wants you to die’: Dhaka’s long night of terror*, jossa kuvattiin, mitä kahvilan sisällä tapahtui iskun aikana. Juttu pohjautui ensimmäisen ja toisen käden lähteiden kautta saatuihin kertomuksiin tapahtumista, silminnäkijälausuntoihin ja iskusta julki tulleisiin tietoihin. Jutussa kuvattiin, miten ihmiset yrittivät karkuun kahvilasta hyppäämällä alas katolta, piiloutuivat pieneen vessaan tai jäivät jumiin kahvilan yleisötiloihin. Jutussa kerrotaan myös tarkkoja yksityiskohtia siitä, mitä panttivangeille tehtiin.

Esimerkiksi yksi panttivangeista sidottiin räjähteiden kanssa tuoliin, ja iskun tekijät ilmoittivat käyttävänsä tätä ihmiskilpenä. Uhreista myös kerrottiin tunteisiin vetoavia seikkoja: yksi oli raskaana, toinen menossa naimisiin ja kolmas viettämässä poikansa syntymäpäiviä. Edellä mainitut yksityiskohdat vetoavat lukijaan ja tarjoavat tälle mahdollisuuden samaistua panttivankeihin näiden elämäntilanteen kautta. Muissa CNN:n jutuissa vastaavaa inhimillisyyden kautta kotouttamista harjoitettiin muun muassa kertomalla, mitä uhreille tehtiin, miten he yrittivät paeta ja miten heidän läheisensä reagoivat. CNN oli tutkimuskohteista ainoa, joka kertoi, että suurin osa iskussa kuolleista panttivangeista tapettiin puukottamalla tai hakkaamalla.

CNN:n kotouttamiskehys lukeutui suurimmaksi osaksi episodisiin kehyksiin, kuten monet muutkin sen Dhaka-uutisten kehykset. Terroristikehys ja islamkehys olivat ainoat, joissa temaattiset kehykset saivat suuremman roolin kuin episodiset. Tämä johtuu pitkälti siitä, että CNN kyseenalaisti jutuissaan niin Amaqin kuin Bangladeshin viranomaisten ilmoittamia tietoja iskun tekijästä. Al-Qaidaa pidettiin CNN:n jutuissa pitkään yhtenä mahdollisena iskun organisoijana, minkä tueksi esitettiin katsaus Bangladeshin viime aikojen väkivaltaisuuksiin. Jutuissa ei kuitenkaan missään vaiheessa esitetty al-Qaidan osallisuutta ehdottomana totuutena, vaan jutuissa esiteltiin kolme todennäköisintä tekijävaihtoehtoa eli Isis, al-Qaida ja Bangladeshin kotimaiset äärijärjestöt sekä käytiin läpi niiden viime aikojen aktiivisuutta ja vaikutusvaltaa Bangladeshissa. Islamkehysten temaattisuus puolestaan liittyy siihen, että CNN:n uutisissa huomioitiin myös iskujen ajoittuminen muslimien pyhän kuukauden ramadanin ajalle ja avattiin kuukauden merkitystä sekä siihen liittyviä tapoja. On huomioitava, että tätä islamkehystä ei yhdistetty terroristikehykseen, vaan kyseinen islamkehys oli osa iskun inhimillistämistä ja kuvausta siitä, miten se vaikutti muslimienemmistöisen Bangladeshin väestöön ja asetti iskun osaksi ramadanin aikana ympäri maailmaa tehtyjen iskujen sarjaa.

CNN:llä terroristikehysten ohien lukeutuu myös Ylellä ja Al Arabiya Englishillä käytetty Isis vastaan viranomaiset -kehys. Tosin CNN:n versio kehyksestä erosi Ylen ja Al Arabiya Englishin kaksinapaisesta asetelmasta siten, että CNN:n malli oli kolminapainen, jossa vastakkain olivat Isis, Bangladeshin viranomaiset ja Yhdysvaltojen viranomaiset. Tätä kehystä käytettiin 12 jutussa (yhteensä CNN:n aineistossa juttuja oli 13). Tosin on mainittava, että jutuissa pääsivät selvästi eniten ääneen Bangladeshin viranomaiset ja kahden muun tahon esitykset tuotiin esille varsin lyhyesti. Isisin edustajilta tai Yhdysvaltain viranomaisilta ei ollut uutisissa suoria sitaatteja. Sen sijaan Bangladeshin viranomaiset esiintyivät jutuissa usein koko nimillään ja heiltä oli jutuissa

suoria sitaatteja. Juttuja hallitsikin vahvasti viranomaiskehys, joka keskittyi Bangladeshin edustajien näkökulmaan iskun tapahtumista ja maan turvallisuustilanteesta.

Toisin kuin Yleltä tai Al Arabiya Englishiltä, CNN:n jutuista löytyi myös terrorismin vastaisen sodan kehyksiä, jotka tulivat ilmi Bangladeshin turvallisuustilanteen kuvauksessa ja poliitikkojen reaktioissa ([Bangladeshi Prime Minister Sheikh] *Hasina said she would form anti-terrorism committees with the police and the public to help identify potential terrorists and plots*). Lisäksi CNN:n käytti iskua käsittelevissä videoissaan *War Against Terrorism* -vinjettiä. Kuten aiemmin tuotiin ilmi, CNN:n jutuista oli löydettävissä myös islamkehyksiä. Osa niistä loi kenties tahtomattaan siltaa terrorismin sekä uskonnon ja kielen välille. Esimerkiksi eri terroristijärjestöjä kuvailevissa jutuissa käytettiin termiä “islamist militant” eli islamistimilitantti, mikä liittää asiaan perehtymättömän lukijan mielessä terrorismin uskontoon. Lisäksi toisin kuin Yle tai Al Arabiya English, CNN uutisoi tiedon, jonka mukaan hyökkääjien kuultiin huutaneen “Jumala on suuri” [Allahu Akbar] iskiessään kahvilaan. Tämä yhdistää terrorismin paitsi uskontoon niin myös arabian kieleen.

CNN:llä oli uutisissaan myös numerotietoa, mutta ne eivät korostuneet teksteissä yhtä vahvasti kuin Ylellä tai Al Arabiya Englishillä, joten merkittävää numeerisuudenkehystä ei CNN:llä muodostunut.

5.2.4 Yhteenveto

Laadullisen aineiston uutisissa havaittavat kehykset olivat yllättävän samanlaisia. Viranomaiskehys oli kaikilla vahva samoin kuin Isis vastaan viranomaiset -kehys. Sen sijaan kotouttamisen kehyksen voima vaihteli suuresti eri julkaisujen välillä. Ehdottomasti eniten Dhakan iskua kotoutti CNN, toiseksi eniten Al Arabiya English ja vähiten Yle.

Julkaisuittain jaettuna käytetyt kotouttamisen keinot olivat seuraavat:

Yle: tapahtuman liittäminen oman maan kansalaisiin, tapahtuman liittäminen eurooppalaisiin
--

Al Arabiya English: tapahtuman liittäminen länsimaalaisiin, tunteisiin vetoaminen, kotimaisten toimijoiden kommenttien raportointi
CNN: tapahtuman liittäminen oman maan kansalaisiin, tunteisiin vetoaminen, kotimaisten toimijoiden kommenttien raportointi

Lisäksi kaikki edellä mainitut korostivat tavalla tai toisella tapahtumapaikan länsimaisuutta ja asiakaskunnan hyvää yhteiskunnallista asemaa. Yhtenä kotouttamiskeinona käytettiin myös uhrien kansainvälisyyden toistamista.

Kotouttamiskehityksen lisäksi aineistossa olevista jutuista löytyi myös seuraavia kehyksiä:

Yle: terroristi, viranomaiset (Bangladesh), Isis vastaan viranomaiset (kaksinaapainen), epävarmuus, numeerisuus
Al Arabiya English: terroristi, viranomaiset, Isis vastaan viranomaiset (kaksinaapainen), numeerisuus, turvallisuus (Bangladesh), globaali, islam
CNN: viranomaiset (Bangladesh), Isis vastaan viranomaiset (kolminapainen), islam, terrorismin vastainen sota, inhimillinen kärsimys

Kaikilla kolmella tutkimuskohteella korostui viranomaiskehys Bangladeshin kontekstissa. Tätä kehystä korostivat myös juttujen kuvitukset, joista suurin osa esitti turvallisuusjoukkojen sotilaita kaduilla. Lisäksi kaikkien kolmen julkaisun kesken yhteistä oli vahva Isis vastaan viranomaiset -kehys.

Ylen kohdalla kiinnostavaa oli etenkin tiettyjen kehysten ja kotouttamistapojen puuttuminen. Ylen jutut olivat keskimäärin muita lyhyempiä, mikä kertoo myös uutisaiheen arvottamisesta. Jos aihe olisi katsottu suomalaisen yleisön kannalta tärkeäksi, jutut olisivat todennäköisesti olleet pidempiä ja aiheen käsittelytapa monipuolisempi. Al Arabiya Englishin kohdalla kiinnostavaa oli se, että aineiston jutut eivät tarjoa globaaliin uutisaiheeseen Lähi-idän näkökulmaa, vaan heijastavat länsimaista katsantokantaa. CNN:n aineiston uutiset huomioivat monipuolisesti tapahtuman eri kontekstit ja keskittyivät kuvaamaan myös uhrien ja paikallisten kokemuksia. CNN:n vahva kotouttamisen kehys saattaa osittain johtua siitä, että uhreilla oli yhteyksiä Yhdysvaltoihin, jolloin

tapahtuma on Yhdysvaltain näkökulmasta merkittävämpi ja siten sen kotouttamisen tarve on suurempi. Suomella tai Lähi-idällä vastaavaa kytköstä ei ollut, mikä näkyi aiheen varsin numeerisessa ja kliinisessä käsittelytavassa.

Kolmen julkaisun eriävät tavat suhtautua iskuun tulevat parhaiten esille otsikoissa. Yle ja Al Arabiya English kirjoittavat Bangladeshin iskusta, kun taas CNN käyttää ilmaisua Dhakan isku. Jälkimmäinen tapa kohdistaa isku tiettyyn kaupunkiin, ensin mainittu tiettyyn valtioon. Ylen ja Al Arabiyan otsikointi viittaa siihen, etteivät niiden lukijat todennäköisesti tiedä, missä Dhaka on ja sen vuoksi on päädytty nimeämään isku maan eikä kaupungin mukaan. Tämä poikkeaa aiemmista iskujen nimeämisistä, jotka ovat perustuneet kaupunkeihin tai tarkempaan tapahtumapaikkaan (Nizzan isku, Pariisin isku, Charlie Hebdo -isku, Bagdadin isku ja niin edelleen).

Peruspiirteiltään kotouttamisen keinot olivat kaikilla kolmella julkaisulla samankaltaisia, mutta niiden vahvuudet vaihtelivat. Yhtäläisyyksiä löytyi myös tutkimuskohteiden jutuissa esiintyneistä pääkehyksistä. Suurimmat erot koskivat temaattisten ja episodisten kehysten käyttöä ja aiheen kokonaiskäsittelyä. Lisäksi aineistosta kävi selkeästi ilmi, että uutisvirta Bangladeshistä Ylen yleisölle oli huomattavasti pienempi ja kapeakatseisempi kuin CNN:n ja Al Arabiya Englishin kautta kulkenet uutisvirrat. Tämä koskee niin juttujen määrää, pituutta kuin iskun asettamista kontekstiin.

6. Pohdinta ja päätelmät

Tässä luvussa käyn läpi, mitä määrällisen ja laadullisen tutkimuksen yhdistelmällä saatiin esiin tutkimuskohteena olevasta aineistosta. Tämä luku tarjoaa vastaukset myös tutkimuskysymyksiini. Lisäksi tuon esille tutkimusta rajoittaneet tekijät sekä tutkimuksen kannalta olennaiset eettiset seikat. Lopuksi esittelen mielenkiintoisia jatkotutkimuskohteita.

Tutkimukseni olennaisimpiin löydöksiin kuuluvat eri elementtien käytön vahvat vaihtelut, vallitsevien kehysten yhtäläisyydet ja kotouttamisen vahvuuden eroavaisuudet.

Aineiston perusteella sain varsin kattavan vastauksen ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni, joka käsitteli tutkittavina olevien medioiden Isis-juttujen elementtien määrällisiä eroavaisuuksia. Verkkouutisten juttuelementtien määrälliset erot olivat yllättävän suuret ja eri elementtien suosio vaihteli paljon Al Arabiya Englishin, CNN:n ja Ylen kesken.

Määrällisen aineiston analyysin perusteella voidaan sanoa, että monipuolisimmin verkossa toimivia elementtejä käytti CNN. Erilaisten elementtien käyttö paitsi tuo juttuun monipuolisuutta myös lisää jutun todistusarvoa. Etenkin aikana, jolloin kuluttajat ovat skeptisiä median välittämien uutisten totuudenmukaisuudesta, pystytään esimerkiksi tekstiä tukevien kuvien, videoiden ja grafiikan avulla mahdollisesti parantamaan jutun uskottavuutta. Kuvat ja videot toimivat todistusaineiston lisäksi myös tapahtumien inhimillistämisessä. Se että luet kymmenien kuolleen iskussa saa aikaan erilaisen reaktion kuin se, että luet iskusta ja näet videolta sen jättämät tuhot.

Lisäksi videot, interaktiivisuus ja reaktiivisuus ovat internetissä tapahtuvan tiedonvälityksen spesiaaleja piirteitä, joiden hyödyntäminen voisi palvella niin kuluttajia kuin mediataloja. Verkossa on syytä uutisoida verkon ehdoilla, jotta kuluttajat löytävät tuotteen ja kokevat sen kuluttamisen mielenkiintoiseksi. Uutisten ei siis tarvitse objektiivisuuden tai vakavastiotettavuuden nimissä turvautua vanhoihin kaavoihin, sillä verkkospesifit ratkaisut eivät automaattisesti syö jutun uskottavuutta – toki ne saattavat olla kalliimpia toteuttaa.

Kiinnostavaa määrällisen aineiston analyysissä oli etenkin se, että Yle ja Al Arabiya English eivät juurikaan käyttäneet verkkouutistensa osana videoita, vaikka niillä on televisiotoimintaa. Ylen ja Al Arabiya Englishin Isis-uutiset muistuttivatkin elementteiltään perinteistä lehtijutun kaavaa, eli jutut

muodostuivat tekstistä ja still-kuvasta. On toki ymmärrettävää, että medioita sitovat tietyt eettiset ja moraaliset koodistot, jotka koskevat esimerkiksi ruumiiden tai väkivallan näyttämistä, mutta kuten aiemmin todettiin, aineistossa olevat Isis-uutiset jakautuivat monille eri osa-alueille, joten videoiden vähäisyys ei selity yksistään sillä, että kyseisellä medially ei ole paikan päällä edustajaa tai alueelta saatava materiaali on liian raakaa julkaistavaksi.

Videoiden käytön vähäisyys korostui myös laadullisen aineiston Dhaka-uutisissa, joissa videota käytti ainoastaan CNN. Ylellä ei ollut kaikissa Dhaka-uutisissaan edes kuvaa tai sitä korvaavaa lokaattoria.

Määrällisessä aineistossa korostui myös se, miten Isis ujuttautuu uutisoinnin eri aihe-alueille, eikä järjestön käsittely rajoitu sen iskuista ja toiminnasta tai järjestöä vastaan tehdyistä vastatoimista kertoviin artikkeleihin. Tämä herättää kysymyksen siitä, onko Isisin jatkuva mainitseminen eri asiayhteyksissä tarkoituksenmukaista. Palveleeko se lukijaa vai ovatko Isis-mainintojen edut suurempia itse järjestölle, joka saa median kautta huomiota toimilleen ja ideologialleen. Nämä maininnat eivät tunnu yksittäisten juttujen kohdalla merkittävältä Isisin pussiin pelaamiselta, mutta laaja aineisto osoittaa, miten yleistä Isisin mainitseminen uutisten sivulauseissa on. Tästä kertoo se, että suurimmassa osassa aineiston artikkeleita Isis ei ollut uutisen pääaihe.

Aineistosta havaittu Isisin ujuttautuminen arjen eri osa-alueille selittää osaltaan myös, miksi terrorismitutkimuksen ja Isis-tutkimuksen kenttä on hajanainen ja perinteiset tutkimusrajat ylittävä. Isis ei pelaa pelkästään mediapeliä, vaan se haluaa luoda oman näkemyksensä mukaisen yhteiskunnan. Jatkossa aihealueiden rajat ylittävien tutkimusten tekeminen on entistä tärkeämpää, jotta Isis-järjestön toiminnasta ja sen vaikutuksista saadaan kattavaa ja luotettavaa tutkimustietoa.

Määrällisen tutkimuksen näkökulmasta tämä tutkimus paljasti, miten erilaisin elementein verkkouutisointia toteutetaan. CNN oli eri juttuelementtien käytössä aivan eri luokassa kuin kaksi muuta aineistoon päätyntä julkaisua. Tutkimustulokset myös puoltavat vahvasti käsitystä siitä, että verkkouutisia usein kohdellaan toteutustapojen osalta kuten printtiuutisia, eli ne koostuvat kuvasta ja tekstistä.

Huomionarvoista on myös se, millaisella volyymilla Isis-järjestö ylipäättään mainittiin tutkimuskohteena olevien julkaisujen uutisissa. Aineistoon päätyneiden artikkelien määrä vaihteli suuresti eri medioiden välillä. Esimerkiksi Yle mainitsi jutuissaan Isisin huomattavasti harvemmin

kuin CNN ja Al Arabiya English. Tämä on nähtävissä suoraan aineiston juttujen jakautumisesta eri tutkimuskohteiden kesken. Ylellä Isis mainittiin 65 jutussa, CNN:llä 184 jutussa ja Al Arabiya Englishillä 255 jutussa. Luvut eivät kerro, kuinka laajasti tutkimuksen kohteena olleet mediat kirjoittivat erilaisista uutistapahtumista kuten terrori-iskuista. Luvut kertovat ainoastaan sen, kuinka monessa jutussa kyseiset mediat tarjosivat Isis-järjestölle mediajulkisuutta heinäkuussa 2016. Täten voidaan sanoa, että Yle piti järjestöä esillä huomattavasti vähemmän kuin kaksi muuta tutkimuskohdetta. Siihen tämä tutkimus ei pysty vastaamaan, johtuuko tulos esimerkiksi tietoisista toimituksissa tehdyistä päätöksistä, juttujen yleiseen määrään vaikuttaneista resurssirajoituksista tai puhtaasta sattumasta. On syytä muistaa, että Ylellä kuten kahdella muullakin tutkimuskohteella Isis mainittiin lyhyesti myös jutuissa, jotka liittyivät täysin muihin aiheisiin kuin esimerkiksi terrorismiin tai sisäiseen turvallisuuteen. Tämä viittaa siihen, että toimituksissa ei oltu juttujen julkaisuhetkellä kiinnitetty erityistä huomiota siihen, millaisissa jutuissa Isis on syytä mainita nimeltä.

Tutkimukseen käytetty laadullinen aineisto antoi vastauksia toiseen ja kolmanteen tutkimuskysymykseeni, jotka kuuluivat: ”miten Al Arabiya English, CNN ja Yle käyttivät kotouttamisen kehystä Dhakan panttivanki-iskun uutisoinnissa” ja ”mitä muita kehyksiä edellä mainitut julkaisut käyttivät Dhaka-uutisoinnissa”.

Laadullisen aineiston analyysi vahvisti muiden tutkijoiden aiempia havaintoja siitä, että kotouttaminen on sitä vahvempaa, mitä vahvemmin julkaisun kotimaa on sidoksissa uutistapahtumaan. CNN:n kohdalla uutisten kotouttamista vahvistivat Yhdysvaltoihin kytköksissä olleet uhrit ja Yhdysvaltojen Isisiä vastaan käymä sotilaallinen kamppailu.

Laadullinen aineisto toi myös esille sen, miten uutistekstin alkuperäislähde, tämän tutkimuksen tapauksessa uutistoimisto, vaikuttaa jutun kotouttamiseen. Tästä esimerkkinä Al Arabiya Englishin vahva suorien uutistoimistojuttujen käyttö, joka kotoutti Dhakan iskun länteen. Kiinnostavaa oli myös se, että Dhakan iskua ei käsitelty lainkaan Lähi-idän näkökulmasta. Tämä tosin oli odotettavissa aiheesta aimmin tehtyjen tutkimusten tulosten perusteella. Myös Ylen kohdalla uutistoimistolähteisiin nojautuminen kuului läpi tekstistä, sillä kotoutukset Suomeen olivat varsin vähäisiä ja jutut pohjautuivat pitkälti erilaisten lukujen toisteluun. Se että tapahtuma uutisoitiin Suomessa johtuu todennäköisesti pitkälti uutiskriteereistä. Tapahtuma oli kielteinen, yllättävä, poikkeuksellinen ja se asettui osaksi kesällä tehtyjen iskujen jatkumoa.

Kuten aiemmista tutkimuksista on käynyt ilmi, kehykset vaihtelevat eri julkaisujen välillä. Tähän vaikuttavat yllä mainitut kansalliset intressit sekä muun muassa maantieteellinen sijainti, toimitustyön käytännöt ja saatavilla olevat lähteet. Kaiken kaikkiaan CNN:n, Ylen ja Al Arabiya Englishin laadullisen aineiston uutiset käsittelivät melko samoja aiheita, mutta toteutustavat ja painotukset vaihtelivat. Useimmiten tutkimuksen kohteina olleet mediat päätyivät käyttämään Dhaka-jutuissaan episodisia kehyksiä.

Laadullisen analyysin aineistosta paistoi läpi myös viranomais- ja länsikeskeisyys. Dewesternization-ajatuksiin peilaten tämä on kielteinen havainto. Varsinkin kun ottaa huomioon, että yksi aineiston julkaisuista on arabimedia ja uutisoitava isku tapahtui Aasiassa. Toisaalta on myös huomioitava, että vaikka kotouttaminen kohdistui tutkittavilla medioilla länteen, kotouttamisen kehykset eivät olleet erityisen vahvoja.

Se että Yle ja CNN kotouttavat länteen, johtuu todennäköisesti itseidentifikaatiosta, eli siitä mihin suurempaan ihmisjoukkoon samaistumme. Ensin voimme identifioitua alueellisesti, sitten kansallisesti ja sen jälkeen laajempien maantieteellisten alueiden tai kulttuurirajojen avulla. Tapahtuman laajempi kotouttaminen länteen esimerkiksi uutistoimistomateriaalissa kertoo siitä, että ihmisyyttä itsessään ei pidetä vielä tarpeeksi samaistuttavana yksikkönä. Toisaalta kotouttaminen tapahtuu usein ilman tietoista harkintaa saatavilla olevan aineiston ohjaamana. Esimerkiksi kielierojen takia on helpompaa haastatella maamiestä kuin sellaista henkilöä, jonka kanssa ei löydy yhteistä kieltä. Tämä tilanne korostuu etenkin aikakautena, jolloin juttuja tehdään nopeasti verkkoon ja kommentteja etsitään puhelimitse tai sosiaalisen median kautta. Al Arabiya Englishin länteen kohdistama kotouttaminen johtuu niin uutistoimistolähteiden suorasta käytöstä kuin siitä, että se on keskittynyt palvelemaan ensisijaisesti englanninkielistä yleisöä, jonka se todennäköisesti olettaa asuvan lännessä.

Täten voidaan tehdä alustava arvio siitä, että englanninkielisessä mediassa länsi on edelleen keskiössä, vaikka englantia puhutaan varsin yleisesti ympäri maailmaa. Mahdollisuuksia monipuolisempaan tai puhtaasti globaaliin käsittelytapaan on siis olemassa. Eri asia on, onko se taloudellisesti kannattavaa.

Lisäksi on todettava, että länsi näyttää olevan yksi uutiskriteeri. Esimerkiksi Euroopassa tehdyt iskut saivat kaikilla kolmella julkaisulla enemmän näkyvyyttä kuin Aasiassa tapahtuvat

väkivallanteot. Bagdadin iskun uutisoinnissa Al Arabiya English oli kahta muuta mediaa ahkerampi, mutta jälleen on todettava, että se tukeutui pitkälti valmiiksi toimitettuun uutistoimistomateriaaliin.

Toisin kuin esimerkiksi Gerhardsin ja Schäferin terrorismitutkimuksessa, omassa tutkimuksessani ei ollut havaittavissa selkeää eroa kaupallisten ja valtiollisten toimijoiden välillä. Esimerkiksi Ylen ja Al Arabiya Englishin tavat uutisoida Isis-järjestöstä olivat verrattain samanlaisia, vaikka toteutettujen uutisten määrät vaihtelivat niiden välillä suuresti.

Laadullinen aineisto osoitti myös, miten tärkeä rooli Amaqilla on Isis-järjestön äänitorvena. Ainutkaan tutkittu julkaisu ei tuonut esille Amaqin propagandistisia tarkoituksia ja osa tutkimuskohteista viittasi siihen suoraan uutistoimistona. Tämä piirre on erittäin häiritsevää, sillä se luo Amaqille auktoriteettiaseman ja luo ihmisiin pelkoa, vaikka Isis-järjestö ei oikeasti olisi iskun takana. Vuonna 2016 käytetyt journalistiset päätökset omalta osaltaan auttoivat Amaqia legitimoimaan asemansa ”luotettavan tiedon tarjoajana”. Positiivista on se, ettei Amaqin tekemiä julistuksia julkaistu sellaisenaan. Propagandistiset sanavalinnat eivät siis suoraan tavoittaneet joukkoviestinten kuluttajia.

Yleisesti tämän tutkimuksen pohjalta voidaan päätellä, että Isis-uutisointi heinäkuussa 2016 oli varsin homogeenistä. Kaikki kolme tutkimuskohdetta uutisoivat pitkälti samoista tapahtumista ja ilmiöistä. Painotuksissa ja näkökulmissa oli jonkin verran eroja, mutta mitään erityisen huomattavia poikkeamia ei ilmennyt. Tutkimustulokset vahvistavat käsitystä siitä, että uutistapahtuman kotouttaminen on sitä voimakkaampaa, mitä enemmän kytköksiä julkaisun emomaalla on tapahtuma-alueeseen. Lisäksi tutkimustulokset puoltavat näkemystä siitä, että Isis-uutisoinnissa käytetään melko samanlaisia kehyksiä. Tämän tutkimuksen aineistossa dominoivat etenkin viranomaiskehykset, jotka ovat nousseet esiin muissakin tutkimuksissa. Toinen voimakas kehys oli Isis vastaan viranomaiset -kehys, jonka avulla käsiteltiin sitä tosiasiaa, että vakuuttavia todisteita iskun tekijästä ei tuntunut heinäkuussa olevan tarjolla.

6.1 Tutkimuksen rajoitukset

Tätä tutkimusta koskevat tietyt rajoitukset, jotka on syytä ottaa huomioon. Ensinnäkin tutkimus kohdistuu kolmen median Isis-järjestöä koskevaan verkkouutisointiin ajalla 1.7.–31.7.2016.

Tutkimuksessa esitetyt tiedot ja päätelmät koskevat ainoastaan edellä mainitut kriteerit täyttäviä juttuja, eikä tämän tutkimuksen perusteella voida tehdä laajempia aukottomia yleistyksiä Isis-uutisoinnin juttuelementeistä tai medioiden harjoittamasta kehystämisestä tai Isis-uutisten kotouttamisesta. Tuloksia voidaan kuitenkin pitää suuntaa antavina.

Tämän tutkimuksen toteuttamisessa on pyritty äärimmäiseen huolellisuuteen aineiston keräämisessä, käsittelyssä, lajittelussa ja analyysissä. On kuitenkin mahdollista, että osa aineistoon sopivista uutisista on jäänyt tämän tutkimuksen ulkopuolelle teknisten syiden takia. Tutkimukseen ei ole myöskään saatu mukaan sellaisia juttuja, jotka on mahdollisesti poistettu tutkimuskohteena olleiden julkaisujen verkkosivuilta ennen aineiston keräämistä. Aineisto edustaakin ennen kaikkea sitä, millainen historiallinen jälki Al Arabiya Englishin, CNN:n ja Ylen heinäkuun 2016 Isis-uutisoinnista jäi lukijoiden saataville verkkoon. Tutkimuksessa käytetty materiaali on sellaista, johon tavallisella lukijalla on edelleen pääsy omalla laitteellaan.

6.2 Tutkimusetiikka

Tutkimuseettisistä syistä tässä tutkimuksessa ei ole tuotu esille uutisia kirjoittaneiden toimittajien nimiä, sillä tiettyjen medioiden kohdalla kirjoittajajoukko oli melko pieni, eikä analyysissä ilmennyt kirjoittajaspesifisiä käytäntöjä, minkä takia yksittäisten toimittajien ratkaisujen pohtiminen ei ole tarpeenmukaista tutkimuskysymyksiin vastaamiseksi.

Toinen huomionarvoinen asia on se, että vaikka olen itse työskennellyt ulkomaantoimituksissa, en tunne tässä tutkimuksessa käsiteltyjen uutisten kirjoittajia, eikä minulla ole työsuhdetta tai muuta yhteistyötä tutkimuskohteina olevien medioiden kanssa.

6.3 Mitä vielä pitäisi tutkia

Tässä tutkimuksessa ei aiheen rajauksen takia ollut mahdollisuutta perehtyä kaikkiin aineistosta nousseisiin kiinnostaviin piirteisiin, jotka toistuvat myös laajemmin Isis-uutisoinnissa eri medioissa. Seuraavaksi käyn läpi, mitä muita tutkimuksen arvoisia näkökulmia omasta aineistosta nousi esille.

Aineistosta oli havaittavissa laaja sosiaalisen median kanavista napattujen upotusten, etenkin Twitter-mikroblogipalvelusta pomittujen twiittien käyttö osana uutisointia. Twiittiupotusten kautta muun muassa poliitikot pääsivät lausumaan mielipiteitään ilman jatkokysymysten mahdollisuutta. Tämä tapa näyttää entisestään yleistyneen Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpin ahkeran Twitterin käytön myötä. Poliitikkojen lisäksi Twitterin kautta pääsevät ääneen tavalliset ihmiset, jotka raportoivat tapahtumia iskupaikoilta tai niiden lähistöltä. Vastaavasti viranomaiset viestivät iskujen aikana ahkerasti Twitterissä, mikä näkyy upotusten määrissä. Lisäksi uutisiin on nostettu myös ihmisten reaktioita uutistapahtumiin. Terrorismiuutisoinnissa käytettävät sosiaalisen median upotukset ovat ehdottomasti jatkotutkimuksen arvoinen aihe, sillä niiden käyttö muokkaa tapaa, jolla kommentteja saadaan. Ennen toimittajat ottivat yhteyttä ja kysyivät kysymyksiä, mutta nyt yksilöt voivat itse päättää millaisen viestin he julkisuuteen saavat ja millaisin ehdoin. Tämä koskee etenkin poliitikkoja. Vastaavasti tavallisten, ei julkisuudessa olevien henkilöiden twiittien käyttö on huomionarvoista etenkin siitä näkökulmasta, ovatko he tietoisia siitä, että heidän kirjoittamansa mielipiteet voivat päätyä median kautta miljoonien lukijoiden tietoon ja aiheuttaa niin positiivisia kuin negatiivisia seurauksia.

Toinen jatkotutkimuksen arvoinen aihe on perehtyä siihen, millaisten uutisten yhteydessä Isis mainitaan. Tässä tutkimuksessa käytetyssä aineistoissa etenkin CNN:n kohdalla korostui Isisin mainitseminen parilla lauseella uutisissa, jotka eivät suoraan käsitelleet järjestöä tai sen toimintaa. Mielestäni olisi tärkeää selvittää, miten laajasti Isis saa näkyvyyttä julkisuudessa näiden muutaman lauseen mainintojen takia.

Kolmas ehdottamani jatkotutkimuksen kohde on Amaqin rooli uutisvälityksessä ja sen kohtelu uutistoimistoon verrattavana auktoriteettina. Etenkin Amaqin tituleeraaminen uutisissa uutistoimistona, antaa ryhmittymän väitteille vaikutusvaltaa. Lisäksi käytäntö saattaa myös loata uutistoimistojen mainetta totuuteen pohjautuvan tiedon levittäjinä, jos propagandistisiin tarkoituksiin tähtäävällä ryhmittymällä on sama titteli. Lisäksi olisi myös mielenkiintoista ja tarpeellista tutkia sitä, miten Amaqin kutsuminen uutistoimistoksi vaikuttaa siihen, miten lukijat Amaqin välittämään tietoon reagoivat: pitävätkö he sitä totuutena vai ymmärtävätkö he, että sanoma voi olla väritynyt palvelemaan terroristien tarkoitusperiä.

Neljänneksi jatkotutkimuskohteeksi ehdotan länsikeskeisyyden tutkimista ulkomaan uutisissa. Onko länsikeskeisyys uutistuotannon globaali normi? Entä toteutetaanko uutisoinnin länsikeskeisyyttä myös varsinaisen lännen ulkopuolella? Erityisen mielenkiintoista asiaa olisi tutkia nimenomaan

terrorismin näkökulmasta. Millaisia painotuksia länessä tapahtuneet iskut saavat suhteessa ei-läntisissä maissa tapahtuneisiin esimerkiksi Aasiassa tai Afrikassa?

7. Lähteet

Alla tähän tutkimukseen käytetyt teos- ja verkkolähteet aakkosellisessa järjestyksessä lueteltuina.

7.1 Kirjat ja artikkelit

Alasuutari, Pertti, Qadir, Ali & Creutz Karin (2013) The domestication of foreign news: News stories related to the 2011 Egyptian revolution in British, Finnish and Pakistani newspapers, *Media, Culture and Society* Sep2013 Vol. 35 Issue 6, p 692-707. 16p.

Ali, Muhammad (2011) "9/11 in British and Pakistani press: a comparative study with regards to myths and realities of hegemony and propaganda." *Global Media Journal: Pakistan Edition* 4 no. 2: 59-79.

Alsultany, Evelyn (2013) "Arabs and Muslims in the Media after 9/11: Representational Strategies for a "Postrace" Era." *American Quarterly* 65 no. 1: 161-169.

Aly, Anne, Macdonald, Stuart, Lee Jarvis & Thomas M. Chen (2017) "Introduction to the Special Issue: Terrorist Online Propaganda and Radicalization." *Studies In Conflict & Terrorism* 40, no. 1: 1-9.

Awan, Imran (2017) "Cyber-Extremism: Isis and the Power of Social Media." *Society* 54, no. 2: 138-149.

Baiocchi, Gianpaolo (2002) "Media Coverage of 9-11 in Brazil." *Television & New Media* 3, no. 2: 183.

Berkowitz, Dan (1991) Assessing Forces in the Selection of Local television News. *Journal of Broadcasting & Electronic Media* 35:2 pp.245-251.

Brown, Cody McClain (2015) "Mobilizing the Caliphate: ISIS and the Conflict in Iraq and Syria." *Politicka Misao: Croatian Political Science Review* 52 no. 4/5: 203-214.

Chyi, Hsiang, Iris, McCombs, Maxwell (2004) Media Salience and the Process of Framing: Coverage of the Columbine School Shootings, *Journalism & Mass Communication Quarterly*, vol. 81, 1: pp. 22-35

Cunningham, William G. Jr. (2003) Terrorism Definitions and Typologies. Teoksessa: *Terrorism: Concepts, Causes, and Conflict Resolution*, Advanced Systems and Concepts Office Defence Threat Reduction Agency & Working Group on War, Violence and Terrorism Institute for Conflict Analysis and Resolution, George Mason University.

Deveau, Vicki & Fouts, Gregory (2005) "Revenge in U.S. and Canadian News Magazines Post-9/11." *Canadian Journal Of Communication* 30 no. 1: 99-109.

Edwards, Aaron (2015) ISIS and the Challenge of Islamist Extremism, *Political Insight*, vol. 6, 1: pp. 12-15.

Ekecrantz, Jan (2009) Media and Communication Studies Going Global, Teoksessa Internationalizing media Studies (toim Thussu, Daya Kishan), Routledge, Lontoo

Entman, Robert M. (1993). Framing – toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication* 43(4): 51-58.

el-Aswad, el-Sayed (2013) "Images of Muslims in Western Scholarship and Media after 9/11." *DOMES: Digest Of Middle East Studies* 22 no. 1: 39-56.

Ette, Mercy (2012) 'Nigeria as a country of interest in terrorism': Newspaper framing of Farouk Abdulmutallab, the underwear bomber. *Journal of African Media Studies* Jan 2012, Vol. 4 Issue 1, p45-59. 15p.

Falkheimer, Jesper & Olsson, Eva-Karin (2014) Depoliticizing terror: The news framing of the terrorist attacks in Norway, 22 July 2011, *Media, War & Conflict* Vol 8, Issue 1, pp. 70 - 85

Fenwick, Helen (2016) "Responding to the ISIS threat: extending coercive non-trial-based measures in the Counter-Terrorism and Security Act 2015." *International Review of Law, Computers & Technology* 30 no. 3: 174-190.

Freedman, Des, Thussu, Daya Kishan (2012) *Media & Terrorism - Global Perspectives*, SAGE Publications, London.

Friis, Simone Molin (2015) 'Beyond anything we have ever seen': beheading videos and the visibility of violence in the war against ISIS. *International Affairs*. Jul2015, Vol. 91 Issue 4, p725-746. 22p. 1 Chart.

Galloway, Chris (2016) Media jihad: What PR can learn in Islamic State's public relations masterclass, *Public Relations Review*. Nov 2016, Vol. 42 Issue 4, p 582-590. 9p.

Galtung, Johan & Vincent, Richard. C. (1992) *Global glasnost - towards a new world information and communication order?*, Hampton Press cop.

Galtung, Johan & Ruge, Marie Holmboe, 1965, The Structure of Foreign News, *Journal of Peace Research*, vol. 2 1: pp. 64-90.

Gerhards, Jürgen & Schäfer, Mike S (2014) International terrorism, domestic coverage? How terrorist attacks are presented in the news of CNN, Al Jazeera, the BBC, and ARD. *International Communication Gazette* Feb 2014 Vol. 76 Issue 1, p3-26. 24p.

Gitlin, Todd (1980) *The Whole World Is Watching*, Berkeley: University of California Press

Hawkins, Virgil (2012) "Terrorism and news of Africa post-9/11 coverage in The New York Times." *Journal Of African Media Studies* 4 no. 1: 13-25.

Hazbun, Waleed (2015) "A History of Insecurity: From the Arab Uprisings to ISIS." *Middle East Policy* 22 no. 3: 55-65.

Hepp, Andrea & Couldry, Nick (2009) What should comparative media research be comparing? Towards a transcultural approach to 'media cultures' teoksessa *Internationalizing media Studies* (toim. Thussu, Daya Kishan), Routledge, Lontoo.

Herman, Edward S. & Noam, Chomsky (1988/2002), *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*, New York, Pantheon Books.

Hoffman, Bruce (2006) *Inside Terrorism*, Columbia University Press, New York.

Jaakkola, Maarit (2013) *Hyvä journalismi -käytännön opas kirjoittajalle*, Kansanvalistusseura, Vantaa

Joye, Stijn (2015) Domesticating distant suffering: How can news media discursively invite the audience to care?, *International Communication Gazette* Vol. 77 Issue 7 pp. 682-694.

Kanihan, Stacey Frank & Kendra L. Gale (2003) "Within 3 Hours, 97 Percent Learn About 9/11 Attacks." *Newspaper Research Journal* 24, no. 1: 78.

Kayser, Jaques (1953) *One Week's News, Comparative Study of 17 Major Dailies for a Seven-day Period*, Paris: Unesco

Kivikuru, Ullamaija, Pietiläinen, Jukka (1998) *Uutisia yli rajojen - Ulkomaan uutisten maisema Suomessa*, Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus, Tammerpaino, Tampere

Klausen, Jytte (2015) "Tweeting the Jihad : Social Media Networks of Western Foreign Fighters in Syria and Iraq." *Studies In Conflict & Terrorism* 38, no. 1: 1-22.

Lewin, Kurt (1947) Frontiers in Group Dynamic, Channels of Group Life, *Human Relations* 1:2, 145

Dragana, Lazic & Kaigo, Muneo (2013) "US press coverage of the Fukushima nuclear power plant accident: Frames, sources and news domestication." *Media Asia* 40 no. 3: 260-273.

Li, Xigen (2007) "Stages of a Crisis and Media Frames and Functions: U.S. Television Coverage of the 9/11 Incident During the First 24 Hours." *Journal Of Broadcasting & Electronic Media* 51 no. 4: 670-687.

Lister, Charles (2016) Competition among Violent Islamist Extremists, *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 668, 1: pp. 53-70.

Lynam, Rebekah, Taylor, Maureen & Gade, Peter (2016) Newspaper Frames of Hizbullah: Uni Dimensional Framing of a Multi-Dimensional Organization. *Journal Of Middle East Media*, 1260-96.

Macnair, Logan, Frank, Richard (2017) To My Brothers in the West..." A Thematic Analyses of Videos Produced by The Islamic State's al-Hayat Media Center, *Journal of Contemporary Criminal Justice*, First Published 21 Mar 2017 p.1-20.

Martin, Michaela & Solomon, Hussein (2017) Islamic State: Understanding the Nature of the Beast and Its Funding, *Contemporary Review of the Middle East* vol. 4, 1: pp. 18-49.

McDonald, Ian R. & Lawrence, Regina G. (2004) Filling the 24 × 7 News Hole: Television News Coverage Following September 11, *American Behavioral Scientist* vol. 48, 3: pp. 327-340.

Miqdad, Mohammad Ibrahim (2015) "Islam and the Rejection of Violence." Palestine-Israel *Journal of Politics, Economics & Culture* 20/21 no. 4/1: 33-39.

Munson, Ziad (2008) Terrorism. *Contexts*, 7(4), 78-79. American Sociological Association, Berkley.

Murrell, Colleen (2017) The global television news agencies and their handling of user generated content video from Syria, *Media, War & Conflict*, First Published 28 Apr 2017.p.1-20.

Norris, Pippa, Kern, Montague & Just, Marion (2003) Framing Terrorism: The News Media, the Government and the Public. New York: Routledge.

Pantti, Mervi, Wahl-Jorgensen, Karin & Cottle, Simon (2012) Disasters and Media. New York: Peter Lang Publishing

- Papacharissi, Zizi & De Fatima Oliveira, Maria (2008). Frames on terrorism: A comparative analysis of terrorism coverage in UK and US newspapers. *The International Journal of Press/Politics*, vol. 13, 1: pp. 52-74.
- Peterson, Sophia (1979) Foreign news gatekeepers and criteria of newsworthiness. *Journalism Quarterly* 56(1): 116–125.
- Petrtylova, Katarina & Souleimanov, Emil Aslan. 2015. "Russia's Policy toward the Islamic State." *Middle East Policy* 22, no. 3: 66-78.
- Powell, Kimberly A. (2011) "Framing Islam: An Analysis of U.S. Media Coverage of Terrorism Since 9/11." *Communication Studies* 62 no. 1: 90-112.
- Scheufele, Dietram. A. (1999) Framing as a theory of media effects. *Journal of Communication* 49(1), 103-122.
- Siniver, Asaf & Scott, Lucas (2016) "The Islamic State lexical battleground: US foreign policy and the abstraction of threat." *International Affairs* 92 no. 1: 63-79.
- Sonwalkar, Prasun (2004) News imperialism: Contra view from the south. In: Paterson C and Sreberny A (eds) *International News in the 21st Century*. London: John Libbey, pp. 111–126.
- Softness, Nicole (2016) Terrorist Communications: Are Facebook, Twitter and Google Responsible for the Islamic State's Actions?, *Journal of International Affairs*. Winter 2016, Vol. 70 Issue 1, p 201-215. 15p.
- Sultan, Khalid (2016) "Linking Islam with Terrorism: A Review of the Media Framing since 9/11." *Global Media Journal: Pakistan Edition* 9, no. 2: 1-10.
- Thussu, Daya Kishan (2009) Why Internationalize Media Studies and How? *teoksessa Internationalizing media Studies* (toim Thussu, Daya Kishan), Routledge, Lontoo

Theros, Patrick N. (2015) "Facing Reality in the Middle East: Understanding Why the Islamic State Is Winning and What to Do about It." *Mediterranean Quarterly* 26 no. 4: 69-88.

Tilly, Charles (2004) Terror, Terrorism and Terrorists, *Sociological Theory* vol. 22, 1: pp. 5-13.

Vilkka, Hanna (2007) *Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet*, Tammi, Helsinki

Yinbo, Li (2002) "How Chinese Television and New Media Presented the U.S. 9-11 Tragedy: A Comparative Study of SINA, CCTV, and PhoenixTV." *Television & New Media* 3 no. 2: 223.

Zhang, Xu & Hellmueller, Lea (2016) Transnational Media Coverage of the ISIS Threat: A Global Perspective?, *International Journal of Communication* 10(2016), 766–785.

Zeng, Li (2012) Picturing terrorism through Arabic lenses: a comparative analysis of Al Jazeera and Al Arabiya. *Asian Journal of Communication* Oct 2012, Vol. 22 Issue 5, p 433-448. 16p. 7 Charts, 1 Graph.

Östgaard, Einar (1965) Factors Influencing the Flow of the News. *Journal of Peace Research* 1, 39-63.

7.2 Verkkosivut

About CNN.com, <http://edition.cnn.com/about>, luettu 16.5.2017

About Al Arabiya English, <https://english.alarabiya.net/tools/about.html>, luettu 16.5.2017

CNN World Fact Sheet, <http://cnnpressroom.blogs.cnn.com/cnn-fact-sheet/>, CNN Press Room, luettu 16.5.2017

Cooper, Helene, 2016, Boko Haram and ISIS Are Collaborating More, U.S. Military Says, julkaistu 20.4.2016, New York Times, https://www.nytimes.com/2016/04/21/world/africa/boko-haram-and-isis-are-collaborating-more-us-military-says.html?_r=0, luettu 8.5.2017

Dearden, Lizzie, 2016, Isis increasing co-operation with Boko Haram - the 'world's most horrific terrorist group', julkaistu 21.4.2016, Independent,
<http://www.independent.co.uk/news/world/africa/isis-increasing-co-operation-with-boko-haram-the-worlds-most-horrific-terrorist-group-a6994881.html>, luettu 8.5.2017

Doagu, Shatin, 2016, Sisäministeriön kansliapäällikkö: Suomen Isis-taistelijat irti ääriajattelusta, julkaistu: 13.7.2016, Keskisuomalainen,
<http://www.ksml.fi/kotimaa/Sis%C3%A4ministeri%C3%B6n-kansliap%C3%A4%C3%A4llikk%C3%B6-Suomen-Isis-taistelijat-irti-%C3%A4%C3%A4riajattelusta/799271>, luettu 8.5.2017

Foreign Terrorist Organizations, <https://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm>, luettu 8.5.2017

Hubbart, Ben, 2017, The Linguistic Labyrinth of Arabic News ,
<https://www.nytimes.com/2017/01/14/opinion/sunday/learning-to-speak-al-jazeera.html?ref=topics>, New York Times, luettu 16.5.2017

ISIS Fast Facts, <http://edition.cnn.com/2014/08/08/world/isis-fast-facts/>, luettu 8.5.2017

Listed terrorist organisations,
<https://www.nationalsecurity.gov.au/Listedterroristorganisations/Pages/default.aspx>, luettu 8.5.2017

Näin Yle toimii: Miten Yle käyttää rahansa?, <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/02/18/miten-yle-kayttaa-rahansa>, luettu 16.5.2017

Näin Yle toimii: Yle 2020: Suomalaisten keskellä
<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/12/01/yle-2020-suomalaisten-keskella>, luettu 16.5.2017

"Rituaalikatsomisen aika on ohi" – Yleisradio ja journalismin tulevaisuus,
<https://drive.google.com/file/d/0B-v6fV6ewetZSTZnV3JHV2tENDg/view>, luettu 16.5.2017

Rule of Terror: Living Under ISIS in Syria,

<http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=15295>, luettu 8.5.2017

Shapiro, Samatha M. , 2005, The War Inside the Arab Newsroom,

<http://www.nytimes.com/2005/01/02/magazine/the-war-inside-the-arab-newsroom.html> , New York Times, luettu 16.5.2017

Vesala, Hanna, 2016, Timo Soini: Suomesta satakunta lähtenyt Isis-taistelijoiksi – noin 20 kuollut, julkaistu 14.3.2016, Ilta-Sanomat, <http://www.is.fi/kotimaa/art-2000001137695.html?nomobile=2>, luettu 8.5.2017

Yle nimitti kirjeenvaihtajia, 2017, <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2017/04/10/yle-nimitti-kirjeenvaihtajia>, Yle, luettu 16.5.2017

Yle nimitti kirjeenvaihtajia, 2016, <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/04/11/yle-nimitti-kirjeenvaihtajia>, Yle, luettu 16.5.2017

Yle pähkinänkuoressa, <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/11/28/yle-pahkinankuoressa>, luettu 16.5.2017

Yourish, Karen, Derek Watkins, and Tom Giratikanon. Where ISIS Has Directed and Inspired Attacks Around the World,

<https://www.nytimes.com/interactive/2015/06/17/world/middleeast/map-isis-attacks-around-the-world.html>, Updated: 22nd of March 2016, New York Times, luettu 8.5.2017

Yourish, Karen, Derek, Watkins, and Tom Giratikanon and Jasmine C. Lee, 2016, How Many People Have Been Killed in ISIS Attacks Around the World, Updated: 16th of July 2016, New York Times, <https://www.nytimes.com/interactive/2016/03/25/world/map-isis-attacks-around-the-world.html>, luettu 8.5.2017

8. Rahoitus

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö (Jokes) on rahoittanut tämän tutkielman tekoa 900 euron suuruisella opiskelijastipendillä. Säätiö ei ole vaikuttanut aiheen valintaan tai tutkimuksen painotuksiin.